

Aleg. 41.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o popieraniu kultury krajowej na polu budowlanych wodnych.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie z czynności podjętych w dziale robót wodnych oraz wnioski swoje w tym przedmiocie Wydział krajowy ma zaszczyt przedstawić Wys. Sejmowi w następujących rozdziałach :

- I. Wykonanie uchwał Wys. Sejmu powziętych na ostatniej sesyi;
- II. Załatwienie petycyj;
- III. Postęp budowy przy ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych w latach 1892 i 1893;
- IV. Wnioski w sprawie podjęcia regulacyi rzek karpackich i nowych przedsiębiorstw melioracyjnych;
- V. Wnioski w sprawie konserwacyi wykonanych kraj. robót melioracyjnych (regulacya Trześniówki);
- VI. Uzasadnienie Rubr. XIII. preliminarza funduszu krajowego na rok 1895;
- VII. Czynności kraj. biura melioracyjnego, zmiany w personalu biura i wnioski w sprawie utworzenia nowych ekspozytur, oraz praktycznego wykształcenia techników komasacyjnych;
- VIII. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego.

I. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu.

Uchwalony na posiedzeniu Wys. Sejmu z dnia 7 lutego 1894 projekt ustawy o regulacyi potoku Dumnego otrzymał Najwyższem postanowieniem z dnia 9 lipca 1894 sankcyę. W skutek uchwalonej pierwszej raty zasiłku krajowego w kwocie 11.520 zł. w. a. zarządził Wydział krajowy ze względu na naglącą potrzebę przyjsicia z pomocą ludności interesowanych powiatów zeszłorocznemi klęskami elementarnemi dotkniętej budowę przy tej regulacyi zaraz z wiosną b. r., o czem też c. k. Namiestnictwo odezwą swoją z dnia 23 lutego 1894 l. 10.300 przy równoczesnem przedłożeniu projektu rozporządzenia wykonawczego

Regulacya
potoku
Dumnego

zawiadomił. Kierownictwo techniczne powierzył Wydział krajowy inżynierowi asystentowi Dyonizemu Howarthowi, pod względem administracyjnym zaś właścicielowi dóbr w Ubiniu i posłowi na Sejm p. Stanisławowi Polanowskiemu.

Odezwą z dnia 3. czerwca 1894 l. 43 073 (do l. W. kr. 3.058194) zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy, iż c. k. Ministerstwo rolnictwa zgodziło się na rozpoczęcie robót regulacyjnych na potoku Dumnym mimo, iż podówczas sankcya projektu ustawy jeszcze nie nadeszła.

Zatwierdzenie rozporządzenia wykonawczego ze strony c. k. Ministerstwa rolnictwa dotąd jednak jeszcze nie nastąpiło.

Obwałowanie lewego
brzeża Dunajca od mo-
stu w Bogumiłowicach do
Biskupic radłowskich.

Uchwalony na tem samym posiedzeniu Wys. Sejmu z d. 7. lutego 1894. projekt ustawy o obwałowaniu lewego brzeża Dunajca od mostu w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich dotąd nie uzyskał sankcyi.

Przyczyną zwłoki w wyjednanii sankcyi upatruje Wydział krajowy w tem, iż na r. 1894. nie uchwalił Wys. Sejm pierwszej raty zasiłku krajowego.

Ustawa o regulacji Bugu.

Uchwalony na posiedzeniu Wys. Sejmu z 23. września 1892. projekt ustawy o regulacji Bugu uzyskał według odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z 1. sierpnia 1894 l. 7937 sankcya Najwyższem postanowieniem z 9. lipca 1894.

Na żądanie c. k. Namiestnictwa zaprojektował Wydział krajowy rozporządzenie wykonawcze do powyższej ustawy i przesłał takowe odezwą z dnia 26. listopada 1894. l. 44.788 c. k. Namiestnictwu celem wyjednanii zatwierdzenia ze strony c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Projekt tego rozporządzenia ułożył Wydział krajowy na wzór innych tego rodzaju rozporządzeń wykonawczych.

Wpłatę zasiłków krajowego i państwowego do funduszu regulacyjnego rozłożył Wydział krajowy stosownie do uchwały Wys. Sejmu z 23. września 1892. w sposób następujący:

a) 40% zasiłek krajowy w kwocie 237.600 zł. w. a. wstawiony będzie do preliminarza krajowego w dwunastu równych ratach rocznych od roku 1893, do r. 1904 po 19.800 zł.

b) 30% zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 178.000 zł. wstawiony być ma do państwowego preliminarza w dwunastu równych rocznych ratach od r. 1894. do r. 1905. po 14.850 zł. w. a. wreszcie

c) 20% zasiłek z państwowej dotacyi dla budowy wodnych w kwocie 118.800 zł. w. a. w dwunastu równych ratach rocznych od r. 1894. do r. 1905. po 9.900 zł. w. a.

Wypłata zasiłków państwowych odbywać się ma w miarę rzeczywistej potrzeby dla programowego wykonania regulacji.

Reszta postanowień jest identyczną z zatwierdzonemi już rozporządzeniami wykonawczemi innych ustaw melioracyjnych.

Organizacya zarządów
budowy.

Oprócz wyż wspomnianej regulacji potoku Dumnego przystąpił Wydział krajowy w roku bieżącym do wykonania dwóch nowych przed-

siębiorstw melioracyjnych mianowicie do regulacji Złotej Lipy, na podstawie ustawy z dnia 10. maja 1893. Nr. 30. Dz. ust. kraj., tudzież do osuszenia bagien w powiatach łańcuckim i jarosławskim, na podstawie ustawy z 26. kwietnia 1893. Nr. 28. D. u. kr.

Kierownikiem technicznym przy pierwszym przedsiębiorstwie zamianował Wydział krajowy swojego inżyniera Pawła Dyrdonia, delegatem zaś Edmunda Lityńskiego właściciela dóbr w Litwinowie a jego zastępcą ks. Hilarego Stetkiewicza proboszcza w Bożykowie.

Kierownikiem technicznym przedsiębiorstwa dla osuszenia bagien łańcucko-jarosławskich zamianował Wydział krajowy swojego inżyniera asystenta Jana Haładeja, delegatem zaś ks. Witołda Czartoryskiego z Pełkinia dodając mu zastępców na powiat jarosławski p. Ferdynanda Majera rządęcą dóbr w Pełkiniu, zaś na powiat łańcucki ks. Józefa Ciasnochę proboszcza w Gniewczynie.

Uchwała w sprawie kredytu melioracyjnego.

Na posiedzeniu z d. 7. lutego 1894. uchwalili Wysoki Sejm między innymi następującą rezolucją:

„Sejm ponawiając uchwały swe z d. 19. lipca 1880. i z dnia 12. października 1883. roku wzywa Wysoki c. k. Rząd, ażeby wyjednał w drodze ustawodawstwa państwowego wydanie postanowień, któreby uregulowały kredyt melioracyjny dla poszczególnych właścicieli gruntów w tym kierunku, aby utworzyły one prawną i finansową podstawę tego kredytu z jednej, a oznaczyły dogodne warunki, pod którymi ów kredyt użytym być może, z drugiej strony — oraz ułatwiły go przyznaniem ulg finansowych, pierwszeństwa hipotecznego i egzekucyi politycznej“.

O skutku tej rezolucyi Wydział krajowy nie otrzymał urzędowego zawiadomienia; jak jednak z protokołów obrad Izby posłów Rady państwa okazuje się, Wys. Rząd czyniąc zadość wnioskowi posła Struszkiewicza i tow. uczynionemu na posiedzeniu Izby posłów z d. 25. stycznia 1892., przedłożył Wys. Radzie państwa w roku bieżącym projekt ustawy o pożyczkach melioracyjnych (Nr. 1.003. aleg. do stenogr. prot. Izby posłów — sesya XI. 1894.), który czyni zadość powyższemu wezwaniu Wysokiego Sejmu.

Popieranie przez kraj melioracyj prywatnych a) zapomocą zakładania fabryk drenarskich.

W dalszym wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892. postanowił Wydział krajowy z dotacyi przez Wys. Sejm uchwałą z dnia 7. lutego 1894. w kwocie 5.000 zł. na subwencyonowanie fabryk drenarskich przeznaczonej dostarczyć bezpłatnie prasy drenarskie z krajaczami dla następujących fabryk:

- 1) w Zurawcach, powiat Rawa, majątku p. Franciszka Jędrzejowicza;
- 2) w Brzezinach pow. Nowy Sącz, majątku Dra Włodzimierza Olszewskiego;
- 3) w Kornatce powiat Wieliczka, majątku p. Henryka Turnaua;
- 4) w Dołhomościskach, powiat Mościska, majątku p. Zdzisława Gottleba;
- 5) w Porchowcy, pow. Buczacz, majątku p. Artura Cieleckiego; zaś z wypłacić się mającej dotacyi państwowej dla fabryk:
- 6) w Uhrynowie, pow. Stanisławów, majątku p. Jana Burzyńskiego;

- 7) w Myszkowcach, pow. Lisko, majątku p. Wiktora Żurowskiego
- 8) w Strzegocicach, pow. Pilzno, majątku Ignacego Pieniżka;
- 9) w Załuczu, pow. Śniatyn, majątku p. Dra Mikołaja Krzysztofowicza;
- 10) w Siarach, powiat Gorlice, majątku p. Władysława Dembowskiego.

O tem postanowieniu swoim zawiadomił Wydział krajowy tak strony interesowane, jako też odezwą z d. 24. kwietnia 1894. l. 10.299 c. k. Prezydyum Namiestnictwa, to ostatnie celem wyjednania w ślad pisma biura Marszałkowskiego z 7. lutego 1894. l. s. 1.247 asygnaty zasiłku ze skarbu państwowego na owe pięć pras drenarskich.

Z przyznanych w ten sposób subwencyi nie skorzystał w b. r. właściciel majątku Porchowy, w skutek tego na przedstawienie Wydz. pow. w Kałuszu przyznaliśmy uchwałą z 19. paźdź. 1894. l. 50.495 przeznaczoną dla Porchowy prasę drenarską z potrzebnymi przyrządami dla założyc się mającej fabryki w Dubowicy, majątku p. Henryka Mierzeńskiego w powiecie Kałuskim.

Przyznaną zaś z zeszłorocznej dotacyi prasę drenarską z przyborami p. Drowi Władysławowi Kraińskiemu dla założyc się mającej fabryki w Jabłonce przekazał Wydział krajowy na życzenie właściciela a za zgodą Wydziału pow. w Brzozowie uchwałą swoją z 14. września 1894. l. 42.748 p. Duklanowi Słoneckiemu dla fabryki w Jurowcach.

W odpowiedzi na powyższe pismo biura marszałkowskiego, którem zakomunikowaną została c. k. Rządowi uchwała Wys. Sejmu wywołująca c. k. Rząd, ażeby przyznał z państwowej dotacyi melioracyjnej z r. 1894 kwotę 5.000 zł. na urządzenie fabryk drenarskich, oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 11. czerwca 1894 l. 9.120/1.424, intymowanym Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 28. czerwca 1894 l. 48.823, iż Rząd gotów jest udzielić zasiłku w kwocie 4.000 zł. na sprawienie pięciu pras, wszakże pod warunkiem, skoro zostanie udowodnioną potrzeba subwencyonowania zakupna takich pras a nadto skoro wykazaniem zostanie, do jakich wzajemnych świadczeń zobowiązały się osoby subwencyą obdarzone.

Na umotywowane przedstawienie przeciw tej decyzji otrzymał Wydział krajowy odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 4. grudnia 1894 l. 98.429 zawiadomienie, że w obec „nastąpnego“ już rozdziału tegorocznych dotacyi, c. k. Ministerstwo rolnictwa będzie mogło dopiero z początkiem roku przyszłego oddać do rozporządzenia Wydziału krajowego przyznaną reskryptem tegoż c. k. Ministerstwa z dnia 11. czerwca 1894 l. 9.120 subwencyę w kwocie 4.000 zł. na sprawienie pras drenarskich.

Zwyż powołana rezolucya Wys. Sejmu nie została tedy w zupełności uwzględnioną. Nadto zachodzi obawa, ażeby c. k. Rząd zechce na r. 1895 przyznać zasiłek z państwowej dotacyi melioracyjnej w równej wysokości, jak zasiłek krajowy, a to właśnie z przyczyny, iż zasiłek państwowy za r. 1894 nie został w tymże roku zaasygnowanym lecz wpłata tegoż do funduszu krajowego zarezerwowaną z dotacyi państwowej na r. 1895.

Równocześnie z uchwaleniem powyższej rezolucyi do c. k. Rządu polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu poczynić starania w c. k.

Ministerstwie handlu celem uzyskania dalszych ulg taryfowych dla transportu rurek kolejami żelaznymi.

W wykonaniu tego polecenia wniósł Wydział krajowy na ręce c. k. Prezydium Namiestnictwa odezwą z 6. października 1894 l. 22.865 odpowiednio umotywowane przedstawienie, na które atoli nie otrzymał jeszcze do tej chwili odpowiedzi.

b) Za pomocą pożyczek z funduszu przemysłowego.

Uchwałą z dnia 6. kwietnia 1892 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby fabryki rurek drenarskich zasilał Wydział krajowy pożyczkami z krajowego funduszu przemysłowego,

Uchwałę tę zakomunikował Wydział krajowy pismem z 20. lutego 1893 l. 9.272 komisji krajowej dla spraw przemysłowych, która atoli przy danej sposobności oświadczyła, iż popieranie melioracji na polu budowli wodnych a w szczególności fabrykacji rurek drenarskich nie należy do zakresu działania komisji dla spraw przemysłowych.

Wydział krajowy podzielając to zapatrywanie komisji i sądząc, iż ku temu celowi właściwszym jest utworzony uchwałą Wys. Sejmu z dnia 10. maja 1893 fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego, pozwala sobie przedstawić poniżej wnioski na zmianę powyższej uchwały sejmowej w tym kierunku, iżby na przyszłość pożyczki na tego rodzaju melioracje prywatne udzielane być mogły z funduszu dla przemysłu rolniczego.

c) za pomocą doświadczeń z kulturą torfowisk.

Uchwałą z 7. lutego 1894 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu ażeby:

1. wyjednał u c. k. Rządu w ciągu roku 1894 założenie dwóch stacji doświadczalnych dla kultury i eksploatacji torfowisk w okolicy Oleska i na Podolu w najodpowiedniejszej do tego miejscowości;

2. postarał się w najbliższym czasie o siłę fachową do kierowania doświadczeniami z kulturą i eksploatacją torfowisk, tudzież do udzielania pomocy technicznej właścicielom gruntów, przeprowadził rokowanie z c. k. Rządem o wyznaczenie na ten cel stałej dotacji z c. k. Skarbu państwa i wynik tych rokowań wraz z wnioskiem przedłożył Sejmowi na jednej z najbliższych sesji.

W obu powyższych kierunkach uczynił Wydział krajowy poleceniu o tyle zadość, iż wdrożył z c. k. Rządem jakoteż z interesowanymi wskazane rokowania, których rezultat jest następujący.

Mianowicie co do założenia dwóch stacji doświadczalnych w okolicy Oleska i na Podolu oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 25. listopada 1894 l. 21.462, intymowanym nam odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 4. grudnia 1894 l. 98.928, że jest gotowem przyznać w ciągu trzech lat począwszy od r. 1895 na utrzymanie stacji doświadczalnej w Olesku, pod kierunkiem dyrektora dóbr w Kon-tach, Ebenbergera, rocznie 5.00 zł. i taki sam zasiłek dla stacji doświadczalnej w Chorostkowie na Podolu w dobrach hr. Siemieńskiego Lewickiego.

Stacja doświadczalna w Olesku.

Urządzenie doświadczeń z kulturą torfowisk w Olesku nie mogło nastąpić w ciągu r. 1894 a także nie można było przystąpić do wykonania robót przygotowawczych na polu doświadczalnym, albowiem spółka wodna dla osuszenia bagien Oleskich nie doprowadziła jeszcze

kanалу głównego do miejsca na ten cel przez delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa upatrzonego.

Jak wielkiej wagi jest założenie stacyi dla okolicy Oleska, dowodem tego dwa sprawozdania przewodniczącego spółki wodnej dla osuszenia bagien Oleskich, do Wydziału krajowego z d. 4 listopada 1894 LW. 59.422 i z 9. listopada 1894 LW. 60.377, w których Spółka uprasza o urządzenie drugiego pola doświadczalnego w Olesku a względnie w Ciszkach.

Wydział krajowy zgadzając się na założenie drugiego pola doświadczalnego w Ciszkach, wszakże bez podwyższania rocznej subwencji, przedłożył odezwą z 13. listopada 1894 LW. 57.139 powyższe sprawozdanie c. k. Namiestnictwa celem wyjednania decyzji ministeryalnej.

Stacya doświadczalna
w Chorostkowie.

Również nie mogło nastąpić w roku bieżącym urządzenie stacyi na Podolu w Chorostkowie, właściciel jednak tego majątku JE. Wilhelm hr. Siemieński-Lewicki oświadczając w piśmie do Wydziału krajowego z d. 5. grudnia 1894 LW. 68.196 gotowość do urządzenia stacyi doświadczalnej oznajmił nam zarazem, iż już roboty przygotowawcze na polu doświadczalnym według wskazówek kierownika stacyi w Rudniku p. Koppensa zarządził i to, co miało być w jesieni wykonanem, już skutecznionem zostało.

Stacye doświadczalne
w Czarnym Dunajcu i
Łudźmierzu.

Na urządzenie stacyi w obu tych miejscowościach przyznał Wys. Sejm zasiłek na r. 1894 po 1000 zł. pod tym warunkiem, jeżeli c. k. Rząd udzieli na ten cel dalszej subwencji przynajmniej w tej samej wysokości.

Urządzenie stacyi w obu tych miejscowościach nie mogło atoli przyjść do skutku i przeznaczony na ten cel kredyt Wydział krajowy zmuszony był w pewnej części użyć na urządzenie stacyi w innej miejscowości.

Gdy bowiem Wydział krajowy zarządził reskryptem z dnia 6. maja 1894 LW. 22.206 odebranie ofiarowanych przez gminy Czarny Dunajec i Łudźmierz przestrzeni torfowisk na pola doświadczalne i poczynienie robót przedwstępnych, ludność tych gmin w obawie, iżby im przez to nie zostało odjętem prawo swobodnego zarządu torfowiskami, wzbroniła przystępu na grunt i wykonywania jakichkolwiek robót.

Stacya w Nowym-Targu.

Wobec tego Wydział krajowy odstąpić musiał od zamiaru urządzenia w tych gminach stacyi a natomiast na wniosek Wydziału pow. w Nowym Targu wniesiony na podstawie uchwały Rady gminnej w Nowym Targu, którą oświadczyła się Reprezentacya gminna z całą gotowością oddać potrzebną na pola doświadczalne przestrzeń z gminnych torfowisk, postanowił Wydział krajowy przystąpić do założenia stacyi doświadczalnej w tejże gminie.

Gdy tedy c. k. Ministerstwo rolnictwa przyznało reskryptem z d. 5. lipca 1894. LW. 12.906 zasiłek w kwocie 500 zł. na wykonanie robót przedwstępnych zarządził Wydział krajowy reskryptem z dnia 9. października 1894 LW. 53.441 podjęcie tych robót, co też w b. r. rzeczywiście dokonaniem zostało.

Kierownictwo stacyi powierzył Wydział krajowy na wniosek Wydziału pow. i za zgodą c. k. Ministerstwa rolnictwa naczelnikowi gminy Jakóbowi Potkaniewiczowi.

Preliminarz kosztów urządzenia i utrzymania tej stacyi na najbliższy okres trzechletni przedstawił kierownik ekspozytury kr. biura melioracyjnego p. Chrząszczewski, który wspólnie z p. Koppensem delegowanym był do urządzenia stacyi.

Na podstawie tego preliminarza Wydział krajowy wstawił do preliminarza funduszu krajowego na r. 1895. dotację dla stacyi w Nowym Targu w kwocie 1.000 zł.

Zwyż powołanym reskryptem ministeryalnym został i dla tej stacyi zapewniony stały roczny zasiłek państwowy w kwocie 500 zł. na lat trzy, począwszy od r. 1895.

Stacye w Rudniku i Korso-
wie.

Tym samym reskryptem przyznał c. k. Rząd dla istniejącej już stacyi w Rudniku zasiłek o rocznych 1.800 zł. zaś dla stacyi w Korso-
wie o rocznych 1.000 zł. płatny przez 3 lata począwszy od r. 1895.

Tem też uzasadnione zostają odnośne pozycye preliminarza Wydziału krajowego na r. 1895.

Siły fachowe dla kultury
i eksploatacyi torfowisk.

Rokowania z c. k. Rządem względem pozyskania i wykształcenia sił fachowych do zarządu stacyi oraz do kultury i eksploatacyi torfowisk osiągnęły ten rezultat. iż c. k. Ministerstwo rolnictwa zgodziło się reskryptem z dnia 25. listopada 1894 LW. 21.462 w myśl naszego wniosku na ustanowienie stypendyum w kwocie 2.400 zł. w celu wykształcenia jednego technika dla melioracyi w zawodzie kultury torfowisk i na udzielenie mu w swoim czasie posady inżyniera dla spraw kultury torfowisk w krajowym biurze melioracyjnem i że jest gotowem przyczynić się z funduszków państwowych do tego stypendyum w r. 1895 kwotą 500 zł., w r. 1896 kwotą 700 zł.. Wniosek zaś Wydziału krajowego o wyznaczenie z c. k. skarbu państwa stałej dotacyi rocznej na utrzymanie takiego specjalisty-inżyniera w kwocie 1.000 zł. począwszy od r. 1896 o tyle c. k. Ministerstwo uwzględniło, iż oświadczyło gotowość przyczynienia się do poborów takiego inżyniera w r. 1896. kwotą 450 zł. a w r. 1897 kwotą 1.000 zł. Zarazem zastrzegło sobie c. k. Ministerstwo przyzwolenie tak co do udzielenia tego stypendyum na podróż jak i co do nadania posady inżyniera, mianowicie pod względem wyboru osób.

Co do kwestyi poruczenia bezpośredniego nadzoru nad subwencyonowanymi stacyami doświadczalnemi Juliuszowi Koppensowi obecnemu zarządcy stacyi w Rudniku, za rocznem wynagrodzeniem 400 zł., płatnem po połowie z funduszków kraju i państwa, zgodziło się c. k. Ministerstwo rolnictwa z wnioskiem Wydziału krajowego i wypłatę tego zasiłku ze skarbu państwa po 200 zł. rocznie za każdą stacyę przyrzekło począwszy od r. 1895.

Kształcenie techników
melioracyjnych.

Stosownie do uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892 roz-
pisał Wydział krajowy obwieszczeniem z 1. maja 1894 l. 22997 konkurs na trzy stypendya roczne (1. rządowe i 2 krajowe) po 1000 zł. a. w. mające się nadać z początkiem roku szkolnego 1894/5 dla ukończonych słuchaczy wydziału inżynierii c. k. szkół politechnicznych, którzy się chcą wykształcić na inżynierów kultury na kursie melioracyjnym krol. akademii rolniczej w Poppelsdorf pod Bonn (nad Renem).

Gdy w naznaczonym terminie (t. j. do końca sierpnia 1894) mimo ogłoszenia konkursu w szkołach politechnicznych w Wiedniu,

Pradze, Bernie i Gracu żadne podanie nie wpłynęło, a nie wpłynęło, jak Wydział krajowy przypuszcza z powodu słabej frekwencji wydziału inżynieryi, widział się Wydział krajowy zmuszonym wysłać jednego z grona swoich techników melioracyjnych na akademię rolniczą w Berlinie celem wykształcenia go w technice melioracyjnej, a w szczególności w kulturze torfowisk.

Po ukończeniu kursu i przedłożeniu świadectw mógłby rzekomy kandydat uzyskać posadę inżyniera dla kultury i eksploatacyi torfowisk.

Uchwała o ustanowieniu referatu administracyjno-prawnego dla spraw melioracyjnych.

Uchwałą z d. 7. lutego 1894 (l. S. 1.247) ustanowił Wysoki Sejm posadę stałego referenta administracyjno-prawnego w randze sekretarza w biurze melioracyjnym. Posadę tę nadał Wydział krajowy dekretem z d. 1. marca 1894. l. 10.266 dotychczasowemu wice-sekretarzowi Leopoldowi Brąglewiczowi. Referentowi temu przydzielono załatwianie spraw sejmowych i administracyjno-prawnych przy publicznych robotach melioracyjnych, oraz spraw personalnych. Ponieważ jednak w braku sił koncepcyjnych w biurze gminnym okazała się potrzeba użycia tego referenta do załatwiania trudniejszych i zawilszych rekursów, zatem mimo ustanowienia osobnego referenta administracyjno-prawnego dyrektor biura melioracyjnego nie mógł jeszcze w r. 1894. oddać się zupełnie swemu właściwemu zadaniu, t. j. kierownictwu zdjęć, projektowania i wykonania robót.

II. Załatwienie petycyi przekazanych Wydziałowi krajowemu i c. k. Rządowi.

Petycja przysiółka Brzoza ad Wrzawy o zabezpieczenie gruntów od zalawaniu Sanu.

Petycyę tę przekazał Wys. Sejm uchwałą z 30. stycznia 1894 Wydziałowi krajowemu z poleceniem zbadania sprawy wspólnie z c. k. Rządem ewentualnie do zaprojektowania potrzebnych robót ochronnych i udzielenia zasiłków z krajowej i państwowej dotacyi melioracyjnej.

W wykonaniu tej uchwały odniósł się Wydział krajowy odezwą z 6. marca 1894 l. 7614 do c. k. Namiestnictwa z prośbą o wydanie zarządzenia, ażeby jeden z techników państwowych prowadzących roboty regulacyjne na Wiśle poniżej ujścia Sanu zbadał sprawę odwodnienia przysiółka Brzozy od Wrzawy wspólnie z kierownikiem budowy przy obwałowaniu Sanu i ażeby wynik badania przedłożonym został Wydziałowi krajowemu.

Według odezwy c. k. Namiestnictwa z 22. maja 1894 l. 33762 wydane zostały żądane przez nas zarządzenia, na podstawie zaś wyniku przeprowadzonych badań zostanie sporządzonym przez kierownika obwałowania Sanu projekt techniczny.

Petycja gmin i obszarów dworskich nad górnym biegiem rzeki Białej o wykonanie robót regulacyjnych na tej rzece w r. 1894.

Stosownie do polecenia Wys. Sejmu z d. 30. stycznia 1894 przedłożył Wydz. kraj. sprawę c. k. Namiestnictwu odezwą swoją z 6. marca 1894 l. 7038 celem wyjednania decyzji c. k. Ministerstwa rolnictwa w tym kierunku, czyli w obec obowiązującego programu robót, według którego żądana regulacya Białej pod Jankową i Bobową miałyby nastąpić mniej więcej dopiero za lat dziesięć, można odstąpić od programu i wykonanie regulacyi na tej części rzeki Białej przyspieszyć.

C. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 26. kwietnia 1894 l. 7603/984 zażądało jednak wyczerpującej opinii technicznej, czyli żą-

dana zmiana programu budowy jest ze stanowiska technicznego dopuszczalną i celowi odpowiednią, nadto, czy i o ile ta zmiana wpłynie na wymiar kosztów a wreszcie, czy i o ile pociągnąć to za sobą może zmianę rozporządzenia wykonawczego co do wysokości rocznych datków, które uiszczają mają czynniki konkurencyjne.

Po zbadaniu rzezy na miejscu i obliczeniu kosztów wykonania tej części regulacji wedle zatwierdzonego projektu i kosztorysu na 23.597 zł. 60 ct. a. w. i gdy Wydział pow. w Grybowie uznał wykonanie tych robót za naglące ze względu na zamierzoną budowę mostu na Biale w Bobowej, przedstawił Wydział krajowy c. k. Ministerstwu rolnictwa za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa odezwą z 13. listopada 1894 l. 28098 wniosek na wykonanie tej lokalnej regulacji niezależnie od programowych robót kosztem funduszu regulacyjnego rzeki Białej w ciągu lat dwóch t. j. r. 1895. i 1896. tudzież na oddanie tych robót w przedsiębiorstwo Wydziałowi pow. w Grybowie a względnie autor. inżynierowi cywilnemu Bolesławowi Długoszowskiemu za ryczałt kosztorysowy (z potrąceniem kosztów zarządu 1.077 zł. 88 kr.) i opustem 10% t. j. za sumę 20.272 zł. 25 kr. Decyzja c. k. Ministerstwa rolnictwa na ten wniosek dotychczas jeszcze nie nadeszła.

Petycja gminy Wola otawska o wykończenie regulacji potoka Ernika.

W wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z 30. stycznia 1894, którą petycję tę odstąpiono Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia w projekcie uzupełnienia obwałowania Wisły i Wisłoki, wydał Wydział krajowy reskryptem z 6. marca 1894 l. 7.040 odpowiednie zarządzenie i o tem petycyonującą gminę za pośrednictwem Wydziału pow. w Mielcu zawiadomił.

Petycja Wydziału pow. w Kolbuszowej o regulację rzeki Łęgu w gminach Kopcie i Wileza Wola.

Uchwałą z 30. stycznia 1894 przekazał Wys. Sejm obok wymienioną petycję Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia przy rozdziale zapomóg powodziowych z poleceniem wzięcia pod rozważę sprawy systematycznej regulacji Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim.

Stosując się do tego polecenia zarządził Wydział krajowy sporządzenie planu i kosztorysu tej lokalnej regulacji, udzielił następnie kopię planów i kosztorys Wydziałowi pow. w Kolbuszowej asygnując mu równocześnie z zapomogowego funduszu powodziowego kwotę 3.000 zł. na kosztą wykonania częściowych robót.

Zarazem udzielił Wydział krajowy odezwą z 20. czerwca 1894 l. 24.260 plany i kosztorys c. k. Namiestnictwu celem zatwierdzenia i wyjednanania 33 $\frac{1}{3}$ % zasiłku z państwowej dotacji melioracyjnej w kwocie 4.200 zł. i oświadczył gotowość uzupełnienia datku krajowego do wysokości $\frac{1}{3}$ części kosztów t. j. udzielenia dalszego zasiłku w kwocie 1.200 zł., który też został wstawionym do preliminarza funduszu krajowego na r. 1895.

Co do sprawy systematycznej regulacji Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa odezwą z 12. kwietnia 1894 l. 7.039, z żądaniem wyjednanania decyzji ministeryalnej, ażeby zbadanie tej sprawy i sporządzenie projektu regulacji, ze względu, iż górny bieg Łęgu przedstawia charakter górskiego potoku, poleconem zostało seceki przemyskiej c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich.

Ani co do udziału państwa w kosztach powyższej lokalnej regulacji, ani też co do zbadania sprawy systematycznej regulacji przez organa leśno-techniczne Wydział krajowy nie otrzymał dotąd ze strony c. k. Rządu odpowiedzi.

Petycja gminy Ilkowiec o podniesienie szluzu w prawym wale Dunajca.

Stosownie do danego Wydziałowi krajowemu uchwałą Wys. Sejmu z dnia 30. stycznia 1894 polecenia zarządził Wydział krajowy zbadanie sprawy podniesienia szluzu w nowym wale Dunajca w Ilkowiecach przez komisję fachową, w której wzięli udział ze strony c. k. Namiestnictwa nadinżynier przy c. k. Starostwie w Tarnowie Hipolit Zbyszewski, zaś ze strony Wydziału krajowego dyrektor krajowego biura melioracyjnego Audrzej Kędzior.

Komisja ta zbadła rzecz na miejscu i przekonała się, że szluzą zbudowaną została według zatwierdzonych planów i że stąd żadne dla żalących się nie zagraża niebezpieczeństwo.

O wyniku tych badań zawiadomił Wydział krajowy petycyonujących za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Tarnowie.

Petycja Wydziału pow. w Starem mieście o udzielenie zapomogi na wykonanie nagłych budowli wodnych.

W wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z d. 3. lutego 1894 l. s. 851 polecającej Wydziałowi krajowemu zbadanie obok wymienionej petycji i uwzględnienie jej przy rozdziale krajowych i państwowych zapomóg powodziowych udzielił Wydział krajowy powiatowi staromiejskiemu zasiłku bezzwrotnego w kwocie 3.000 zł. na koszt nagłych budowli wodnych celem zabezpieczenia dróg powiatowych i gminnych wykonać się mających i równocześnie odezwą z dnia 11. kwietnia 1894 l. 7544 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydium Namiestnictwa o udzielenie temuż powiatowi dalszej pomocy ze skarbu państwa.

Petycja Spółki wodnej dla regulacji Trzeźniówki o zasiłek na pokrycie datku konkurencyjnego od włościan.

Na skutek tej petycji polecił Wys. Sejm uchwałą z 3. lutego 1894 wypłacić na umorzenie datku konkurencyjnego, należącego się od właścicieli mniejszych posiadłości, połowę w kwocie 1749 zł. 92 kr. z krajowej dotacji dyspozycyjnej r. 1894. przeznaczoną na popieranie mniejszych melioracji, co też Wydział krajowy zarządzeniem z 6. marca 1894 l. 7615 uskutečnił, zaś na pokrycie drugiej połowy tego datku polecił Wys. Sejm wyjednanie zasiłku z państwowej dotacji melioracyjnej w tej samej wysokości.

Przeprowadzone w tej mierze rokowania z c. k. Rządem osiągnęły dodatni rezultat a wypłata drugiej połowy tego datku z c. k. skarbu państwa przyrzeczoną została z dotacji na r. 1895.

Petycja Dra Romana Adamskiego o przesunięcie prawego wału Dunajca w Pasiece otfinowskiej.

W wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z 7. lutego 1894 w załatwieniu tej petycji powziętej, przeprowadził Wydział krajowy polecenie dochodzenie w porozumieniu z c. k. Rządem, w rezultacie których okazało się, iż obok wymieniona petycja uwzględnioną być nie może.

Najprzód bowiem uznało c. k. Namiestnictwo w odezwie swej z dnia 22. października 1894 l. 72590 żadaną przez petycyonującego zmianę trasy prawego wału Dunajca w Pasiece otfinowskiej za przedwczesną, gdyż stare łożysko Dunajca nie jest jeszcze zamulone; nadto zaś, według zdania c. k. Namiestnictwa, szkoła i zabudowania włościan-skie pozostałe między wałem a rzeką byłyby na większe zniszczenie narażone wskutek czego musiano by zabudowania te przenieść i właścicielom tak za przeniesienie budynków jak i za grunta znaczne odszkodownia wypłacić; powtóre dla tego, iż proszący o zmianę trasy dr. Roman Adamski

oświadczył, iż nie chce pokryć nadwyżki kosztów tej zmiany na 5.180 złr. obliczonej.

Wydział krajowy postanowił tedy uchwałą z 14. listopada 1894 l. 57742 pozostawić petycję bez skutku, o czem strony interesowane za pośrednictwem Wydziału pow. w Dąbrowie oraz samego petycyonującego wprost zawiadomił.

Petycja komitetu kościelnego w Pniowie o zmianę trasy regulacyjnej rzeki Strachockiej.

Według relacji kierownika obwałowania Sanu z 12. kwietnia 1894 l. 19726, któremu Wydział krajowy polecił na skutek uchwały Wys. Sejmu z 7. lutego 1894 zbadanie tej sprawy, komitet kościelny odstąpił od swojego żądania w petycji przedstawionego, w skutek czego uznał Wydział krajowy sprawę tę za bezprzedmiotową.

Petycja gminy Josefstadt o wykonanie rowów dopływowych do potoku Babulówki.

W wykonaniu polecenia Wys. Sejmu z d. 7. lutego 1894 l. S. 1166 Wydział krajowy zarządził wypracowanie projektu technicznego wzmiankowanych rowów dopływowych, poczem sporządzone plany wraz z kosztorysem robót, na 1977 zł. 21 ct. a. w. obliczonych, udzielił odezwą z 18. września 1894 l. 46580 c. k. Namiestnictwu z prośbą o przedstawienie c. k. Ministerstwu rolnictwa wniosku na pokrycie całych kosztów z funduszków publicznych, mianowicie w połowie z krajowej dotacyi melioracyjnej, w drugiej połowie zaś z dotacyi państwowej na popieranie mniejszych robót melioracyjnych.

Jednocześnie zarządził Wydział krajowy wykonanie robót i wyasygnował na ten cel połowę ceny kosztorysowej w kwocie 988 zł. 60 kr. ze strony c. k. Rządu nie otrzymał jednak dotąd odpowiedzi.

Petycja gminy Bohorodczany o regulację Bystrzycy, gminy Swiniarsko o regulację Dunajca i gmin Torki, Poździaż, Nakło, Stubno i Stubienko o regulację Sanu.

W wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z 9. lutego 1894, w załatwieniu obok wymienionych petycyi powziętej, odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa odezwą z 10. kwietnia 1894 l. 9197 z prośbą o zarządzenie wykonania nagłych robót ochronnych na rzekach Bystrzycy, Dunajcu i Sanie w gminach o to proszących z tem nadmienieniem, iż z funduszu zapomogowego rezerwuje Wydział krajowy na regulację Bystrzycy 2.000 zł., Dunajca 1.000 zł., Sanu 5.000 do 7.000 zł. a. w. płatne do końca czerwca 1894.

C. k. Namiestnictwo zawiadomiło Wydział krajowy odezwą z 26. kwietnia 1894 l. 29844, iż dla braku zdjęć obecnego układu rzek oraz projektów na regulację którejkolwiek z wymienionych przestrzeni nie jest w stanie użyć ofiarowanych na ten cel datków w terminie do końca czerwca b. r.

Na ponowne przedłożenie Wydziału krajowego, ażeby roboty te przynajmniej w roku następnym mogły być przeprowadzone przy pomocy kraju i państwa, oświadczyło c. k. Namiestnictwo odezwą z 13. września 1894 l. 68917, że z powodu wyczerpania rozporządzalnych funduszków jak niemniej braku sił technicznych nie może zarządzić przygotowania projektu na powyższe lokalne regulacje.

Petycja obszaru dworskiego w Wojsławiu o obwałowanie prawego brzegu Wisłoki między Rzykami a Mielcem.

W myśl uchwały Wys. Sejmu z 13. lutego 1894. zarządził Wydział krajowy wykonanie uzupełniających zdjęć z wiosną 1894., które zużytkowane zostaną w projekcie ogólnym uzupełnienia obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Petycja gminy Michałowice o zabezpieczenie brzegów rzeki Tyśmienicy.

Petycję tę odstąpił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia przez udzielenie gminie pomocy technicznej oraz zasiłków z krajowej i państwowej dotacyi melioracyjnej.

Poleceniu temu uczynił Wydział krajowy zadość, udzielił mianowicie gminie pomocy technicznej i wyasygnował na wykonanie robót kosztorysem wykazanych zasilek w kwocie 960 złr. a. w. z funduszu powodziowego, który w zupełności wystarczył.

W załatwieniu powyższej petycji, powziął Wys. Sejm równocześnie uchwałę wzywającą c. k. Rząd do zbadania poruszej w petycji sprawy zanieczyszczania wody w rzece przez rafinerję nafty w Borysławiu i ewentualnie do uchylenia nadużyć.

I w tym kierunku stało się podług odezwy c. k. Namiestnictwa z 7go maja 1894 L. 34698 żądaniu gminy zadość:

Petycja gminy Hłomecza o zapomogę na częściowe pokrycie datku konkurencyjnego do kosztów regulacji Sanu.

W wykonaniu polecenia Wys. Sejmu z d. 13. lutego 1894. l. s. 1.316 Wydział krajowy uchwałą z 20. lipca 1894 3400 przyznał gminie Hłomecza z krajowego funduszu powodziowego zasilek w kwocie 1969 złr. 30 ct. na pokrycie jednej $\frac{1}{3}$ części kosztów budowy przekopu rzeki San pod Hłomeczą, oraz wyjednał z państwowego funduszu budowli wodnych pokrycie $\frac{1}{3}$ części kosztów właściwej budowy i całych kosztów zarządu, łącznie w sumie 2111 złr. 40 ct. Wykonanie robót powierzono gminie Hłomecza po cenach fiskalnych.

Petycja gminy Mikłuszowice o obwałowanie i zabezpieczenie brzegów rzeki Raby.

Stosownie do otrzymanego polecenia Wys. Sejmu z d. 13. lutego 1894. l. S. 1380. Wydział krajowy zarezerwował z krajowego funduszu powodziowego kwotę 2000 złr. na koszt nagłych budowli regulacyjnych na Rabie pod Mikłuszowicami i odezwą z dnia 10. kwietnia 1894. l. 10070 odniósł się do c. k. Namiestnictwa z prośbą o jak najrychlejsze zarządzenie tych robót.

Jednocześnie polecił Wydział krajowy kierownikowi ekspozytury kraj. biura melioracyjnego w Krakowie, ażeby włączył do projektu, uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły poniżej Niepołomic, tudzież lewego brzegu Raby także obwałowanie Raby w Mikłuszowicach.

Odpowiedzi ze strony c. k. Namiestnictwa, Wydział krajowy dotąd nie otrzymał w skutek czego użył zarezerwowany zasilek na inne roboty publiczne w okolicach powodzią dotkniętych, zaś c. k. Namiestwo upraszał odezwą z 13. sierpnia 1894. l. 23044 ażeby po myśli uchwały sejmowej z 6. października 1882. zarządziło opracowanie projektu technicznego i wykonanie robót w ciągu roku przyszłego.

Petycja Franciszka Wrębskiego o przełożenie szluzu w prawym wale Uszwicy.

Petycja ta odstąpiona uchwałą Wys. Sejmu z 30. stycznia 1894. c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia nie jest jeszcze stanowczo załatwioną, jakkolwiek wskazane badania przez c. k. Namiestnictwo już przeprowadzone zostały.

Petycje gmin Bielany, Łęki, Nowa wieś i innych o wykończenie kanału ulgi między Macochą a Sołą.

Petycja ta odstąpiona c. k. Rządowi z wezwaniem do rychłego udzielenia zasiłku z państwowej dotacji melioracyjnej w myśl odezwy Wydziału krajowego z d. 23. czerwca 1892 l. 28.284 została pomyślnie załatwioną, gdyż projekt techniczny budowy tego kanału został w zasadzie przez c. k. Ministerstwo rolnictwa zatwierdzonym i pierwsza rata zasiłku państwowego za r. 1894 w kwocie 3.500 zł. na koszt tej budowy do kasy krajowej wpłaconą, wypłata zaś drugiej raty w tej samej wysokości zapewnioną w r. 1895.

Petycja małż. Feledów o odgraniczenie ich gruntu zerwanego przez Rabę.

Podług odezwy c. k. Prezydium Namiestnictwa z dnia 10. maja 1894 l. 5.050 (LW. 25.803/94) została sprawa w petycji przedstawiona załatwioną w drodze dobrowolnej ugody pomiędzy stronami interesowanymi wobec c. k. geometry ewidencyjnego zawartej.

Zasiłki z funduszu powodziowego na wykonanie lokalnych budowli wodnych.

Z sumy 100.000 zł. w. a. uchwalonej przez Wys. Sejm na posiedzeniu z 9 lutego r. 1894 na dotkniętych klęskami elementarnymi przeznaczył Wydział krajowy uchwałą swoją z 9. marca 1894. l. 13721 sumę 30.000 zł. w. a. na wykonanie lokalnych budowli wodnych.

Z kwoty tej przyznał Wydział krajowy następujące zasiłki:

- 1) na lokalną regulację Bugu pod Buskiem 4.409 zł.
- 2) " " " Nowego Brnia w gminie Radwan 6.500 zł.
- 3) " " " Worony w Przenicznikach 2.100 zł.
- 4) " " " Łomnicy pod Babinem 1.000 zł.
- 5) na rowy osuszające w gminach Siedliszowice i Bieneszowice 200 zł.
- 6) na lokalną regulację Łęgu w powiecie Kolbuszowskim jak wyżej 3.000 zł.
- 7) na roboty około wałów nadwiślańskich w Czernichowie 670 zł.
- 8) na naprawę wału ochronnego w Jasionce 654 zł.
- 9) na zabezpieczenie dróg pow. i gminnych w Starem mieście jak wyżej 3.000 zł.
- 10) na lokalną regulację Białego Dunajca pod Nowym Targiem 2.765 zł.
- 11) na lokalną regulację Tyśmienicy pod Michałowicami jak wyżej 960 zł.
- 12) na rowy osuszające w gminach Hurko, Jaksmanice, Krowniki i Siedliska 2.500 zł.
- 13) gminie Brzegi pow. Wieliczka na odwodnienie gruntów po powodzi w czerwcu 1894. 200 zł.
- 14) na roboty regulacyjne Sanu pod Hłomezą 1.969 zł. 30 ct.

III. Postęp budowy przy ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych w roku 1892. i 1893.

A. Przedsiębiorstwa krajowe.

1. Regulacja Łęgu.

Sprawdzone przez Wydział krajowy koszta budowy wynosiły w r. 1892:

I. Wykupno gruntów	5.478 zł. 71 ct.
II. Roboty ziemne	14.909 " 67 "
III. Ubezpieczenie brzegów	3.519 " 74 "
IV. i V. Budowa przepustów	1.306 " 30 "
VI. Konserwacja w czasie budowy	3.488 " 91 "
VII. Zarząd	2.288 " 61 "
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	4.798 " — "
Ogółem	35.789 zł. 94 ct.

Na roboty wykonane w r. 1892 preliminowano w kosztorysie 19.964 zł. 61 ct., przekroczenie wynosi zatem 15.825 zł. 33 ct. Przekroczenie to spowodowanem zostało nadzwyczaj wysokimi kosztami konserwacji wywołanemi przez szkody powodziowe a zwłaszcza przez czerwcową wysoką wodę, która przewyższała najwyższy znany stan

wody Łęgu w r. 1884, potrzebą wykonania dwóch przepustów dla odwodnienia gruntów obwałowanych i koniecznością podwyższenia wałów powyżej mostu kolejowego w Zaleszanach o 0,3 m. t. j. o wysokość spiętrzenia, jakie ten most przy najwyższym stanie wody Łęgu w roku 1884 wywołał.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta budowy przy regulacji Łęgu za r. 1893 przedstawiają się następująco:

I. Wykupno gruntów	464 zł. 40 ct.
II. Roboty ziemne	4.612 „ 42 „
III. Ubezpieczenie brzegów	2.665 „ 14 „
IV. i V. Budowa obiektów	— „ — „
VI. Konserwacja w czasie budowy	1.373 „ 02 „
VII. Zarząd	2.894 „ 71 „
VIII. Rozmaite nieprzewidziane	3.263 „ 27 „
Ogółem	15.272 zł. 96 ct.

Na roboty wykonane w r. 1893 prelimitowano w kosztorysie 4.382 zł. 68 ct., w porównaniu zatem z rzeczywistymi kosztami budowy (15.272 zł. 96 ct.) okazuje się przekroczenie w kwocie 10.890 zł. 28 ct. Tak znaczne przekroczenie tłumaczy się tą okolicznością, że bardzo wiele robót konserwacyjnych i nieprzewidzianych prawie na całej przestrzeni w poprzednich latach uregulowanej rzeki w tym roku wykonano.

Wykazane w obywn latach budowy, t. j. za r. 1892 i 1893 przekroczenia znajdują pokrycie w oszczędnościach z lat poprzednich.

2. Regulacja Kisieliny.

Koszta budowy wynosiły przy regulacji Kisieliny w r. 1892:

I. Wykupno gruntów	2.357 zł. 65 ct.
II. Roboty ziemne	16.206 „ 13 „
III. Roboty ochronne	919 „ 50 „
IV. Budowa obiektów	761 „ 05 „
V. Koszta zarządu	2.518 „ 87 „
VI. Utrzymanie w czasie budowy	1.185 „ 04 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.023 „ 98 „
Ogółem	24.972 zł. 22 ct.

Na powyższe roboty prelimitowano w kosztorysie 17.252 zł. 11 ct.; przekroczenie wynosi zatem 7.720 zł. 11 ct., na które wpłynęły niskie ceny kosztorysowe prawie we wszystkich działach odnośnego kosztorysu i znacznie zwiększona ilość wykonanych robót zwłaszcza konserwacyjnych.

Koszta budowy wynosiły przy tej regulacji w r. 1893:

I. Wykupno gruntów	5.294 zł. 57 ¹ / ₂ ct.
II. Roboty ziemne	5.317 „ 96 „
III. Roboty ochronne	530 „ 99 „
IV. Budowa obiektów	— „ — „
V. Koszta zarządu	1.117 „ 34 „
VI. Utrzymanie w czasie budowy	1.991 „ 26 „
Do przeniesienia	14.262 zł. 12 ¹ / ₂ ct.

Z przeniesienia	. 14.252 zł. 12 ¹ / ₂ ct.
VII. Rozmaite i nieprzewidziane (koszta zdjęć uzupełniających dla regulacyi Kisieliny)	. 671 „ 28 „
Ogółem	. 14.923 zł. 40 ¹ / ₂ ct.

Na roboty wykonane w r. 1893 preliminowano w kosztorysie 5 550 zł. 99 ct., w porównaniu tedy z rzeczywistymi kosztami robót w sumie 14.923 zł. 40¹/₂ ct., okazuje się przekroczenie w kwocie 9.372 zł. 41¹/₂ ct. Tak znaczne przekroczenia preliminarza kosztorysowego spowodowały niskie ceny jednostkowe i niedostateczność kosztorysu jakoteż naprawy szkód wyrządzonych przez wielkie wody i utrudnione z powodu tego warunki budowy.

3. Regulacya Gniłej Lipy (sekcji górnej)

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta robót przy regulacyi Gniłej Lipy przedstawiają się następnie: w r. 1892:

I. Koszta wykupna młynów	101 zł. 82 ct.
II. „ „ gruntów	2.305 „ 26 „
III. Roboty ziemne	92 „ 14 „
IV. Budowa mostów	— „ — „
V. Konserwacye w czasie budowy	354 „ — „
VI. Koszta zarządu	8 „ 44 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	21 „ 20 „
Ogółem	2.919 zł. 61 ct.

W roku 1893:

I. Koszta wykupna młynów	12 zł. 10 ct.
II. „ „ gruntów	249 „ 52 „
III. Roboty ziemne	— „ — „
IV. Budowa mostów	— „ — „
V. Konserwacye w czasie budowy	432 „ 55 „
VI. Koszta zarządu	35 „ — „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	23 „ 15 „
Ogółem	752 zł. 32 ct.

Wywłaszczenie młyna na Gniłej Lipie w Brzuchowicach dotychczas nie zostało przeprowadzonym, w skutek czego pozostaje jeszcze do wykończenia uregulowanie łożyska Gniłej Lipy na długości 305,5 m. powyżej rzeczzonego młyna.

4. Regulacya Trześniówki.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta budowy przy regulacyi Trześniówki za r. 1892 wynoszą:

I. Wykupno gruntów	117 zł. 50 ct.
II. Roboty ziemne	210 „ 98 „
III. Ubezpieczenie brzegów	— „ — „
IV. i V. Budowa obiektów	— „ — „
VI. Konserwacya w czasie budowy	943 „ 90 „
VII. Koszta zarządu	528 „ 64 ¹ / ₂ „
VIII. Rozmaite nieprzewidziane	3.739 „ 52 „
Ogółem	5.540 zł. 54 ¹ / ₂ ct.

Koszta robót wykonanych w r. 1892 nie były przewidziane w preliminarzu kosztorysem, znajdują jednak pokrycie o oszczędnościach z lat poprzednich. Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszty robót *za r. 1893* przedstawiają się następująco:

I. Wykupno gruntów	—	zł.	—	ct.
II. Roboty ziemne	879	"	67	"
III. Ubezpieczenie brzegów	1.062	"	16	"
IV. i V. Budowa obiektów	343	"	12	"
VI. Koszta utrzymania w czasie budowy	683	"	88	"
VII. Koszta zarządu	405	"	11	"
VIII. Rozmaite nieprzewidziane	306	"	30	"
Ogółem	3.680	zł.	24	ct.

Koszta robót wykonanych w r. 1893 nie były objęte preliminarzem kosztorysowym, pokryte zaś zostały z oszczędności lat poprzednich.

5. Regulacja Krzemienicy.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszty robót *za r. 1892* przedstawiają się następująco:

a) przy regulacji Krzemienicy.

I. Wykupno gruntów	3.067	zł.	95	ct.
II. Roboty ziemne	11.740	"	65	"
III. Budowa szluzu	3	"	82	"
IV. Budowa przepustów	1.571	"	09	"
V. Konserwacja w czasie budowy	1.014	"	38	"
VI. Koszta zarządu	2 380	"	37	"
VII. Rozmaite nieprzewidziane	4.397	"	99	"
Ogółem	24.176	zł.	24	ct.

Na roboty wykonane w r. 1892 preliminowano w kosztorysie 11.995 zł 90 ct., w porównaniu tedy z rzeczywistymi kosztami robót w sumie 24.176 zł. 24 ct., okazuje się przekroczenie 12.181 zł. 24 ct. Przekroczenie to przypisuje kierownik budowy następującym okolicznościom:

1. Preliminarz kosztorysowy nie uwzględnił wykupna gruntów ani pod wały, ani pod rzekę, których właściciele nie chcieli oddać bezpłatnie, nadto zaś jeszcze przewidywał znacznie mniejszy ruch ziemi aniżeli budowa tego nieodzownie wymagała. 2. Wody czerwcowe zastały wszystkie rozpoczęte roboty w największym ruchu, wyrządziły wiele szkód i spowodowały większy wydatek na konserwację. 3. Na pokrycie kosztów zarządu budowy wstawiono w preliminarzu bardzo niską stopę procentową. 4. Zbudowano kilka niezbędnych obiektów nieprzewidzianych wcale projektem.

b) przy regulacji potoku Trześni.

Regulacja potoku Trześni wymagała tylko nakładu na konserwację kosztem 250 zł. 26 ct. Wykazana po koniec roku 1891 oszczędność w kwocie 1.446 zł. 34 ct., redukuje się z końcem roku 1892 na 1.196 zł. 08 ct.

c) przy regulacji potoku Rowu.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta robót za r. 1892 przedstawiają się następująco :

I. Roboty ziemne	1.412 zł. 63 ct.
II. Koszta zarządu	160 „ — „
III. Rozmaite nieprzewidziane	73 „ 48 „
Ogółem	<u>1.646 zł. 11 ct.</u>

Na roboty wykonane w r. 1892 prelininowano w kosztorysie 2.115 zł. 80 ct. zaoszczędzenie więc wynosi 469 zł. 69 ct.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta budowy w r. 1893 przedstawiają się następująco :

A) Krzcmienica.

I. Wykupno gruntów	1.196 zł. 44 ct.
II. Roboty ziemne	10.236 „ 21 „
III. Budowa szluz	— „ — „
IV. „ przepustów	874 „ 06 „
V. Konserwacya w czasie budowy	2.408 „ 07 „
VI. Koszta zarządu	2.275 „ 49 „
VII. „ nieprzewidziane	3.897 „ 53 „
Razem	<u>20.887 zł. 80 ct.</u>

Na wykonanie tych robót prelininowano w kosztorysie sumę 6.823 zł. 19 ct., przekroczenie prelininarza wynosi zatem 14.064 zł. 61 ct., które spowodowane zostało temi samemi okolicznościami, jak w roku poprzednim.

B) Potok Trzeźnia.

Koszta konserwacyi wynosiły 222 zł. 25 ct. Fundusz dyspozycyjny wynosił na te roboty 1.196 zł. 03 ct.; redukuje się przeto z końcem r. 1893 do kwoty 973 zł. 83 ct.

Budowę prowadzili: w r. 1892 inżynier-adjunkt Tadeusz Gedl, w r. 1893 zaś inżynier-adjunkt Jan Bochniak.

6) Regulacya Nowego Brnia i dopływów.

Roboty były prowadzone w r. 1892 w dwóch miejscach: na dolnej i górnej sekcji.

A) Sekcja dolna.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta budowy w r. 1892 przedstawiają się następująco :

a) Nowy Brzeń (koryto główne).

I. Wykupno gruntów	110 zł. 70 ct.
II. Roboty ziemne	635 „ 84 „
III. Ubezpieczenia	51 „ 63 „
IV. Budowa obiektów	449 „ 29 „
V. Koszta konserwacyi	2.672 „ 09 „
VI. Koszta administracyi	212 „ 42 „
VII. Nieprzewidziane	3.068 „ 98 „
Razem	<u>7.200 zł. 95 ct.</u>

Z przeniesienia . 7.200 zł. 95 ct.

b) Dopływ Upust.

I. Wykupno gruntów	-- zł. — ct.	
II. Roboty ziemne	7.786 „ 95 „	
III. Ubezpieczenia	1.089 „ 41 „	
IV. Budowa obiektów	693 „ 84 „	
V. Koszta konserwacji	593 „ 29 „	
VI. „ administracji	1.466 „ 05 „	
VII. „ nieprzewidziane	1.522 „ 95 „	
Razem		13.152 „ 49 „

c) Dopływ Rybnica.

I. Wykupno gruntów	— zł. — ct.	
II. Roboty ziemne	5.754 „ 80 „	
III. Ubezpieczenia	1.182 „ 84 „	
IV. Budowa obiektów	— „ — „	
V. Koszta konserwacji	47 „ 55 „	
VI. „ administracji	1.062 „ 85 „	
VII. „ nieprzewidziane	364 „ 79 „	
Razem		8.412 „ 83 „
Ogólne koszta budowy		28.766 zł. 27 ct.

Na wykonanie tych robót prelininowano w kosztorysie kwotę 18.736 zł. 60 ct., w porównaniu zatem z rzeczywistymi kosztami budowy, okazuje się przekroczenie w kwocie 10.029 zł. 67 ct.

Przypisać to należy niskim cenom jednostkowym robót ziemnych na dopływach Nowego Brnia, zbyt niskiej stopie procentowej kosztów budowy, prelininowanej na pokrycie kosztów zarządu, jakoteż budowie niezbędnych obiektów, nieprzewidzianych projektem, wreszcie niekorzystnemu stanowi powietrza i częstym wezbraniom wody.

d) Dopływ Zgórsko.

I. Wykupno gruntów	331 zł. 96 ct.	
II. Roboty ziemne	47 „ 44 „	
V. Koszta konserwacji	3.321 „ 25 „	
VI. „ administracji	153 „ 82 „	
VII. „ nieprzewidziane	26 „ 07 „	
Razem		3.880 zł. 54 ct.

e) Dopływ Jamnica.

I. Wykupno gruntów	15 zł. 32 ct.	
II. Roboty ziemne	690 „ 92 „	
III. Ubezpieczenie	313 „ 24 „	
V. Koszta konserwacji	2.219 „ 29 „	
VI. „ administracji	385 „ 15 „	
VII. „ nieprzewidziane	172 „ 56 „	
Razem		3.796 „ 48 „
Ogółem koszta budowy		7.677 zł. 02 ct.

B) Górna sekcya.

a) Nowy Breń (koryto główne).

I. Wykupno gruntów	1.892 zł. 15 ct.	
II. Roboty ziemne	5.243 " 23 "	
III. Ubezpieczenia	981 " 49 "	
IV. Budowa obiektów	209 " 63 "	
V. Konserwacya	16 " 75 "	
VI. Koszta zarządu	641 " 19 "	
VII. Nieprzewidziane	940 " 48 "	
Razem		9.924 zł. 92 ct.

b) Dopływ Brnik.

I. Wykupno gruntów	320 zł. 99 ct.	
II. Roboty ziemne	7.067 " 75 "	
III. Ubezpieczenia	1.639 " 17 "	
IV. Budowa obiektów	157 " 67 "	
V. Konserwacya	32 " 14 "	
VI. Koszta zarządu	558 " 90 "	
VII. Nieprzewidziane	365 " 93 "	
Razem		10.142 " 55 "
Ogółem koszta budowy		20.067 zł. 47 ct.

Na wykonanie tych robót preliminowano w kosztorysie kwotę 17.439 zł. 17 ct., okazuje się zatem przekroczenie w kwocie 2.628 zł. 30 ct., które tłumaczy się znacznie większą ilością robót ziemnych, aniżeli projektem przewidziano.

Postęp budowy w roku 1893 przy regulacji Nowego Brnia i dopływów, przedstawia się następująco:

A) Dolna sekcya.

a) Nowy Breń (koryto główne).

I. Wykupno gruntów	— zł. — ct.	
II. Roboty ziemne	14.428 " 10 "	
III. Ubezpieczenie	498 " 62 "	
IV. Budowa obiektów	— " — "	
V. Koszta konserwacyi	820 " 81 "	
VI. " administracyi	2.629 " 58 "	
VII. " nieprzewidziane	1.014 " 86 "	
Razem		19.391 zł. 97 ct.

b) Dopływ Upust.

I. Wykupno gruntów	— zł. — ct.	
II. Roboty ziemne	33 " 49 "	
III. Ubezpieczenia	31 " 76 "	
IV. Budowa obiektów	— " — "	
Do przeniesienia	65 zł. 25 ct.	19.391 zł. 97 ct.

	Z przeniesienia	65 zł. 25 ct.	19.391 zł. 97 ct.
V.	Koszta konserwacyi	47 „ 12 „	
VI.	„ administracyi	— „ — „	
VII.	„ nieprzewidziane	980 „ 28 „	
	Razem		1.092 „ 65 „

c) Dopływ Rybnica.

I.	Wykupno gruntów	— zł. — ct.	
II.	Roboty ziemne	— „ — „	
III.	Ubezpieczenia	8 „ — „	
IV.	Budowa obiektów	— „ — „	
V.	Koszta konserwacyi	38 „ 52 „	
VI.	„ administracyi	— „ — „	
VII.	„ nieprzewidziane	— „ — „	
	Razem		46 „ 52 „

d) Dopływ Zgórsko.

I.	Wykupno gruntów	5 zł. 62 ct.	
II.	Roboty ziemne	— „ — „	
III.	Ubezpieczenia	— „ — „	
IV.	Budowa obiektów	— „ — „	
V.	Koszta konserwacyi	149 „ 94 „	
VI.	„ administracyi	16 „ 66 „	
VII.	„ nieprzewidziane	333 „ 69 „	
	Razem		505 „ 91 „

e) Dopływ Jamnica.

I.	Wykupno gruntów	271 zł. 12 ct.	
II.	Roboty ziemne	— „ — „	
III.	Ubezpieczenia	— „ — „	
IV.	Budowa obiektów	— „ — „	
V.	Koszta konserwacyi	215 „ 63 „	
VI.	„ administracyi	8 „ 44 „	
VII.	„ nieprzewidziane	4 „ 50 „	
	Razem		499 „ 69 „
	Ogólne koszta budowy		21.536 zł. 74 „

Na wykonanie tych robót preliminowano w kosztorysie kwotę 13.327 zł. 84 ct.

Przekroczenie w kwocie 8.208 zł. 90 ct., tłumaczy się zbyt niskimi cenami jednostkowymi kosztorysu, większym wymiarem wykonanych robót, w porównaniu z projektowanymi, oraz dżdżystą porą, niesprzyjającą prowadzeniu takich robót.

B) Górna sekcya.

a) Nowy Breń (koryto główne).

I.	Wykupno gruntów	621 zł. 56 ct.
II.	Roboty ziemne	8.526 „ 51 „
	Do przeniesienia	9.148 zł. 07 ct.

Z przeniesienia	9.148 zł. 07 ct.	
III. Ubezpieczenie	1.252 " 35 "	
IV. Budowa obiektów	2.607 " 97 "	
V. Koszta konserwacyi	147 " 11 "	
VI. " administracyi	2.517 " 40 "	
VII. " nieprzewidziane	2.795 " 59 "	
Razem		18 468 zł. 49 ct.

b) Dopływ Brnik.

I. Wykupno gruntów	373 zł. 57 ct.	
II. Roboty ziemne	3.271 " 66 "	
III. Ubezpieczenia	2.007 " 18 "	
IV. Budowa obiektów	271 " 12 "	
V. Koszta konserwacyi	715 " 28 "	
VI. " administracyi	257 " 89 "	
VII. " nieprzewidziane	384 " 59 "	
Razem		7.291 " 09 "

e) Rów osuszający.

I. Wykupno gruntów	— zł. — ct.	
II. Roboty ziemne	588 " 86 "	
III. Ubezpieczenia	83 " 41 "	
IV. Budowa obiektów	— " — "	
V. Koszta konserwacyi	— " — "	
VI. " administracyi	— " — "	
VII. " nieprzewidziane	— " — "	
Razem		672 " 27 "

d) Dopływ Młynówka.

I. Wykupno gruntów	— zł. — ct.	
II. Roboty ziemne	144 " 56 "	
III. Ubezpieczenia	108 " 79 "	
IV. Budowa obiektów	— " — "	
V. Koszta konserwacyi	— " — "	
VI. " administracyi	— " — "	
VII. " nieprzewidziane	— " — "	
Razem		253 " 15 "

e) Dopływ Oleśnica.

I. Wykupno gruntów	6 zł. 37 ct.	
II. Roboty ziemne	446 " 72 "	
III. Ubezpieczenia	110 " 30 "	
IV. Budowa obiektów	— " — "	
V. Koszta konserwacyi	6 " 62 "	
VI. " administracyi	— " — "	
VII. " nieprzewidziane	— " — "	
Razem		570 " 01 "
Ogólne koszta budowy		27.255 zł. 01 ct.

Na wykonanie tych robót preliminowano w kosztorysie sumę 19.194 zł. 61 ct., okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 8.060 zł. 40 ct. — Przekroczenie to, spowodowały wydatki nieprzewidziane kosztorysem, jak odszkodowanie za zniszczone plony, wycięcie drzew z trasy, zakupno lasu pod trasę w Wólce Grądzkiej, przedłużenie regulacji Brnika o 596 m. b., oraz uregulowanie Młynówki, na długości 301 m. b.

Budowę sekcji dolnej prowadził w r. 1892 i 1893 inżynier Marjan Rörich, budowę zaś sekcji górnej kierował inżynier-adjunkt Antoni Biegański. Po zasłabnięciu tegoż w czerwcu 1893, Wydział krajowy powierzył prowadzenie tej budowy inżynierowi-asystentowi, Maksymilianowi Czernikowi.

7) Regulacja rzeki Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca.

W roku 1892 rozpoczął Wydział krajowy systematyczną regulację Biały, w myśl ustawy z dnia 1. września 1892, Dz. u. i rozp. kr. Nr. 72.

Wynik budowy w r. 1892, przedstawia się następująco:

I. Roboty ziemne: Prawy wał Dunajca powyżej i poniżej ujścia Biały, potok Klikowski, przepok Biały	4.558 zł. 02 ct.
III. Budowa obiektów: Szluza Nr. 5 i Nr. 7	5.233 „ 61 „
VII. Koszta zarządu	2.232 „ 16 „
VIII. „ nieprzewidziane	871 „ 93 „
Razem	12.895 zł. 72 ct.

W kosztorysie preliminowano na wykonanie tych robót sumę 14.667 zł. 42 ct., zaoszczędzenie przeto wynosi 1.771 zł. 70 ct.

Wynik budowy w r. 1893 przedstawia się jak następuje:

A) B i a ł a.

I. Roboty ziemne	27.143 zł. 86 ct.
II. „ regulacyjne	8.750 „ 33 „
III. Budowa obiektów	9.659 „ 57 „
IV. Roboty dodatkowe	171 „ 26 „
V. Wykupno gruntów	12.088 „ 15 „
VI. Utrzymanie w czasie budowy	96 „ 44 „
VII. Koszta zarządu	2.928 „ 56 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	2.726 „ 85 „
Razem	63.365 zł. 02 ct.

Na wykonanie tych robót preliminowano w kosztorysie sumę 70.581 zł. 02 ct.

W porównaniu przeto z rzeczywistymi kosztami budowy, okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 7.016 zł.

Kierownictwo budowy regulacji Biały, powierzył Wydział krajowy inżynierowi Janowi Haponowiczowi, którego pilności i racjonalnym dyspozycjom, należy w przeważnej części zawdzięczyć tak pomyslny postęp budowy.

B) Obwałowanie prawego brzegu Dunajca.

W myśl §. 8. rozporządzenia wykonawczego do ustawy o regulacji rzeki Biały, Wydział krajowy w r. 1893, rozdzielił kierownictwo budowy między dwóch inżynierów, powierzając budowę wału Dunajcowskiego inżynierowi Tadeuszowi Gedlowi.

Wynik budowy w r. 1893, przedstawia się następująco:

I. Roboty ziemne	19.372 zł. 56 ct.
III. Budowa obiektów	5.602 „ 05 „
IV. Roboty dodatkowe	222 „ 17 „
V. Wykupno gruntów	2.105 „ 91 „
VI. Utrzymanie w czasie budowy	192 „ 13 „
VII. Koszta zarządu	2.819 „ 01 „
VIII. Rozmaite nieprzewidziane	2.888 „ 19 „
Razem	33.202 zł. 02 ct.

Na wykonanie tych robót prelinowano w kosztorysie sumę 33.122 zł. 63 ct., okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 79 zł. 39 ct., co głównie spowodowanem zostało zastępstwem kierownika budowy w czasie tegoż długotrwałej choroby.

C. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Biały.

Stosownie do §. 8. rozporządzenia wykonawczego do ustawy o regulacji rzeki Biały zabudowanie potoków górskich, prowadził wyznaczony przez c. k. Ministerstwo rolnictwa technik lasowy, pod kierownictwem sekcji c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków gorskich w Przemyślu.

Wynik budowy w r. 1893., przedstawia się jak następuje:

1. Zabudowanie potoków: Suchy, Bieliczna, Sycholski, Pariw i Niski	7.745 zł. 98 ct.
2. Szkółka w Śnietnicy	463 „ 12 „
3. Nasiona w debrach wydane	23 „ 47 „
4. Koszta zarządu	1.934 „ 80 „
5. Zużycie materiałów	1 „ 45 „
6. Zużycie narzędzi	29 „ 49 „
Razem	10.199 zł. 31 ct.

Na wykonanie tych robót prelinowano w kosztorysie sumę 5.637 zł. 41 ct., przekoczono zatem preliminarz o kwotę 4.561 zł. 90 ct.

8. Obwałowanie Wisły w powiecie Wielickim.

W roku 1892. wytrasowano i przygotowano wykupno gruntów, właściwa zaś budowa rozpoczęła się w roku 1893. Kierownictwo budowy powierzył Wydział krajowy inżynierowi-asystentowi Stefanowi Stobieckiemu, poruczając równocześnie nadzór nad tą budową kierownikowi ekspozytury krakowskiej Stanisławowi Chrzęszczewskiemu.

Koszta budowy po koniec roku 1893. podług sprawdzonych przez oddział rachunkowy rachunków, przedstawiają się następująco:

I. Roboty ziemne: wał ochrony Wisły i wał wsteczny Śrawy	6.854 zł. 09 ct.
Do przeniesienia	6.854 zł. 09 ct.

	Z przeniesienia .	6.954 zł. 09 ct.
II. Budowa upustów: upust drwiny w Brzegach i w Rybitwach		1.965 „ 47 „
III. Ubezpieczenia		38 „ 75 „
IV. Wykupno gruntów		12.155 „ 65 „
V. Konserwacya		125 „ 78 „
VI Koszta zarządu		1.879 „ 58 „
VII. Rozmaite nieprzewidziane		140 „ 23 „
	Razem .	23.159 zł. 55 ct.

Na wykonanie tych robót preliminowano w kosztorysie sumę 15.406 zł. 72 ct., okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 7.752 zł. 83 ct., które przypisać należy tej okoliczności, że grunta pod wały wsteczne dopływów Wisły, zamiast obciążać służebnością, jak przewidziano w kosztorysie, za pewnem odszkodowaniem, zakupiono na rzecz przedsiębiorstwa.

9. Regulacya Bugu.

Regulacyę tej rzeki rozpoczął Wydział krajowy w roku 1893., powierzając kierownictwo budowy inżynierowi asystentowi Sylweremu Strzelbickiemu.

Koszta budowy w r. 1893. sprawdzone przez oddział rachunkowy, przedstawiają się jak następują;

I. Roboty ziemne	3.291 zł. 63 ct
II. Roboty regulacyjne	3.927 „ 38 „
III. Budowa obiektów	— „ — „
IV. Wykupno gruntów	386 „ 20 „
V. Koszta konserwacyi	— „ — „
VI. Koszta zarządu	2.017 „ 29 „
VII. Koszta nieprzewidziane	133 „ 85 „
	Razem . 9.756 zł. 35 ct.

W kosztorysie preliminowano na wykonanie tych robót sumę 8.117 zł. 42 ct, okazuje się przeto przekroczenie w kwocie 1.638 zł. 93 ct., usprawiedliwione zmianą trasy przekopów, w myśl reskryptu. Wys. Ministerstwa rolnictwa z dnia 3. września 1892 l. 12.638 i przeszkodą w budowie z powodu wysokich stanów wody na rzece Bugu, które trwały od początku czerwca do połowy września.

10) 11) 12) 13) Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy i Stryja tudzież potoku Michalów i potoku Niszkówka.

Sekcyja przemyska c. k. oddziału leśnego dla zabudowania potoków górskich w r. 1893 robót tych nie rozpoczęła.

W skutek rezolucyi jednak Wysokiego Sejmu z dnia 7. lutego 1894 l. S. 1.247 zarządziło Wys. c. k. Ministerstwo rolnictwa w ciągu r. 1894 budowę przy zabudowaniu potoków górskich w dorzeczu Skawy tudzież potoków Michalów i Niszkówka, tak iż dotychczas tylko roboty górskie w dorzeczu Stryja nie zostały jeszcze podjęte.

B. Przedsiębiorstwo powiatowe.

14. Obwałowanie Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.

a) Obwałowanie Wisły.

Podług protokołu komisji kolaudacyjnej z dnia 31. października 1894, po latach 1892 i 1893 wykonano:

w sekcji IV. wał na długość	4.077 m. b.
w sekcji V. " " "	690 m. b.
w sekcji VI. " " "	2.356 m. b.
w sekcji VII. " " "	4.645 m. b.

Razem na długości . 11.768 m. b.

Objekty wykonano następujące: w sekcji IV. szluzę i przepust w Zakorzenicach, oraz wymurowano nowy przyczółek szluzy w Miechocinie, w sekcji VI. szluzę w Siedleszczanach i przepust w Suchochowie, w sekcji VII. trzy przepusty betonowe w Suchochowie i w Dymitrowie małym. W końcu wykonano rowy osuszające w sekcji IV. Sielecko-Zakorowski, w sekcji V. Miechociński i w sekcji VII. Dymitrowski o łącznej długości 5.175 m. b.

Koszta budowy w latach 1892 i 1893 przedstawiają się według protokołu kolaudacyjnego jak następuje:

I. Roboty ziemne	54.761 zł. 70 ct.
II. Budowa obiektów	10.613 " 94 "
III. Obsiew wałów	695 " 66 "
IV. Wykupno gruntów	12.285 " 67 "
V. Konserwacja	1.064 " 91 "
VI. Koszta zarządu	3.768 " 05 "
VII. Rozmaite nieprzewidziane	2.889 " 46 "

Razem . 86.079 zł. 39 ct.

Na wykonanie tych robót prelimitowano w kosztorysie kwotę 88.453 zł. 45 ct., oszczędzono przeto w latach 1892 i 93 kwotę 2.374 zł. 06 ct., a że w roku 1891, okazało się przekroczenie w kwocie 2.338 zł. 43 ct., przeto oszczędność redukuje się do kwoty 35 zł. 63 ct. W latach 1892 i 1893 kierowali kolejno budową tych wałów technicy krajowego biura melioracyjnego A. Wierzbicki, ś. p. L. Sobolewski i Ks. Pietraszkiewicz.

b) Obwałowanie Sanu.

Według protokołu komisji kolaudacyjnej z dnia 5. listopada 1894, wykonano w latach 1892 i 1893 wały Sanu, lewy i prawy o łącznej długości 16.603 m., wały Jodłówki zupełnie na długości 1.840 m. częściowo 822 m.

Przekop Jodłówki w zupełności wykonano na długości 1.312 m., częściowo na długości 100 m.

Co do obiektów, wykonano uzupełnienie przy szluzie Nr. II. i przepuszcie Nr. II., zbudowano szluzę Nr. I. w Skonierzynie i cztery przepusty betonowe na terytorium gminy Żabno; most drewniany na przekopie Jodłówki, oraz dwa małe mostki na rowach odpływowych od szluz. Wreszcie wybudowano nieprzewidziany projektem przepust betonowy w Skonierzynie.

Dla umożliwienia przejazdu przez wały, usypano 41 ramp, wręszcie wykopano 5 rowów odpływowych od szluz i przepustów do Sanu.

Nad Wisłą zaś wykonano przekop Strachockiej rzeki na długości 700 m. zupełnie, a 310 m. częściowo.

Koszta budowy w latach 1892 i 93 przedstawiają się następująco:

I. Roboty ziemne	55.672 zł. 01 ct.
II. Budowa obiektów	6.970 " 04 "
III. Obsiew wałów	718 " 97 "
IV. Wykupno gruntów	16.025 " 56 "
V. Konserwacja	1.125 " 75 "
VI. Koszta zarządu	4.333 " 87 "
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	4.663 " 51 "
Razem	89.509 zł. 71 ct.

Na wykonanie tych robót prelinowano sumę 87.319 zł. 85 ct. przekroczenie zatem wynosi 2.189 zł. 86 ct., które jest usprawiedliwiono budową znacznej ilości ramp, rowów odpływowych, oraz potrzebą ubezpieczenia przekopu Jodłówki.

Oszczędność po koniec roku 1891 wynosiła 3.492 zł. 66 ct., która w obec tego przekroczenia redukuje się do kwoty 383 zł. 63 ct. w. a.

Robotami przy obwałowaniu Sanu, kierowali kolejno inżynier asystent Michał Kornella i elew Andrzej Kornella.

C. Przedsiębiorstwo spółkowe.

15. Osuszenie bagien Rudnickich.

Wedle sprawozdania spółki wodnej z dnia 21/11. 1894. L. 101 wynik budowy w r. 1892, przedstawia się, jak następuje:

1. Wykupno gruntów	371 zł. 02 ct.
2. Roboty ziemne	7.600 " 40 "
3. Budowa mostów i progów	2.192 " 58 "
4. Koszta utrzymania w czasie budowy	1.242 " 13 "
5. Wydatki nieprzewidziane	771 " 38 "
6. Koszta własne spółki, zarząd, kataster konk. etc.	1.333 " 27 "
Razem	13.510 zł. 27 ct.

Wynik budowy w roku 1893, według protokołu komisji kolaudacyjnej, opartego na zestawieniu kosztów budowy, przedstawia się następująco:

1. Kanał Kończyce	1.756 zł. 56 ct.
2. " Łętownia	765 " 61 "
3. " Groble	668 " 43 "
4. Koszta własne spółki	469 " 20 "
Razem	3.659 zł. 80 ct.

Roboty te prowadził w r. 1892, a po części i w r. 1893 inżynier asystent kraj. biura melioracyjnego Jan Haładej.

16. Osuszenie bagien Niskich.

Koszta budowy w r. 1892 sprawdzone przez oddział rachunkowy, przedstawiają się jak następuje.

I. Roboty ziemne	4.111 zł. 28 ct.
II. Ubezpieczenia	3.674 " 34 "
III. Budowa mostów	66 " 46 "
IV. Wykupno gruntów i odszkodowania	697 " 56 "
V. Koszta wspólne i nieprzewidziane	331 " 49 "
VI. Konserwacya	751 " 61 "
VII. Zarząd	4.288 " 64 "
Razem koszta budowy	13.921 zł. 38 ct.
Postęp budowy w r. 1893 przedstawia się następująco:	
I. Roboty ziemne	4.293 zł. 09 ct.
II. Ubezpieczenia	3.452 " 81 "
III. Budowa mostów	929 " 84 "
VI. Wykupno gruntów i odszkodowania	55 " 48 "
V. Koszta wspólne i nieprzewidziane	945 " 91 "
VI. Koszta własne spółki, zarząd konserwacya etc.	4.121 " 49 "
Razem	13.798 zł. 62 ct.

17. Osuszenie bagien Oleskich.

Pmimo kilkakrotnego wezwania, spółka wodna operatów wykonawczych nie przedłożyła.

W ciągu r. 1894 zwidził delegat Wys. c. k. Ministerstwa rolnictwa, c. k. nadradca budownictwa w Ministerstwie spraw wewnętrznych, p. Romuald Iszkowski następujące roboty melioracyjne:

1. obwałowanie prawego brzegu Wisły w powiecie Wielickim;
2. regulacją rzeki Białej i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca;
3. regulację Nowego Brnia;
4. „ Krzemienicy;
5. „ Łęgu;
6. obwałowanie Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzesckim;
7. regulację górnej sekcji Gnilej Lipy;
8. osuszenie bagien Oleskich.

Alegat 1.

Jak z załączonego .l. odpisu reskryptu Wys. c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 30. października 1894 l. 16.033|2.051 okazuje się, Ministerstwo to z zadowoleniem powzięło wiadomość, że sprawozdania p. Iszkowskiego, że wykonano, lub też w stadyum wykonania znajdujące się roboty melioracyjne przedstawiają w ogóle rezultat względnie postęp bardzo dobry (*sehr erfreuliche Erfolge, beziehungsweise Fortschritte*).

Dostrzeżone przy robotach ad 6) usterki datują się z roku 1893 i nie są winą obecnego zarządu budowy.

IV. Wnioski w sprawie podjęcia regulacji rzek karpackich i nowych przedsiębiorstw melioracyjnych.

A) Regulacya rzek karpackich.

W załatwieniu sprawozdania komisji gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o rezultatach osiągniętych przy

wykonanych dotychczas publicznych robotach melioracyjnych, tudzież w sprawie programu regulacji wód i melioracji w całym kraju powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 13. lutego 1894. cały szereg uchwał, między innymi zaś wezwał c. k. Rząd, ażeby:

1) w myśl Najwyższego postanowienia z dnia 30. października 1830. przeprowadził regulację granicznych przestrzeni: Wisły od ujścia Białki do ujścia Przemszy, — Białki tatrzańskiej, — Dunajca i Zbrucza.

2) w myśl uchwały Sejmowej z d. 17. października 1884 rozszerzył swą opiekę nad dalszemi przestrzeniami rzek spławnych, a w szczególności nad przestrzenią Sanu między Przemyślem a Jarosławiem;

3) przyspieszył regulację rzek spławnych zostających pod wyłączną pieczę państwa;

4) celem ochrony kraju od powtarzających się prawie corocznie klęsk powodziowych, obok regulacji górnego Dniestru powyżej Rozwadowa przeprowadził regulację głównych rzek karpaccich w myśl odezwy Wydziału krajowego z d. 2. stycznia 1894 l. 119 w następującym porządku:

- a) Soły i Łomnicy z Czeczwą od r. 1895.;
- b) Raby i Swicy ze Sukielem od r. 1896.;
- c) Wisłoki od Mielca w górę wraz z Ropą i Jasiólką, oraz Bystrzycy nadwórniańskiej od r. 1897.;
- d) Skawy i Stryja od r. 1898.;
- e) Wisłoka i Bystrzycy sołotwińskiej od r. 1899.;
- f) Sanu od Przemyśla w górę i Prutu od r. 1900.;
- g) Dunajca z Popradem i Czeremosza od r. 1901.;

5. zarządził w ciągu roku 1894. rewizją projektów regulacji Soły i Łomnicy, tudzież opracowanie projektów zabudowań potoków górskich w ich dorzeczach, a odnośne projekty do ustaw przedłożył Sejmowi na najbliższej sesji;

6) przy zrealizowaniu projektu kanału łączącego Dunaj z Odrą zainicjonował i przeprowadził budowę kanałów spławnych łączących Odrę z Wisłą i San z Dniestrem.

Rezolucye powyższe udzielone c. k. Rządowi pismem Marszałka krajowego z d. 13. lutego 1894. l. S. 1409 poparł Wydział krajowy odezwą z d. 19. kwietnia 1894 l. 10.083 u c. k. Namiestnictwa, oraz u JE. pp. Ministra dla Galicyi i Prezesa Koła posłów polskich do Rady państwa, upraszając o wyjednanie u władz centralnych wydania zasadniczej decyzji co do udziału państwowej dotacji budowl wodnych i państwowego funduszu melioracyjnego w kosztach regulacji rzek karpaccich, rewizji projektów regulacji Soły i Łomnicy, oraz zarządzenie opracowania projektów zabudowań potoków górskich w dorzeczu Soły, Łomnicy i Dunajca, tak ażeby projekty ustaw mające za przedmiot regulację Soły i Łomnicy w myśl przytoczonej programowej uchwały mogły być przedłożone na najbliższej sesji Wysokiemu Sejmowi.

Mimo kilkakrotnych przypomnień ze strony Wydziału krajowego interesowane Ministerstwa nie powzięły dotychczas decyzji co do udziału skarbu państwa w kosztach regulacji rzek karpaccich; nato-

miast za wstawieniem się JE. p. Filipa Zaleskiego, Prezesa Koła polskiego, polecił JE. p. Minister rolnictwa c. k. nadradcy budownictwa p. Romualdowi Jszkowskiemu zbadać w roku bieżącym rzeki Sołę i Łomnicę celem ewentualnego przerobienia projektów i kosztorysów c. k. Namiestnictwa z r. 1886. Na podstawie opinii p. Jszkowskiego co do tych projektów, która zawartą jest w reskrypcie c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 30. października 1894 l. 16033/2051 (Alegat 1. niniejszego sprawozdania), przerobił departament techniczny c. k. Namiestnictwa kosztorysy regulacji Soły i Łomnicy z dopływami Czeczwą i Dubą, mając na oku cel i zasadę, aby koszta utrzymania budowli regulacyjnych w przyszłości były jak najmniejsze, co osiągnąć się da tylko przez przeprowadzenie systematycznej regulacji, oraz przez jednoczesne wykonanie budowli po obu brzegach.

Według doświadczeń uzyskanych dotychczas przez c. k. Namiestnictwo na systematycznie już uregulowanej rzece Przemszy i przestrzeni Wisły między Krakowem a Niepołomicami wymaga regulacja 1 kilometra biegu rzeki przynajmniej 1.7 km. budowli regulacyjnych.

Uwzględniając oprócz kosztów budowli regulacyjnych koszta przekopów i wykupna gruntów, zagajenie odsypisk, wydatki na utrzymanie i częściowe obwałowanie rzeki Soły, wreszcie koszta zarządu, obliczyło c. k. Namiestnictwo koszta regulacji:

a) Soły na 1,790.000

b) Łomnicy z dopływami Czeczwą i Dubą na 2,388.500

W ten sposób uzupełnione kosztorysy wraz z udzielonym przez Wydział krajowy projektem ustawy przedłożyło c. k. Namiestnictwo wys. c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych i zawiadomiło Wydział krajowy odezwą z d. 21. października 1894 l. 75104, że w swoim czasie zakomunikuje decyzję władz centralnych. Jakkolwiek o decyzji tej nie otrzymaliśmy dotychczas żadnej wiadomości, to jednak stosując się do uchwały Wysokiego Sejmu z d. 13. lutego 1894, pozwalamy sobie przedłożyć projekty ustaw o regulacji Soły i Łomnicy z uwzględnieniem sum kosztorysowych zestawionych w roku bieżącym przez oddział techniczny c. k. Namiestnictwa, oraz z terminem rozpoczęcia robót w r. 1895.

Postanowienia tych projektów ustaw identyczne są z obowiązującą już ustawą z d. 1. maja 1893. Dz. u. kraj. Nr. 33. o regulacji rzeki Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, a mianowicie poruczają wykonanie regulacji i zarząd funduszków Administracji państwa i normują udział w kosztach państwowego funduszu melioracyjnego na 20%, państwowej zaś dotacji budowli wodnych, zarówno jak i funduszu krajowego na 40%.

40% udział kraju w kosztach wynosi:

a) przy regulacji Soły 716.000 zł. w. a.

b) przy regulacji rzeki Łomnicy z dopływami Czeczwą i Dubą 955.400 zł. w. a.

Przy piętnastoletnim okresie budowy obciąży fundusz krajowy coroczny datek:

a) na regulację Soły kwotą . 47.733¹/₃ zł.

b) „ „ Łomnicy kwotą 63.693¹/₃ zł.

Powyższe datki pozwolił sobie też Wydział krajowy wstawić do preliminarza funduszu krajowego na rok 1895.

B) Nowe przedsiębiorstwa melioracyjne.

Uchwałą z d. 13. lutego 1894 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby zarządził opracowanie projektów technicznych dla przedsiębiorstw melioracyjnych, oraz przedkładał Sejmowi odnośne projekty ustaw mające na celu wykonanie tych przedsiębiorstw w następującym porządku:

a) obok kolmatacyi bagien naddniestrzańskich projekty uzupełnienia obwałowania Wraz z regulacją jej nizinnych dopływów między Krakowem a Zawichostem, tudzież projekty regulacyi górnego Bugu i jego dopływów, oraz Pełtwi i Styru z dopływami;

b) projekty regulacyi dopływów górnego Dniestru między Rozwadowem a Samborem;

c) projekty regulacyi dopływów Wisły powyżej Krakowa, prawych dopływów Dniestru i nizinnych dopływów głównych rzek karpackich:

d) projekty regulacyi podgórszych dopływów rzek karpackich, o ile takowe nie będą objęte projektem zabudowań potoków górskich;

e) projekta regulacyi lewych dopływów Dniestru poniżej Rozwadowa.

Powyższy porządek robót nie obowiązuje Wydziału krajowego co do tych melioracyj, dla których projekty techniczne były już poprzednio przygotowane, tudzież co do zbiorowych drenowań i nawodnień, jakie dla zachęty rolników w drodze specjalnych ustaw krajowych Wydział krajowy zamierza przeprowadzić.

W myśl tego przez Wysoki Sejm uchwalonego programu, według którego Wydział krajowy zresztą już przedtem postępował, pozwalamy sobie przedłożyć wniosek na przeprowadzenie w drodze specjalnych ustaw krajowych następujących przedsiębiorstw melioracyjnych, dla których biuro melioracyjne wygotowało projekty techniczne:

1) regulacyi potoka Przegnojówki, dopływu Pełtwi;

2) osuszenia bagien Stojanowskich w dorzeczu Styru;

3) uzupełnienia regulacyi Łęgu w nizinie Wisły.

4) nadto regulacyi środkowej sekcji Gniłej Lipy (lewego dopływu Dniestru), dla której projekt techniczny w myśl specjalnej uchwały Wysokiego Sejmu z d. 21. stycznia 1886. przed zapadnięciem powyższej programowej uchwały został opracowanym.

Wszystkie te roboty proponuje Wydział krajowy przeprowadzić w drodze przedsiębiorstw krajowych przy udziale państwowego funduszu melioracyjnego w kosztach budowy.

1. Regulacja Przegnojówki z dopływami.

W skutek licznych petycyj stron interesowanych i kilkakrotnych uchwał Wysokiego Sejmu zarządził Wydział krajowy potrzebne

pomiary dla regulacji Pełtwi i dopływów, które w roku bieżącym zostały ukończone.

Ponieważ projekt regulacji głównego recypienta t. j. Pełtwi ze względu na zamierzone nawodnienie łąk nadbrzeżnych które wymaga obszerniejszych studyów, nie mógł być jeszcze wygotowanym, a regulacja 2 dopływów tej rzeki, mianowicie: potoku Dumnego i Przegnojówki może być niezależnie od Pełtwi przeprowadzoną, zatem w sprawozdaniu z d. 19. grudnia 1893 l. 64941 pozwoliliśmy sobie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek co do regulacji pierwszego z wymienionych dopływów, która też na podstawie sankcyonowanej w roku bież. ustawy została już rozpoczętą, a obecnie mamy zaszczyt przedstawić projekt ustawy mający na celu wykonanie regulacji Przegnojówki z dopływami.

Sporządzony przez inżyniera Stanisława Szczepanowskiego elewa Tadeusza Korasadowicza projekt techniczny obejmuje regulację potoku Przegnojówki (zwanego także Żeniówką) od stawu w Żaniowie do młyna w Krzywicach, wraz z potokiem Jaktorowskim i potrzebnymi rowami osuszającymi, z pominięciem przestrzeni Przegnojówki poniżej młyna Żeniowskiego, która należy do okręgu konkurencyjnego Pełtwi i projektem tej rzeki będzie objęta.

Projekt ten ma na celu osuszenie i ochronę od dorocznych wylewów 3.289 morgów z natury bardzo urodzajnych, lecz zabagnionych gruntów w gminach i obszarach dworskich: Przegnojów, Gliniany, Krzywice, Faktorów, Sławita i Mitulin, wymagać zaś będzie nakładu 84.000 zł. w. a. (czwli po 25 zł. 50 ct. na 1 morg).

Wedle sprawozdań interesowanych gmin i obszarów dworskich przedłożonych nam relacją Wydziału powiatowego w Przemyślanach z d. 4. marca 1892. l. 712. wynoszą coroczne szkody spowodowane zalewem i zabagnieniem w trzech tylko gminach (Sławita, Krzywice i Gliniany) i na jednym obszarze dworskim (Gliniany 18.750 zł. w. a.) bez uwzględnienia szkód w gminach Przegnojów, Jaktorów i Mitulin, które nie nadesłały szczegółowych sprawozdań.

Gdy więc rentowność tej regulacji nie ulega żadnej wątpliwości przedłożyliśmy odezwą z d. 4. września 1894. l. 33.137. projekt techniczny za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa Wys. c. k. Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia wraz z wnioskiem na wstawienie do preliminarza państw. funduszu melioracyjnego na rok 1895. I raty zasiłku państwowego.

W przypuszczeniu, że projekt ten zostanie zatwierdzonym, upraszamy Wysoki Sejm o przyjęcie projektu ustawy ogłaszającej regulację tę za przedsiębiorstwo krajowe z 40% udziałem funduszu krajowego w kosztach.

Wobec obliczonej na 84.000 zł. w. a. sumy kosztorysowej wynosić będzie całkowity datek kraju 33.600 zł. w. a., państwa i konkurencyi po 25.200 zł. w. a. (po 30%). Przy trzyletnim okresie budowy roczny datek kraju wyniesie 11.200 zł. w. a., państwa zaś i konkurencyi po 8.400 zł. w. a.

2. Osuszenie bagien Stojanowskich.

Czyniąc zadość petycyi gminy Stojanów z d. 28. października 1889. l. 662. wniesionej do Wysokiego Sejmu, oraz prośbie Wydziału powiatowego w Kamionce strumiłowej z d. 11. marca 1890. l. 112. zarządził Wydział krajowy zdjęcie bagien torfiastych ciągnących się wzdłuż granicy Wołynia nad potokiem Sydołówka (v) Neboczka w gminach: Stojanów, Tetenczyce, Peratyn, Sienków i Wolica baryłowa powiatu Kamioneckiego.

Sporządzony przez inżyniera-adjunkta biura melior. Stanisława Ruebenbauera projekt techniczny ma na celu osuszenie, oraz zwilżanie 5.160 morgów bagnistych łąk i pastwisk kosztem 60.000 zł. w. a.

Z uwagi, że przeciętny koszt osuszenia 1 morga wypada zaledwie na 11 zł. 60 ct. w. a., a osuszenie jest niezbędnym warunkiem jakiegokolwiek dalszej kultury tych nieużytków, przedłożyliśmy ten projekt odezwą z d. 4. września, 1894. l. 15.833 c. k. Rządowi do zatwierdzenia z wnioskiem na przeprowadzenie robót przy pomocy państwa i kraju na podstawie państwowej ustawy melioracyjnej.

W razie ogłoszenia tej melioracyi na przedsiębiorstwo krajowe przypadnie do pokrycia:

a) przez kraj 40% kosztów w sumie 24.000 zł. w. a.

b) przez państwo (fundusz melioracyjny) i konkurencyą po 30%, tj. po 18.000 zł. w. a. Przy dwuletnim okresie budowy wynosić będzie roczny datek kraju 12.000 zł. w. a., państwa i konkurencyi po 9.000 zł.

W oczekiwaniu zatwierdzenia projektu przez Wys. c. k. Ministerstwo rolnictwa upraszamy Wysoki Sejm o uchwalenie odnośnego projektu ustawy, oraz I raty zasiłku krajowego na rok 1895. w kwocie 12.000 zł. w. a.

3) Uzupełnienie regulacyi Łęgu w powiecie Tarnobrzeskim.

Podjęta w myśl ustawy z d. 1. lipca 1886. Dz. u. kraj. Nr. 65. regulacya rzeki Łęgu od granicy gminy Krawce do ujścia do Wisły ukończoną została w roku 1893. w granicach sumy kosztorysowej 245.000 zł. w. a.

Wykonane według projektu biura melioracyjnego z roku 1885. obustronne wały Łęgu wraz z obiektami utrzymują się bardzo dobrze i odpowiadają zupełnie celowi, gdyż wytrzymały nadzwyczaj wielką wodę w czerwcu 1892 r., której stan był znacznie wyższym od pamiętnej wielkiej wody z r. 1894. Pogłębione zgodnie z projektem łożysko, którego brzegi w miarę potrzeby ubezpieczone płótkami i darniami, utrzymywało się do końca r. 1891 również dobrze, co też skonstatował na miejscu w październiku 1891 delegat Wys. c. k. Ministerstwa rolnictwa p. nadradca Jaszkowski. Nadzwyczajna jednak powódź zatorowa, jaka się wydarzyła z wiosną 1892 roku na Łęgu, a następnie powódź czerwcowa w tym samym roku zrujnowały do tego stopnia brzegi o gruncie piaszczystym i zanosły piaskiem łożysko, że kierownik budowy mimo znacznego nakładu na konserwację w ciągu lat 1892. i 1893. nie był w stanie pogłębić dna do projektowanej niwelety.

Gdy zamulenie to łożyska zaczęło niekorzystnie oddziaływać na funkcyonowanie obiektów wałowych (szluz i przepustów), a tem

samem za odwodnienie gruntów, zarządził Wydział krajowy dokładne zbadanie stanu łożyska i nowe zdjęcie, które wykonał w r. 1893. inżynier Szczepanowski z inżynierem-asystentem Howarthem. Z przeprowadzonych zdjęć okazała się potrzeba:

1) Pogłębienia łożyska i ubezpieczenia uszkodzonych brzegów budowlami faszynowemi;

2) ustalenia ruchomych piasków w szerokim zdziczałym łożysku powyżej uregulowanej przestrzeni za pomocą odpowiednich budowli faszynowych i zadrzewienia przynajmniej do granicy powiatu Niżańskiego na długości 3.363 metrów.

Koszta robót ad 1), które bezpośrednio obchodzą spółkę wodną związaną na podstawie powołanej ustawy, obliczono w projekcie, który sporządził kierownik budowy inżynier Karol Boziewicz z inżyn. asyst. Howarthem, na 97.000 zł., koszta zaś robót ad 2), które przedstawiają charakter robót górskich, na 23.000 zł. w. a.

Gdy zaprojektowane roboty uzupełniające ze względu na odwodnienie znacznego okręgu konkurencyjnego, który obejmuje obszar 17.898 morgów gruntów, nie cierpią zwłoki a przeciętny koszt ochrony i odwodnienia 1 morga podnoszą tylko do 19 zł. 11 ct., przedłożyliśmy odezwą z dnia 1. grudnia 1894. l. 43.042 projekt techniczny c. k. Namiestnictwu z prośbą o wyjednanie zatwierdzenia u c. k. Ministerstwa rolnictwa i przyznania zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego.

Co się tyczy pokrycia kosztów, zaproponowaliśmy c. k. Rządowi traktowanie sprawy robót uzupełniających na przestrzeni od granicy gminy Krawce do Wisły, objętej ustawą z d. 1. lipca 1886. w sposób przewidziany w §. 3. tej ustawy, t. j. udzielenie zasiłku krajowego w wysokości 40%, zasiłku zaś państwowego w wysokości 30% kosztów obliczonych na 97.000 zł., natomiast robót powyżej przestrzeni uregulowanej do granicy powiatu Niżańskiego, których koszta wynoszą 23.000 zł., jako robót górskich, tak ażeby te roboty wykonane zostały bez pociągania ubogiej gminy Krawce do konkurencji, wyłącznie tylko kosztem kraju i państwa.

W ten sposób pokryłyby: a) fundusz krajowy 40% kosztów robót uzupełniających od granicy gminy Krawce do Wisły (97.000 zł.) w kwocie 38.800 zł. i 50% kosztów ustalenia i zalesienia odsypisk w Krawcach (23.000 zł.) w kwocie 11.500 zł., razem 50.300 zł., b) państwowy fundusz melioracyjny 30% sumy 97.000 zł. w. a. i 50% sumy 23.000 zł., razem 40.600 zł.; c) spółka wodna regulacji Łęga 30% sumy 97.000 zł. w kwocie 29.100 zł.

Przy trzyletnim okresie budowy wyniesie roczny datek:

a) kraju	16.766 $\frac{2}{3}$ zł.
b) państwa	13.533 $\frac{1}{3}$ „
c) spółki wodnej	9.700 „

Ze względu na nagłość tych robót proponuje Wydział krajowy rozpoczęcie budowy w r. 1895.

4) Regulacja środkowej sekcji rzeki Gnilej Lipy.

Na posiedzeniu z dnia 22. grudnia 1887. uchwalił Wys. Sejm projekt ustawy ogłaszającej regulacją środkowej sekcji rzeki Gnilej

Lipy za przedsiębiorstwo krajowe mające się wykonać przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego. Za podstawę techniczną służyć miał projekt biura melioracyjnego preliminujący koszta budowy na 285.000 zł., który uznało c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 20. listopada 1887. l. 11.871|1.353 za odpowiedni, oraz tak w ogólności, jak i w szczegółach gruntownie opracowany.

Ponieważ jednak mimo żądania c. k. Ministerstwa rolnictwa wyrażonego w reskrypcie z d. 28. lutego 1888. l. 1.009. Wysoki Sejm nie przyjął przedkładanego przez Wydział krajowy dwukrotnie (w r. 1887. i 1888.) projektu ustawy o regulacji dolnej sekcji Gniłej Lipy, Jego Ces. i Król. Apostolska Mość raczył najwyższem postanowieniem z d. 16. lipca 1889. odmówić Najwyższej sankcyi uchwalonemu projektowi ustawy o regulacji środkowej sekcji tej rzeki.

Częste jednak wylewy, które w ostatnich latach niszczyły prawie doszczętnie zbiory siana w średnim biegu Gniłej Lipy, spowodowały interesentów i Wydział powiatowy Rohatyński do ponownego poruszenia tej sprawy tak w Wysokim Sejmie, jak i w Wydziale krajowym, w skutek czego Wydział krajowy odezwą z d. 30. sierpnia 1893. l. 45138 odniósł się do c. k. Namiestnictwa o zesłanie delegata ministerialnego do zbadania możliwości regulacji środkowej sekcji tej rzeki bez równoczesnego podejmowania robót w dolnym biegu, Wysoki Sejm zaś na posiedzeniu z dnia 3. lutego 1894. (L. S. 646|94). powziął następującą uchwałę:

„Petycyę l. S. 646. gminy miejskiej Rohatyn o przyspieszenie regulacji środkowej sekcji Gniłej Lipy przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem przeprowadzenia rokowań z c. k. Ministerstwem rolnictwa co do dalszej regulacji tej rzeki między Rudą a Haliczem, oraz przedłożenia Sejmowi odnośnych projektów ustaw na najbliższej sesyi.“

Wys. c. k. Ministerstwo rolnictwa uczyniło zadość żądaniu Wydziału krajowego i wydelegowało do zbadania sprawy w maju 1894. c. k. nadradcę budownictwa p. Romualda Iszkowskiego, który wspólnie z delegatem c. k. Namiestnictwa, oraz delegatami Wydziału krajowego i Reprezentacyi powiatu Rohatyńskiego zwidził całą przestrzeń Gniłej Lipy.

Gdy z przeprowadzonego dochodzenia, którego wynik uwidocznia załączony % protokół, okazało się, że regulacja środkowej sekcji Gniłej Lipy między Rudą a Bursztynem jest nagłą, a przy tem możliwszą do przeprowadzenia bez względu na dolną przestrzeń postanowiliśmy ponownie przedłożyć w tej sprawie projekt ustawy Wysokiemu Sejmowi.

Z uwagi na doświadczenia zrobione przy wykupnie młynów dla regulacji górnej sekcji Gniłej Lipy, a mianowicie przy młynie w Brzuchowicach, za którego zniesienie fundusz regulacyjny zobowiązanym został przez władze polityczne do uiszczenia wynagrodzenia blisko cztery razy wyższego nad wartość wypośredkowaną z fatowanego dochodu, przeprowadził Wydział krajowy za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Rohatynie rokowania z właścicielami młynów położonych na środkowej przestrzeni tej rzeki, rezultat zaś tych roko-

wań okazał, że właściciele zamiast wstawionych do kosztorysu z roku 1886. wartości, które wypośrodkowano z fasyj, w sumie 64.157 60 ct. zażądali wynagrodzenia 125.000 zł., czyli 60.842 zł. 60 ct. ponad kosztorys.

Jakkolwiek żądane przez właścicieli wynagrodzenie dosięga prawie dwukrotnej wartości obliczonej według fatowanego czystego dochodu, to jednak z uwagi, że to wynagrodzenie mniej więcej odpowiada rzeczywistej wartości mających się wykupić 4 młynów (w Kunieczach, Koniuszkach, Rohatynie i Zalipiu), a przy tem dla uniknięcia długotrwałego postępowania ekspropriacyjnego i ewentualnego przekroczenia kosztorysu Wydział krajowy proponuje podwyższenie sumy kosztorysowej o wykazaną różnicę na 346.000 zł. a. w.

Zgodnie z przyjętym już raz przez Wysoki Sejm projektem ustawy proponuje Wydział krajowy następujący rozkład kosztów:

- a) 40% na kraj w kwocie 138.400 zł.
- b) po 30% na państwowy fundusz melioracyjny i konkurencyą, t. j. po 103.800 zł.

Ze względu na dość wysoką sumę kosztorysową, a przytem trudność uzyskania potrzebnej liczby robotnika w tamtejszej okolicy zamierza Wydział krajowej przeprowadzić tę regulację w ciągu lat siedmiu, przy którym to okresie budowy wynosiłby roczny datek kraju 19.771³/₇ zł., datek zaś państwowego funduszu melioracyjnego i konkurencyi po 14.828 zł. 57 ct.

Powołując się co do uzasadnienia projektu i rentowności przedsięwzięcia na przedłożone w r. 1887. sprawozdanie techniczne (alegat 14 Sprawozdania melior. Wydziału kraj. z r. 1887—8.), mamy zaszczyt upraszać Wysoki Sejm o przyjęcie projektu ustawy o regulacyi środkowej sekcji Gniłej Lipy, oraz o wstawienie na ten cel I. raty zasiłku krajowego do preliminarza funduszu krajowego na rok 1895. w kwocie okrągłej 19.771 zł. w. a.

V. Konserwacja krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych (regulacja Trześniówki).

W myśl obowiązujących specjalnych ustaw melioracyjnych prowadzenie robót konserwacyjnych, zarówno jak i zarząd funduszków konserwacyjnych przy krajowych przedsiębiorstwach melioracyjnych należy do Wydziału krajowego.

Do funduszków konserwacyjnych wpływać mają, w myśl tych ustaw, przedewszystkiem kwoty osiągnięte ze sprzedaży uzyskanych przy regulacyi gruntów (starych łożysk), następnie zaś dochody z wydzierżawiania skarp rzek — względnie wałów ochronnych; co się tyczy zaś rozkładu reszty kosztów utrzymania na kraj i strony interesowane (spółki wodne), ewentualne utworzenia w tym celu osobnych spółek wodnych i innych zarządzeń potrzebnych do konserwacyi wykonanych budowli, dalsze postanowienia wydane być mają w drodze ustawodawstwa krajowego.

Do tych krajowych przedsiębiorstw, dla których przedewszystkiem winna być wydana ustawa konserwacyjna, należy regulacja rzeki

Trześniówki w powiecie Tarnobrzeskim, przy której roboty programowe już w r. 1891. zostały ukończone, roboty zaś uzupełniające, jak rowy osuszające i szluzy do nawodnienia w ciągu lat 1892 do 1894. zostały w zupełności wykonane.

Stósownie do postanowienia §. 6. ustawy z d. 11. czerwca 1887. Dz. u. kraj. Nr. 43, która miała za przedmiot tę regulacyę, proponuje Wydział krajowy zamieszczenie w ustawie konserwacyjnej:

1) przepisów normujących rozkład kosztów utrzymania na kraj i spółkę wodną;

2) przepisów mających na celu z jednej strony ochronę wykonanych budowli od uszkodzeń dla możliwego zredukowania kosztów utrzymania, z drugiej zaś strony obronę wałów ochronnych w czasie powodzi.

Co się tyczy rozkładu kosztów utrzymania, Wydział krajowy sądzi, że ze względu na charakter przedsiębiorstwa krajowego o, wypada pokryć z funduszu krajowego przynajmniej 50% kosztów utrzymania, nadto zaś koszta zarządu (pomocy technicznej do sporządzania kosztorysów, kontroli i kolaudacyi robót konserwacyjnych), zwłaszcza że w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 6. kwietnia 1892. pomoc techniczna biur melioracyjnego udzielaną bywa na koszt funduszu krajowego nawet dla melioracyj prywatnych. W ten sposób fundusz konserwacyjny opłacałby straż rzeczną, część kosztów utrzymania konduktora mającego się ustanowić dla całej grupy przedsiębiorstw melioracyjnych w powiecie Tarnobrzeskim, oraz koszta naprawy brzegów, wałów i obiektów.

Wedle dotychczasowych doświadczeń dochód z wydzierżawienia wałów ochronnych na Trześniówce wystarcza na opłacenie strażników rzecznych, zwyczajne zaś roczne koszta naprawy budowli wynoszą około 1.000 zł. Na tej więc podstawie proponuje Wydział krajowy wymiar datków konserwacyjnych kraju i spółki wodnej na przeciąg pierwszych lat trzech od r. 1895. do r. 1897. w wysokości po 500 zł., w następnych natomiast latach w wysokości przecięcia z trzech lat ostatnich.

Z uwagi, że na Wiśle i jej dopływach zdarzają się często powoździe zatorowe i letnie, które mogą znacznie uszkodzić wykonane budowle i spowodować nadzwyczajny wydatek, należy w ustawie konserwacyjnej zapewnić utworzenie funduszu rezerwowego na podobne nadzwyczajne wydatki wywołane klęskami elementarnymi. Do tego celu najodpowiedniej będzie zużytkować zapasy dotychczasowe funduszu konserwacyjnego, uzyskane ze sprzedaży starych łożysk i wydzierżawiania trawy na wałach, oraz coroczne nadwyżki datków kraju i spółki wodnej na konserwacyę.

Dla ściągania datków konkurencyjnych na konserwacyę nie proponuje Wydział krajowy zawiązywania nowej spółki wodnej, ani też ustanawiania nowej miary dla rozkładu datków, gdyż oznaczona w statucie obowiązującym miara według klas zagrożenia, okazała się odpowiednią, a przytem zmiana katastru konkurencyjnego obciążałaby spółkę znacznymi kosztami.

Co się tyczy wydania zarządzeń potrzebnych dla ochrony wykonanych budowli, oraz obrony grobel w czasie powodzi, pozwalamy sobie zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu na postanowienia pruskiego ustawodawstwa wałowego (ustawa z d. 28. stycznia 1848., instrukcyja z dn. 24 sierpnia 1850. o tworzeniu związków wałowych i Najwyższe rozporządzenie z d. 14. listopada 1853.), które mimo wydania nowej ustawy wodnej pozostały niezmienione, oraz na postanowienia kroackiej ustawy wodnej z d. 31. grudnia 1891., wraz z rozporządzeniem wykonawczem do tej ustawy z d. 8. października 1892.

W celu ochrony wałów i łożysk rzek od uszkodzeń, oraz zapewnienia trwałości i wytrzymałości wykonanych budowli, wzbroniono w tych ustawach:

a) w terenie ochronionym wałami:

1. orać grunt, lub zasadzać go drzewami w pewnej odległości od wałów (1 metr w Prusiech, 5 metrów w Kroacyi);
2. kopać doły dla wydobywania kamieni, piasku, torfu i gliny, dalej stawy, studnie i inne zagłębienia na odległość 75 m. (w Prusiech), względnie 10 do 20 metrów (w Kroacyi) od wałów, fundamenty zaś pod budynki na odległość 18 5 metrów od wałów (w Prusiech);
3. orać lub wypasać brzeg rowów osuszających na szerokość 0 6 m., która winna być zadarnioną;
4. sadzić drzewa lub stawiać ploty w odległości 1 m. od brzegu rowów;
5. sypać jakiegokolwiek wały;

b) w profilu indemnizacyjnym rzek:

1. orać grunt w odległości 3 76 m. od wałów lub brzegów;
2. stawiać wały poprzeczne, sadzić wysokie drzewa i wznosić budowle, które zwężają profil i wstrzymują lody;
3. sadzić wikle na brzegach wystających.

Konserwacya i obrona grobel w czasie powodzi prowadzoną jest w Prusiech przez osobnych inspektorów (techników), który ma do dyspozycyi niższe organa techniczne (podmajstrzych) dla nadzoru robót, oraz po 2 przysięgłych (wójtów) wałowych, wybieranych z pośród członków związku na każdy okręg wałowy dla kontroli podmajstrzych, oraz porządkowania ludzi, fur itp. przy obronie wałów.

Przy zbliżaniu się lodów, lub gdy woda dosięgnie stopy wałów, mają być wały pilnowane przez najętych strażników, w razie zaś grożącego niebezpieczeństwa obowiązani są członkowie związku (spółki) na polecenie prezesa związku (Deichhauptmann) dostarczyć potrzebnych ludzi, fur, posłańców konnych i materyałów. Ludność każdej miejscowości oznaczoną ma słupami kamiennymi lub palikami przestrzeń wału, której ma bronić. Materyały może prezes związku polecić wywieźć na wały, nim jeszcze wielka woda nadejdzie.

Deski, faszyny i pale oplaca fundusz, wałowy, resztę zaś materyałów (nawóz, słomę itp.), tudzież robociznę rozkłada się na członków związku.

W razie potrzeby cała ludność związku wałowego musi wystąpić do obrony z wyjątkiem słabowitych i chorych osób, kobiet i dzieci poniżej lat szesnastu. Obrona ta jest bezpłatną.

Każdy członek związku wezwany do obrony wałów musi się sam zaopatrzyć w łopatę i siekiere, resztę narzędzi, jak: taczek, latarni itp. dostarczyć muszą gminy i właściciele dóbr. Kto się usuwa od pełnienia straży, płaci karę od 5 groszy srebrnych do 3 talarów. Za niedostarczenie przepisanych materyałów lub fur płaci winny do kasy wałowej:

a) na furę nawozu	5 talarów — gr. sr.
b) „ snop słomy	— 6 „ „
c) „ furę	5 talarów — „ „
d) „ posłańca konnego	3 „ — „ „

e) za niezupełnie, lub źle dostawione materyały ad a) i b) połowę oznaczonej powyżej grzywny. Oprócz tego opieszwały członek związku obowiązany jest do uzupełnienia dostawy, względnie do zwrotu kosztów materyałów zakupionych na jego rachunek.

Ważniejsze z powyższych postanowień, o ile uważaliśmy je za niezbędne dla ochrony wykonanych budowli, pozwoliliśmy sobie wstawić do ustawy konserwacyjnej dla regulacji Trześniówki, pozostawiając wydanie dalszych policyjnych przepisów rozporządzeniu wykonawczemu.

Z uwagi, że o ile Wydziałowi krajowemu wiadomo, ustawa konserwacyjna dla regulacji Trześniówki jest pierwszym tego rodzaju projektem w tej części Monarchii, przedłożyliśmy ją odezwą z d. 12. grudnia 1894 l. 43.043 za pośrednictwem c. k. Prezydium Namiestnictwa Wys. c. k. Ministerstwu rolnictwa, ewentualnych zaś uwag c. k. Rządu nie omieszkamy zakomunikować komisji, której Wysoki Sejm tę sprawę przydzielili.

Co się tyczy stanu funduszu regulacyjnego Trześniówki, to wedle sporządzonego przez oddział rachunkowy zamknięcia wynosił niedobór na dniu 8. października 1894 2.152 zł. 83 ct.

Niedobór ten zostanie pokrytym z zapasów funduszu konserwacyjnego wynoszących z końcem r. 1893 3.333 zł. 40 ct., tem bardziej, że spowodowanym on został robotami ściśle konserwacyjnymi w latach 1893 i 1894.

VI. Uzasadnienie rubryki XIII. wydatków preliminarza funduszu krajowego na rok 1895.

Uzasadniając w zeszłorocznem sprawozdaniu melioracyjnem (pag 16) preliminarz rub. XIII. wydatków na r. 1894; zaznaczyliśmy że z prelimitowanych wówczas wydatków w sumie 463.295 zł. kwotę około 80.000 zł. uważać należy za przemijającą, spowodowaną klęskami powodziowymi, które wpłynęły na podwyższenie zasiłków na lokalne regulacje rzek niespławnych, oraz wykonanie mniejszych melioracji subwencyonowanych z państwowej dotacji melioracyjnej.

Na rok 1895 preliminarzuje Wydział krajowy rub. XIII. wydatków	
w sumie	589.657 zł.
która w obec kwoty uchwalonej na r. 1894	451.735 „
okazuje podwyższenie	137.922 zł.
a łącznie z powyższą kwotą 80.000 zł., okrągło 218.000 zł.	

Podwyższenie to zostało spowodowanem:

1. wysoką dotacją na lokalne regulacje rzek niespławnych w kwocie 119 066 zł., która podobnie jak w r. 1894 okazuje nadwyżkę około 60.000 zł. nad przeciętny wydatek z lat poprzednich, a to z powodu szkód zrządzonych wielkimi wodami w roku bieżącym;

2. dotacją 111.426 zł. wstawioną tytułem pierwszych rat zasiłków krajowych na regulację systematyczną 2 rzek karpackich: Soły i Łomnicy w myśl programowej uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1894;

3. wyższą dotacją na regulację Białej o 13.317 zł., gdyż w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 4. kwietnia 1892, oraz rozporządzenia wykonawczego (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 7. ex 1894) zasiłek krajowy na tę regulację został w ten sposób rozłożony, iż zamiast w 15 różnych ratach rocznych po 40.653 zł. zasiłek ten ma być wypłaconym w pierwszych 3 latach budowy w ratach po 30.000 zł., w następnych zaś 12 latach (1895 - 1906) w ratach po 43.316 $\frac{2}{3}$ zł.

4. wyższą dotacją 26.362 zł. na wykonanie ustawowych przedsięwzięć melioracyjnych z powodu zamierzonego w r. 1895 podjęcia pięciu nowych robót publicznych.

5. wreszcie wstawieniem dotacji 5.000 zł. na pokrycie połowy kosztów utrzymania oddziału galicyjskiego państwowego biura hydrograficznego.

Wzrost tej rubryki wydatków jest więc wynikiem uchwał Wysokiego Sejmu i odpowiada potrzebom kraju rolniczemu, bo jak to Wydział krajowy w zeszłorocznym sprawozdaniu o rezultatach osiągniętych z wykonania dotychczasowych publicznych robót melioracyjnych wykazał, roboty te bezpośrednio przyczyniają się do powiększenia produkcji rolniczej, od której dalszy rozwój kraju na polu ekonomicznym jest zależny.

Co się tyczy poszczególnych pozycji rub. XIII wydatków, to takowe zostały już przeważnie umotywowane w wyjaśnieniach do preliminarza; w niniejszem zaś sprawozdaniu uzasadnia się poz. 155. h, k, l, poz. 157., 158., 162. b, 164. c, d, 165., 166. i, k, m, n, poz. 166. a) i poz. 166.

Do poz. 155. h. Dotacja na utrzymanie dwóch elewów komasacyjnych przez 5 miesięcy w kwocie 500 zł. w. a. uzasadnioną jest w VII części niniejszego sprawozdania.

Do poz. 155. k. Na utrzymanie ekspozytury biura melioracyjnego w Tarnowie (najem lokalu, obsługę, opał i światło) wstawiono na rok 1895 dotacją wyższą o 100 zł. w kwocie 300 zł. w. a., gdyż z powodu licznych zgłoszeń z tego okręgu przydzielono tej ekspozyturze w r. 1894. inżyniera adjunkta Józefa Gryzieckiego, w skutek czego kierownik ekspozytury utrzymywać musi większy lokal.

Do poz. 155. l. Kwota 500 zł. w. a. wstawiona tytułem I raty połowy stypendyum dla wykształcenia inżyniera melioracyjnego do kultury i eksploatacji torfowisk (2.400 zł. w. a.), które ma być utworzonym po połowie z funduszu krajowego i państwowego, została uzasadnioną w I części tego sprawozdania.

Do poz. 157. i 158. W myśl §§. 36. i 37. ustawy służby krajowej przyzwala Wysoki Sejm w Rubr. II. i X. budżetu krajowego coroczne dotacje na zaliczki i renumeracye dla urzędników i sług krajowych. Z dotacyj tych zamieszczonych w rub: II., oraz z funduszu dyspozycyjnego przyznawał Wydział krajowy w pewnych granicach zaliczki na płace i renumeracye także urzędnikom biura melioracyjnego. Gdy jednak ze wzrostem agend powiększył się personal biura melioracyjnego, Wydział krajowy zmuszonym był odmawiać urzędnikom tego biura tak zaliczek na płace z Rub. II., jak i renumeracyj z funduszu dyspozycyjnego.

Zaliczki na płace mogłyby być udzielane tylko z pozycyi plac, zwrotne w ciągu tego samego roku, zatem w drugiej połowie roku z powodu szybkiego ściągania bez tej skutecznej pomocy, jako innym urzędnikom przypada w udziale, renumeracye zaś mógł Wydział krajowy udzielać urzędnikom biura melioracyjnego tylko z funduszków budowy, i to za poprzedniem zezwoleniem c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Z uwagi, że to wykluczenie urzędników biura melioracyjnego od korzystania z zaliczek na płace, oraz renumeracyj świętecznych doprowadza do miernego traktowania urzędników krajowych, z uwagi dalej, że personal biura melioracyjnego, do którego Wydział krajowy stawia wyższe wymagania, znajduje uznanie tak w kraju, jak i u władz centralnych, Wydział krajowy pozwala sobie upraszać Wysoki Sejm o wstawienie w tych pozycyach rub. XIII dotacyi 1.000 zł. na zaliczki na płace, a 2.000 zł. w. a. na renumeracye dla urzędników biura melioracyjnego, podobnie jak to ma miejsce w rub. X. przy personalu drogowym.

Do poz. 162. b. Odezwą z d. 1. lipca 1894. l. 36.854. zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że Wys. c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych postanowiło zorganizować państwową służbę hydrograficzną, która się ma zajmować obserwacyami hydrograficznymi i ombrometrycznymi oraz wyniki tych obserwacyj opracowywać dla użytku przy wykonywaniu regulacyi wód i melioracyj rolnych. W tym celu utworzonym zostało przy c. k. Ministerstwie spraw wewnętrznych biuro centralne pod kierunkiem c. k. nadradcy budownictwa pana Romualda Iszkowskiego, w ciągu zaś r. 1895. zorganizowane będą przy Rządach krajowych oddziały krajowe tego biura. Koszta biura centralnego i połowę kosztów utrzymania oddziałów krajowych pokrywać będzie skarb państwa, pokrycia zaś 58% kosztów oddziałów krajowych domaga się c. k. Ministerstwo z funduszków krajowych.

Koszta utrzymania krajowej służby hydrograficznej w Galicyi oblicza c. k. Namiestnictwo w przybliżeniu jak następuje:

1) Płace personalu (1. nadinżyniera, 1. inżyniera, 2. praktykantów i 1. pomocnika)	5.000 zł.
2) Wynadrodzenie za obserwacye	
a) 200 płatnych obserwatorów ombrometrycznych po 15 zł.	3.000 zł.
b) 100 dtto wodoskazowych po	2.000 „
Do przeniesienia	10.000 „

	Z przeniesienia	10.000 zł.
3) Uzupełnienie instrumentów, pomiary hydrometryczne (3.000 zł.), druki, papier i inne nieprzewidziane		4.500 „
	razem	<u>14.500 zł.</u>
	z czego na kraj przypadłoby 50% t. j.	<u>7.250 zł.</u>

W uznaniu wielkiej doniosłości dla kraju tej instytucji, tudzież znakomicie obmyślanej organizacji biura i jego oddziałów, postanowiliśmy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na pokrycie 50% kosztów utrzymania oddziału galicyjskiego pod warunkiem, jeżeli wyniki obserwacji i studyów odnoszących się do rzek galicyjskich będą publikowane w języku polskim i 50 egzemplarzy tych publikacji oddawanych będzie do użytku Wydziału krajowego, oraz jeżeli oddział galicyjski w miarę potrzeby i uchwalonego przez Wysoki Sejm programu regulacji wód w kraju przy prowadzeniu studyów hydrometrycznych uwzględniać będzie żądania Wydziału krajowego. Postanowienie to podaliśmy po wiadomości c. k. Namiestnictwa odezwą z d. 10. lipca 1894. l. 35999 a zarazem zażądaliśmy udzielenia dokładnego preliminarza kosztów na rok 1895.

Ponieważ dotychczas nie nadeszło Wys. c. k. Ministerstwo spraw zewnętrznych żądanego zestawienia kosztów, a galicyjski oddział biura hydrograficznego rozpocznie swą działalność mniej więcej dopiero w połowie r. 1895., zatem pozwoliliśmy sobie wstawić do preliminarza na r. 1895. dotację na ten cel w kwocie 5.000 zł. i upraszamy Wysoki Sejm o powzięcie zasadniczej uchwały co do pokrywania połowy kosztów utrzymania galic. służby hydrograficznej.

O ile dotacya 2.750 zł. (w poz. 162. a) na utrzymanie krajowych stacyj ombrometrycznych i wodoskazowych, tudzież odnośne publikacje, w skutek objęcia przez c. k. Rząd administracji tych obserwacji ulegnie redukcji, zależec będzie od przeprowadzenia rokowań z c. k. Rządem. Na razie jednak upraszamy Wysoki Sejm o utrzymanie tej pozycji, gdyż i w r. 1895. obserwatorzy krajowi z tej dotacji muszą być opłacani, oraz koszta druku wyników obserwacji na rok 1894 również z tej dotacji będą pokryte.

Do poz. 164. c, d. Zasiłki 40% na regulację Soły w kwocie 47.733 zł. i na regulację Łomnicy w kwocie 63.693 zł. zostały uzasadnione w IV. części niniejszego sprawozdania.

Do poz. 165. Odezwą z d. 15. grudnia 1894. l. 97449 zażądało c. k. Namiestnictwo w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 6. października 1882 na regulacje lokalne Soły, Skawy, Raby, Dunajca, Wisłoki, Wisłoka, Sanu, Swicy, Sukiela, Łomnicy i Bystrzycy zasiłków krajowych w sumie 113.063 zł. 57 ct. na premiowanie zaś zawiklenia odsypisk dotacji 1.000 zł., razem 114.063 zł. 57 ct. Zgodnie z wnioskiem c. k. Namiestnictwa uprasza Wydział krajowy Wysoki Sejm o uchwalenie tej dotacji w kwoci okrągłej 114.066 zł., oraz dotacji do dyspozycji Wydziału krajowego w kwocie 5.000 zł.

Aleg. 3 a i 3 b.

Uzasadnienie tych zasiłków znajduje się w udzielonym przez c. k. Namiestnictwo wykazie, który załączamy pod 3 a, rezultat zaś lokalnych regulacji wykonanych w r. 1893 w załączniku 3 b.

Do poz. 166. i, k, m, n. Potrzebę dotacyj na 4 nowe przedsięwzięcia melioracyjne uzasadnione w IV. części niniejszego sprawozdania.

Do poz. 166. a) Dotacya 500 zł. na konserwacyę robót regulacyjnych na rzece Trześniówce uzasadniono w V części tego sprawozdania.

Do poz. 167. a. (Regulacya Czezwyy pod Strutynem wyżnim).

W skutek kilkakrotnych podań wnoszonych od r. 1892. przez gminę Strutyn wyżni, a popartych przez Wydział powiatowy w Dolinie, zarządził Wydział krajowy opracowanie projektów lokalnej regulacyi Czezwyy w tej gminie dla ochrony domów zagrożonych zerwaniem.

Wedle projektu sporządzonego przez inżyniera-adjunkta Seweryna Nowakowskiego wynoszą koszta budowy 4.200 zł.

Gdy interesowana gmina uchwałą z dnia 2. lipca 1894. zobowiązała się pokryć $\frac{1}{3}$ część kosztów, a c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 6. listopada 1894. l. 63.159 oświadczyło gotowość przyczynienia się takim samym datkiem do kosztów budowy, pozwoliliśmy sobie wstawić na ten cel do preliminarza funduszu kraj. na r. 1895. zasilek $33\frac{1}{3}\%$ w kwocie 1.400 zł., o którego uchwalenie Wysoki Sejm upraszamy.

Do poz. 167. b. Jak w sprawozdaniu melioracyjnem z r. 1893. (pag. 11.) mieliśmy zaszczyt zdać sprawę, zamierzonom jest w r. 1895. wykonanie ostatniej (III.) grupy robót regulacyjnych na Lubaczówce poniżej wsi Monasterza kosztem 2.550 zł., do których państwowa dotacya melioracyjna, fundusz krajowy i powiat Jarosławski datkami po $33\frac{1}{3}\%$ mają się przyczynić. Nadto okazała się potrzeba uzupełnienia wykonanych przez powiat Jarosławski przy pomocy kraju i państwa robót regulacyjnych na tej rzece powyżej mostu powiatowego w Monasterzu, którego koszta obliczono na 1.300 zł.

Pierwsza z tych robót wymaga przerobienia projektu stósownie do żądania c. k. Ministerstwa rolnictwa wyrażonego w reskrypcie z d. 6. listopada 1893 l. 18.292|2.643.

W oczekiwaniu, że uzupełnienie projektu w roku 1895. będzie skutecznionem a roboty przyjdą do wykonania, pozwoliliśmy sobie wstawić na ten cel $33\frac{1}{3}\%$ zasilek krajowy w łącznej kwocie 1.284 zł.

Do poz. 167. c. Dotacyą 1.200 zł., jako uzupełnienie $33\frac{1}{3}\%$ zasiłku krajowego na regulacyę Łęgu w gminach Kopcie i Wileza wola powiatu kolbuszowskiego, uzasadniono w II. części tego sprawozdania.

Do poz. 167. d. Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w Rudniku i Korsowie wstawiono w myśl uchwał Wysokiego Sejmu z d. 6. kwietnia 1892., względnie z d. 23. września 1892. zasiłki po 1.000 zł. Zamiast zasiłków po 1000 zł., dla stacyi doświadczalnych w Ludzimierzu i Czarnym Dunajcu (uchwalonych przez Wys. Sejm d. 7. lutego 1894) wstawiono zasilek 1.000 zł. dla stacyi w Nowym Targu, gdyż jak to wyjaśniono w I. części tego sprawozdania, urządzono w r. 1894. pole doświadczałne dla kultury i eksploatacyi torfowisk w tej miejscowości.

Na doświadczenia z kulturą torfowisk w Olesku i na Podolu (w Chorostkowie) nie wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1895. żadnej dotacyi, gdyż roboty zostaną podjęte w tych miejscowościach dopiero w r. 1895. i na ten cel wystarczą zasiłki po 1.000 zł. uchwalone w poz. 151 g. budżetu z r. 1894.

Do poz. 167. e. Na zakupno 5 pras drenarskich z przyborami wstawiono w tej pozycji trzecią ratę 5.000 zł. w myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 6. kwietnia 1892.

Do poz. 167. f. Do dyspozycji Wydziału krajowego wstawiono w tej pozycji, jak na r. 1894. dotację 10.000 zł., z której udzielone będą 33 $\frac{1}{3}$ % zasiłki na wykonanie mniejszych melioracyj w myśl specjalnych uchwał Wysokiego Sejmu powziętych na poprzednich sesjach na skutek licznych petycyj, a to w miarę wygotowania odnośnych projektów technicznych i pod warunkiem równoczesnego subwencyonowania z państwowej dotacyi melioracyjnej.

VII. Czynności biura melioracyjnego od 1. lipca 1893. do 30. czerwca 1894.

A) Wykonano, rozpoczęto lub kontynuowano zdjęcia niwelacyjne i pomiary hydrotechniczne w miejscowościach i na obszarach poniżej wyszczególnionych.

L. p.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje lokalne			Uwaga
		na długości w kilometr.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	zawodnienie	
		w morgach					
1	Wydział krajowy, obwałowanie lewego brzegu Wisły w pow. Krakowskim	9 9	—	—	—	—	
2	— regulacją Czarnego Dunajca	3 2	—	—	—	—	
3	— obwałowanie Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim	4 4	—	—	—	—	
4	— regulacja dopływów Trześniówki	1 5	—	—	—	—	
5	— uzupełnienie regulacji Łęgu	24 2	—	—	—	—	
6	— regulacja górnego Dniestru i dopływu Tyśmienicy	22 6	—	—	—	—	
7	— kolmatacja bagien nadniestrzańskich	—	7.560	—	—	—	
8	— regulacja potoku Żezawy	15 1	2.000	—	—	—	
9	— regulacja Tyśmienicy pod Michałowicami	2 0	—	—	—	—	
10	— regulacja Czezwuy pod Strutunem wyżnim	2 5	—	—	—	—	
11	— regulacja Bystrzycy pod Sołotwiną	5 0	—	—	—	—	
12	— regulacja Bugu pod Buskiem	1 0	—	—	—	—	
13	— regulacja Pełtwi (dopływy)	49 8	3.562	—	—	—	
14	Miasto Rzeszów, regulacja Mikoszki	2 3	—	—	—	—	
15	Osuszenie gruntów między Przemyślem a Medyką (konkurencya)	12 0	—	—	—	—	

L. p.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje lokalne			Uwaga
		na długości w kilometr.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
					w morgach		
16	J. E. Eustachy ks. Sanguszko w Gumniskach Tarnowcu	—	—	—	30	—	
	Klikowy	—	—	—	42	—	
17	Fundacya St. hr. Skarbka w Żydaczowie	4.0	—	—	—	58	
18	Juliusz Tustanowski w Oskrześnięcach	—	—	180	—	—	
19	J. E. Jan hr. Tarnowski w Dzikowie	—	—	—	55	—	
20	Waleryan Krzeczunowicz w Prusach	—	—	—	45	—	
21	Karol Wiszniewski w Dobrzanach	—	—	—	125	—	
22	Kazimierz Jaworski w Ostrowczyku	—	—	25	—	—	
23	J. E. Kazimierz hr. Badeni:						
	a) w Humniskach	—	—	—	130	—	
	b) w Pobużanach	—	—	—	300	—	
	c) w Wierzblanach	—	—	—	40	—	
24	Jan Paygert w Jamnem	—	—	—	—	60	} szkie sporządzony na miejscu
25	Zdzisław Obertyński w Hujcu	—	—	—	32	—	
26	Tadeusz hr. Harsdorf w Świstelnikach	—	—	70	—	—	
27	Kazimierz Gołębski w Czeremchowie	—	—	—	120	—	
28	Władysław Niwicki w Mołodyńcach	—	—	110	—	—	
29	Franciszek Jędrzejowicz w Żurawcach	—	—	—	105	—	
30	Julian hr. Brunicki w Wierczanach	—	—	—	75	—	
31	Elżbieta hr. de Vauz w Chochrowie	—	—	—	85	—	
32	Stanisław Śnieżko w Lubelli	—	—	60	—	20	} osuszenie wytyczono
33	Józef hr. Bieliński w Sierczy	—	—	—	8	—	
34	Ignacy Ostrzeszewicz w Chorągwiecy	—	—	—	20	—	
35	Władysław Haller w Polance	—	—	—	31	—	
	Monowicach	0.8	—	—	—	142	stawy rybne
36	Karol Czecz w Bierzanowie	—	—	—	25	—	
37	Herman Czecz w Kozach	—	—	—	17	—	
38	August hr. Potocki w Zatorze	6.5	—	—	—	212	stawy rybne
39	Jan Skirliński w Liszkach	—	—	—	14	—	
40	Zdzisław Włodek w Dąbrowicy	—	—	—	15	—	
41	Adam Skrzyński:						
	a) w Libuszy	—	—	—	3	—	
	b) w Zagórzanach	—	—	—	7	—	
	c) w Kłęczanach	—	—	—	4	—	
42	Jan Götz w Pomianowy	—	—	—	22	—	
43	Dr. Franciszek Paszkowski w Toniach	—	—	—	12	—	
44	Oskar Rudziński w Osieku	—	—	—	108	—	
45	Feliks Armatowicz w Łąckiej górnej	—	—	—	80	—	
46	Dr. Władysław Lisowski w Korabnikach	—	—	—	138	—	
47	Władysław hr. Mycielski w Łuczanowicach	—	—	—	96	—	
48	Stefan Wątorski w Rudawie	—	—	—	55	—	
49	Adolf Globus w Łodygowicach	—	—	—	31	—	
50	Dr. Józef Rettinger w Nieporazie	—	—	—	—	5	
51	Dawid Mandelbaum w Wyciążu	—	—	—	18	—	

L. p.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje lokalne			Uwaga
		na długości w kmotr.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
52	J. E. Eustachy ks. Sanguszko w Krzyżu Gumniskach	—	—	—	44	—	
53	Mikołaj hr. Rey w Grabinach	5·0	—	—	10	—	
54	Gmina Czarna, regulacja Czarny	0·6	—	—	64	—	
55	Karol hr. Raczyński w Zawadzie	2·0	—	—	—	—	
56	Wydział krajowy w Tropiszowie	—	—	—	4	—	
57	Jan hr. Tarnowski:						
	w Chrzastowie	1·8	—	—	179	—	
	w Złotnikach	0·6	—	—	—	—	
	w Chorzelowie	—	—	—	21	—	
58	Ks. Aleksander Kwieciński:						
	a) w Lipinkach	—	—	—	47	—	
	b) w Wójtowy	—	—	—	35	—	
59	Dr. Adam Jordan:						
	a) w Więckowicach	2·6	—	—	—	—	
	b) w Grabnie	—	—	—	23	—	
	c) w Rudce	—	—	—	30	—	
60	Wydział krajowy, regulacja Więdkówki	2·9	—	—	—	—	
61	Jan hr. Stadnicki w Wielkiej wsi	—	—	—	10	—	
62	Władysław Zaklika w Łekach dolnych	—	—	—	40	—	
63	Zdzisław hr. Tyszkiewicz:						
	w Kolbuszowy	—	24	—	72	—	
	w Widelce	—	—	—	9	—	
64	Mieczysław Stojowski w Dyamencie	0·8	—	20	—	—	
65	Jan Błotnicki w Dzikowcu	—	—	—	5	—	
65	Gmina Lipnica (pow. Kolbuszowa)	2·8	—	—	—	—	
67	Sokołów " "	6·7	—	—	—	—	
68	Wacław Oborski w Cyrance	1·3	—	—	—	—	
69	Eleonora ks. Lubomirska w Szczucinie	1·0	—	—	—	97	
70	Zenon Słonecki w Jurowcach	—	—	—	19	—	
71	Józef hr. Potocki w Rymanowie	—	—	—	—	122	
72	Duklan Słonecki w Kostarowcach	—	—	—	61	—	
73	Dr. Władysław Kraiński w Niebocku	—	—	—	24	—	
74	Adam Wiktor w Załużu	—	—	40	—	—	
75	Kazimierz Trzeciński w Gdyczynie	—	—	—	40	—	
76	Stanisław Wysocki w Jasienicy	—	—	—	24	5	
77	Stanisław Starowiejski w Ustrobnie	—	—	—	7	—	
78	Stanisław Wasilewski w Markuszowy	—	—	20	—	—	
79	Władysław Rieger:						
	a) w Zimnowodzie	—	—	—	50	—	
	b) w Warzycach	1·0	—	—	—	23	
80	Józef Lesikowski w Łekach	—	—	—	12	—	
81	Dr. Kanty Dzianott w Lubli	—	—	—	33	22	
82	Dr. Wincenty Kraiński w Leszczowatam	—	—	—	42	—	
83	Kazimierz Stein w Hoszowie	—	—	—	10	—	

L. p.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje lokalne			Uwaga
		na długości w kilometr.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawo- dnienie	
		w morgach					
84	Stanisław Agopsowicz w Błóżwi	—	—	—	86	40	
85	Jan hr. Potocki w Rymanowie	1·5	20	—	—	—	regul. Taby Dla niż. szkoły rol.
86	Wydział krajowy w Uhersku	1·8	—	—	31	—	
87	Dawid Abrahamowicz: a) w Siemianówce	—	—	30	—	—	stawy rybne
	b) w Krasowie	—	—	—	—	26	
88	Wanda Biesiadecka w Kleszczównie	—	—	—	—	102	
89	Antoni Chamiec w Skowiatynie	—	500	—	—	—	
90	Dr. Stanisław Bieliński w Wierzchnie polnej	—	—	25	51	—	
91	Eugeniusz Krzysztofowicz w Załuczu	—	—	—	12	—	
92	Gmina Książę (pow. Śniatyn)	1·0	—	40	—	—	
93	Ignacy Kosiński w Zamulińcach	—	—	—	150	—	
94	Stanisław Jasiński w Pererowie	—	—	—	80	—	
95	Julian książę Puzyna w Piadykach	—	—	—	40	—	
	— w Czarnołożcach	—	—	—	50	—	
96	Józef br. Brunicki w Hryniowcach	—	—	—	100	—	
97	J. Ładomirski w Markowcach	—	—	—	100	—	
98	Jan Burzyński w Uhrynowie górnym	—	—	—	100	—	
99	Olimpia Podlewska w Czernicy	—	—	—	—	40	
100	Edwin Hohendorf w Byszowie	—	—	—	75	—	
101	Napoleon Gołaszewski w Toustobabach	—	—	—	24	—	
102	Zygmunt Jaroszyński w Błudnikach	—	—	—	20	—	
103	Gmina Tyśmienica (pow. Tłumacz)	—	—	15	—	—	
104	Władysław Przybysławski w Uniżu	—	—	40	—	—	
105	Seweryn br. Brunicki w Dubaniowicach	—	—	—	300	—	
Ogółem		193·0	13666	675	4022	974	

Zdjęcia pod 3. do 32. i pod 105. wykonało biuro centralne, pod 1—2., tudzież pod 33. do 51. ekspozytura Krakowska, pod 52. do 69. ekspozytura Tarnowska, pod 70. do 85. ekspozytura Sanocka, wreszcie pod 86. do 104. ekspozytura Kołomyjska.

B) Wypracowano projekty i kosztorysy dla stron w miejscowościach następujących:

L. p.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje lokalne			Uwaga
		na długości w kilometr.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
1	Wydział krajowy, obwałowanie lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim	9.9	—	—	—	—	
2	— regulacja Bugu pod Buskiem	1.0	—	—	—	—	
3	— " Pełtwi	—	—	—	—	—	
4	— " Przegnojówki i dopływów	12.8	3.289	—	—	—	kontynuowano
5	— osuszanie bagien Stojanowskich	25.7	—	—	—	—	
6	— regulacja Moszczanki	54.5	5.160	—	—	—	
7	— " Tyśmienicy w Michałowicach	14.0	2.200	—	—	—	
8	— " Bystrzycy pod Solotwiną	2.0	—	—	—	—	
9	— " Cieczwy pod Strutynem wy- żnim	5.0	—	—	—	—	
10	— projekt uzupełnienia regulacji Łęgu	2.5	—	—	—	—	
11	— osuszenie gruntów między Przemyślem a Medyką	24.2	—	—	—	—	
12	J. E. Eustachy ks. Sanguszko: a) w Gumniskach	9.2	—	—	—	—	
	b) w Tarnowcu	—	—	—	30	—	
13	Seweryn hr. Brunicki w Dubaniowicach	—	—	—	42	—	
14	Franciszek Jędrzejowicz w Żurawicach	—	—	—	190	—	
15	Waleryan Krzczunowicz w Prusach	—	—	—	122	—	
16	J. E. Kazimierz hr. Badeni: a) w Pobożanach	—	—	—	45	—	
	b) w Wierzblanach	—	—	—	220	—	
17	Julian hr. Brunicki w Wierczanach	—	—	—	137	—	
18	Elżb. br. de Vaux w Chodorowie	—	—	—	69	—	
19	Józef hr. Bieliński w Sierczy	—	—	—	70	—	
20	Oskar Rudziński w Osieku	—	—	—	8	—	
21	Władysław Haller: a) w Polance	—	—	—	53	—	
	b) w Monowicach	—	—	—	31	—	
22	Karol Ciecz w Bierzanowie	—	—	—	142	—	stawy
23	German Ciecz w Kozach	—	—	—	24	—	
24	Jan Skirliński w Liszkach	—	—	—	17	—	
25	August hr. Potocki w Zatorze	6.5	—	—	23	—	
26	Wład. hr. Mycielski w Łucznanowicach	—	—	—	212	—	stawy
27	Jan Götz w Pomianowy	—	—	—	24	—	
28	Dr. Franc. Paszkowski w Toniach	—	—	—	22	—	
29	Zdzisław Włodek w Dąbrowicy	—	—	—	10	—	
30	Dr. Józef Rettinger w Nieporazie	—	—	—	13	—	
31	Stefan Wątorski w Rudawie	—	—	—	5	—	
32	Adam Skrzyński w Libuszy	—	—	—	55	—	
33	Ignacy Ostrzeszewicz w Chorągwiczy	—	—	—	3	—	chmielnik
34	Stanisław Żeleński w Dąbrowy	—	—	7	20	—	
35	Wydział kraj., przerobienie projektu kanału ulgi Macocha—Soła	—	—	—	—	—	kuitura torfu

L. p.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje lokalne			Uwaga
		na długości w kilometr.	na długości w kilometr.	osuszenie rowami	dronowanie	nawodnienie	
36	--- regulacja Czarnego Dunajca . . .	3-2	—	—	—	—	
37	J. E. Eustachy ks. Sanguszko:						
	a) w Krzyżu . . .	—	—	—	22	—	szkie
	b) w Gumniskach . . .	—	—	—	10	—	"
38	Gmina Czarna, regulacja pot. czarny . . .	0-6	—	—	—	—	"
39	Karol hr. Raczyński w Zawadzie . . .	2-0	—	—	—	—	"
40	Wydział krajowy w Tropiszowie . . .	—	—	—	4	—	"
41	Jan hr. Tarnowski:						
	a) w Chrzastowie . . .	1-8	—	—	—	—	"
	b) w Złotnikach . . .	0-2	—	—	—	—	"
42	Jan hr. Stadnicki w Wielkiej wsi . . .	—	—	—	10	—	"
43	Adam Jordan w Więckowicach . . .	2-9	—	—	—	—	"
44	Józef Lasiński w Rysiu . . .	—	—	—	—	21	"
45	Mieczysław Stojowski w Dyameniu . . .	0-8	—	—	—	—	"
46	Jan Blotnicki w Dzikowcu . . .	—	—	—	5	—	"
47	Gmina Lipnica (pow. Kolbuszowa) . . .	2-3	—	—	—	—	"
48	" Sokółów " " " . . .	6-7	—	—	—	—	"
49	Wacław Oborski w Cyrance . . .	1-3	—	—	—	—	"
50	Jan hr. Potocki w Rymanowie . . .	1-6	20	—	—	—	"
51	Zenon Słonecki w Jurowcach . . .	—	—	—	25	—	"
52	Stanisław Ostaszewski w Klimkówce . . .	—	—	—	54	23	"
53	Duklan Słonecki w Kostarowcach . . .	—	—	—	60	—	"
54	Dr. Władysław Kraiński w Niebocku . . .	—	—	—	24	—	"
55	Kazimierz Trzeciński w Gdyczynie . . .	—	—	—	40	—	"
56	Stanisław Wysocki w Jasienicy . . .	—	—	—	24	5	"
57	Stanisław Starowiejski w Ustrobnie . . .	—	—	—	7	—	"
58	Stanisław Wasilewski w Markuszowy . . .	—	—	20	11	52	"
	Władysław Rieger:						
	a) w Zimnowodzie . . .	—	—	—	50	—	"
	b) w Warzycach . . .	1-0	—	—	—	23	"
59	Józef Lesikowski w Łękach . . .	—	—	—	17	—	"
60	Dr. Kanty Działott w Lubli . . .	—	—	—	33	—	"
61	Dr. Wincenty Kraiński w Leszczowatem . . .	—	—	—	42	—	"
62	Dr. Wincenty Kraiński w Leszczowatem . . .	—	—	—	42	—	"
63	Kazimierz Stein w Hoszowie . . .	—	—	—	10	—	"
64	Stanisław Agopsowicz w Błozwi . . .	—	—	—	86	40	"
	Dawid Abrahamowicz:						
	a) w Siemianówce . . .	—	—	30	—	—	"
	b) w Krasowie . . .	—	—	—	—	26	stawy
65	Dr. Stanisław Bieliński w Wierzchni pol. . .	—	—	25	11	—	szkie
66	Antoni Chamiec w Skowiatynie . . .	—	500	—	—	—	"
67	Eugeniusz Krzysztofowicz w Załęczu . . .	—	—	—	12	—	"
68	Gmina Książ (pow. Śniatyn) . . .	—	—	40	—	—	"
69	Stanisław Jasiński w Pererowie . . .	—	—	—	80	—	"
70							

L. p.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje lokalne			Uwaga
		na długości w kilometr.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
71	Julian książ Puzyna:						
	a) w Piadykach	—	—	—	40	—	
	b) w Czarnołożcach	—	—	—	50	—	
72	Napoleon Gołaszewski w Toustobabach	—	—	—	12	—	szkic
73	Gmina Tyśmienica	—	—	15	—	—	"
74	Władysław Przybysławski w Uniżu	—	—	40	—	—	"
	Ogółem	191·7	11.169	177	1967	549	

Projekty pod 2 do 18 sporządziło biuro centralne, pod 1 i pod 19 do 36 ekspozytura krakowska, pod 65 do 74 zaś ekspozytura kołomyjska. Wykazane pod 37 do 49, względnie pod 50 do 64 szkice, które miały sporządzić ekspozytury tarnowska i sanocka, nie były przedkładane Wydziałowi krajowemu do zatwierdzenia.

C. Nadzorowano lub przeprowadzono roboty:

a) przy ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych:

1. przy regulacji Kisieliny (kierownictwo techniczne i kontrola),
2. " " Nowego Brnia " " "
3. " " Krzemienicy " " "
4. " " Łęgu " " "
5. przy obwałowaniu Wisły i Sanu kier. " "
6. przy regulacji Białej i obwałowaniu prawego brzegu Dunajca (kierownictwo techniczne i kontrola),
7. przy obwałowaniu prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami (kierownictwo techniczne i kontrola),
8. przy regulacji Bugu (kierownictwo techniczne i kontrola),
9. " " potoku Dumnego kier. " "
10. " " Złotej Lipy " " "
11. " osuszeniu bagien Łańcucko-Jarosławskich (kier. techniczne i kontrola),
12. " " " Niskich (kontrola),
13. " " " Rudnickich "
14. " " " Oleskich "
15. przy regulacji Wisłoka i Pielnicy "
16. przy konserwacji robót regulacyjnych na Trześniówce (kierownictwo),
17. " " " " " Gniłej Lipie "

b) przy innych robotach publicznych i prywatnych:

L. p.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje lokalne			Uwaga
		na długości w kilometr.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
1	Wydział krajowy, regulacja pot. Czarny	5·6	—	—	—	—	
2	Osuszenie gruntów między Przemyślem a Medyką	9·2	—	—	—	—	
3	Wydział krajowy, regulacja Czezwzy pod Strutynem niżnim	2·0	—	—	—	—	
4	— regulacja Lubaczówki pod Zakopcami	1·2	—	—	—	—	
5	— regulacja Bugu pod Buskiem	1·0	—	—	—	—	
6	— drenowanie składów zboża we Lwowie	—	—	—	—	—	
7	Fundacya St. hr. Skarbka w Żydaczowie	7·0	—	—	—	—	
8	Juliusz Tustanowski w Oskrześnięcach	—	—	180	—	—	
9	Waleryan Krzeczunowicz a) w Prusach	—	—	—	45	—	
	b) w Jaryczowie	—	—	—	—	150	
10	Kazimierz Jaworski w Ostrowczyku	—	—	30	—	—	
11	J.E. Kazimierz hr. Badeni a) w Żuratynie	25·0	—	—	—	—	
	b) w Pobużanach	5·0	—	—	—	—	
	c) w Busku	2·0	—	—	—	—	
	d) w Kupczu	—	—	—	65	—	
	e) w Jabłonówce	—	—	—	—	—	
12	Franciszek Jędrzejowicz w Żurawcach	3·0	—	—	—	—	
13	Jubian hr. Brunicki w Podhorcach	—	—	—	100	—	
14	Jan Paygert: a) w Streptowie	—	—	—	35	—	
	b) w Jamnem	2·5	—	—	—	—	
15	Jan Gnoiński w Cieszanowie	3·0	—	—	—	18	
16	Karol Wiszniewski w Dobrzanach	1·5	—	—	—	—	
17	Stanisław Brykczyński w Dydiatyczach	—	—	120	—	—	
18	Gmina Nowy targ, konserwacya regulacyi Białego Dunajca	—	—	—	—	—	
19	Adam Skrzyński w Libuszy	—	—	—	90	—	
20	Stefan Wątorski w Rudawie	—	—	—	55	—	
21	Jan Götz w Okocimie	—	—	—	22	—	
22	Dr. Franciszek Paszkowski w Toniach	—	—	—	9	—	
23	Jan Skirliński w Liszkach	—	—	—	23	—	
24	Oskar Rudziński w Osieku	—	—	—	53	—	
25	Stanisław Żeleński w Dąbrowie	—	—	3	—	—	kultura torfowa
26	Zdzisław Włodek w Dąbrowicy	—	—	—	15	—	
27	Wład. hr. Mycielski w Łuczanowicach	—	—	—	24	—	
28	Herman Czecz w Kozach	—	—	—	21	—	
29	Karol Czecz w Bierzanowie	—	—	—	27	—	
30	August hr. Potocki w Zatorze, Podolszu, Przeciszowie i Przyrębie	—	—	—	—	212	stawy
31	Władysław Haller w Manowicach	—	—	—	—	142	"
32	J.E. Eustachy ks. Sanguszko: w a) w Krzyżu	—	—	—	22	—	
	b) w Gumniskach	—	—	—	10	—	
33	Mikołaj hr. Rey w Przyborowie i Grabinach	3·7	—	—	20	—	
34	Jan hr. Tarnowski: a) w Chrzastowie	1·8	—	—	—	—	
	b) w Złotnikach	0·2	—	—	—	—	

L. p.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacja wód		Melioracje lokalne			Uwaga
		na długości w kilometr.	na obszarze w morgach	osuszenie rowami	drenowanie	nawo- dnienie	
35	Karol hr. Raczyński w Zawadzie	20	—	—	—	—	
36	Jan hr. Stadnicki w Wielkiej wsi	—	—	—	5	—	
37	Zdzisław hr. Tyszkiewicz: a) w Widelce b) w Kolbuszowy	—	—	—	2	—	
38	Jadwiga Straszewska w Lipnikach.	03	—	—	14	—	
39	Probostwo w Lipnikach (Wojtowa)	—	—	—	13	20	
40	Gmina Wojtowa (ogród szkolny)	—	—	—	1	—	
41	Mieczysław Stojowski w Dyameniu	08	—	—	—	—	
42	Gmina Lipnica (pow. Kolbuszowa)	15	—	—	—	—	
43	Gmina Sokółów (pow. Kolbuszowa)	67	—	—	—	—	
44	Wacław Oborski w Cyrance	13	—	—	—	—	
45	Wydział krajowy w Tropiszowie	—	—	—	21	—	
46	Józef hr. Potocki w Rymanowie	15	20	—	—	—	rozpoczęto
47	Zenon Słonecki w Jurowicach	—	—	—	25	—	
48	Dr. Władysław Kraiński a) w Niebocku. b) w Jablonce	—	—	—	22	—	
49	Duklan Słonecki w Kostarowcach	—	—	—	17	—	
50	Kazimierz Trzeński w Gdyczynie	—	—	—	60	—	
51	Stanisław Wysocki w Jasienicy	—	—	—	40	—	
52	Stanisław Starowiejski w Ustrobnie	—	—	—	23	5	
53	Stanisław Wasilewski w Markuszowy	—	—	20	3	—	
44	Józef Lesikowski w Łekach	—	—	—	30	15	
55	Dr. Kanty Działott w Lubli	—	—	—	17	—	
56	Stanisław Agopsowicz w Błozwi	—	—	—	25	—	
57	Andrzej ks. Lubomirski w Gorliczynie	—	—	—	—	15	
58	Feliks Gniewosz w Nowosielcach	—	—	30	20	—	
59	Stanisław Ostaszewski w Klimkówce	—	—	15	—	—	
60	Kazimierz Horodyński w Żabińcach	09	—	5	—	—	
61	Zofia Cielecka w Słobódce dzurynskiej	—	—	—	87	—	staw
62	Dr. Mikołaj Krzysztofowicz w Załuczu	—	—	—	100	—	
	— w Drahasymówce	—	—	—	120	—	
63	Gmina kniarze (pow. Śniatyn)	—	—	40	—	—	
63	Julian książ Puzyna w Czarnołożcach	—	—	—	35	—	
65	JE. Jan hr. Tarnowski w Mochocimie	—	—	—	57	—	
	Ogółem	887	20	750	1066	579	

Roboty wyszczególnione pod 1 do 17, tudzież pod 65 wytyczyło i nadzorowało biuro centralne, pod 18 do 31 ekspozytura krakowska, pod 31 do 45 ekspozytura Tarnowska, pod 46 do 59 ekspozytura Sanocka, wreszcie pod 60 do 64 ekspozytura kołomyjska.

D) Wykonano badania wstępne, lub brano udział w czynnościach komisyjnych, jak niżej:

- 1) Komisyonowano:
 - a) w sprawie regulacji Prutu pod Zabłotowem;
 - b) " " Łomnicy z dopływami;
 - c) " " Soły;
 - d) " " środkowej sekcji Gnilej Lipy;
 - e) " założenia stacyi doświadczalnej dla kultury torfowisk na bagnach Oleskich.
- 2) Sporządzono plany normalne wraz z przedmiarami suszarni i pieca dla subwencyonowanych fabryk drenarskich.
- 3) Sporządzano katastry konkurencyjne dla regulacji Złotej Lipy i potoka Dumnego, oraz dla osuszenia bagien Łańcucko-Jarosławskich.
- 4) Sporządzono projekty:
 - a) wodociągu dla szkoły rolniczej w Czernichowie;
 - b) budowy II piętra nad starym pawilonem szpitala św. Łazarza w Krakowie;
 - c) budowy drogi powiatowej Nowy Targ — Sucha góra w Czarnym Dunajcu.
5. Prowadzono, lub nadzorowano budowę:
 - a) wodociągu w Czernichowie;
 - b) II piętra i konserwację szpitala św. Łazarza w Krakowie;
 - c) internatu dla szkoły rolniczej w Czernichowie;
 - d) kanału ulgi Macocha—Soła.
- 6) Przeprowadzono kolaudacye:
 - a) domu Rady powiatowej w Bochni;
 - b) budynków administracyjnych szpitala św. Łazarza w Krakowie;
 - c) naprawy wałów nadwiślańskich w pow. Krakowskim, Wielickim i Bocheńskim.
- 7) Sporządzono kataster konkurencyjny dla obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.
- 8) Komisyonowano.
 - a) w sprawie udzielenia koncesyi na kanał ulgi Macocha-Soła;
 - b) w sprawie założenia stacyi doświadczalnej dla kultury torfowisk w powiecie Nowotarskim;
 - c) w sprawie wylewu Sanki i Morawicy w Budzynie;
 - d) w sprawie przywrócenia komunikacyi między Nowym Targiem a Czarnym Dunajcem;
 - e) w sprawie zakupna hali maszyn wystawy lwowskiej dla składów krajowych.
- 9) Brano udział w Komitecie budowy szkoły zawodowej ślusarskiej w Świątnikach.
- 10) Udzielano fachowej porady.
 - a) w sprawie zabezpieczenia brzegów potoku Czarna w Grabinach.
 - b) " " budowy jazu i młynówki w Lipnikach;
 - c) " " osuszenia gruntów i regulacyi potoku w Łękach doln.;
 - d) " " zasypania stawu w Tarnowie;

- e) " " osuszenie budynków dworskich w Kaśny;
- f) " " drenowania w Dzikowcu;
- g) " " zabezpieczenia potoku na targowicy w Sokołowie;
- h) " " melioracyj w Mielcu i Cyrance.

11) Komisyjonowano:

- a) w sprawie osuszenia przedmieścia Zabłocie w Tarnowie;
- b) " " założenia stawów rybnych w Czarny.

12) Udzielono fachowej porady:

- a) w sprawie melioracyj w Rymanowie, Jasienicy i Hoszowie;
- b) " " ubezpieczenia brzegów Jasiołki w Wietrznie, oraz Wisłoka w Krośnie i Bratkówce.

13) Wykonano podział pól dla komasacyi w Załużu i Markuszowy.

14) Komisyjonowano:

- a) w sprawie kanalizacyi Rymanowa i Posady sanockiej;
- b) " " budowy jazu i młyńcówki w Srogowie;
- c) " " zmiany mostu kolejowego dla odwodnienia gruntów w Warzycach;
- d) " " wylewy Wisłoka we Wzdowie.

Badania i czynności pod 1 do 3) przeprowadziło biuro centralne, pod 4 do 9 ekspozytura krakowska, pod 10 i 11 ekspozytura Tarnowska, wreszcie pod 12 do 14 ekspozytura Sanocka.

Oprócz powyższych czynności pod A, B, C i D wykazanych prowadziło biuro melioracyjne referat wszystkich spraw wodnych i melioracyjnych (łącznie z badaniem rachunków budowlanych,) kontrolowało krajowe stacje wodoskazowe i zajmowało się w ogóle sprawą obserwacyj hydrologicznych.

Nadto urzędnicy tego biura brali udział w obradach spółek wodnych, zajmowali się wykładami teorytecznymi na kraj. kursie praktycznym dozorców melioracyjnych i instruowali uczniów tego kursu w praktycznym wykonywaniu robót. Wreszcie nadmieniam się, że urzędnicy biura zajęli się urządzeniem wystawy projektów kraj. biura melioracyjnego, oraz prac uczniów i środków naukowych kursu praktycznego dla dozorców melioracyjnych na powszechnej wystawie krajowej we Lwowie w r. 1894.

W ciągu r. 1894. ubyły biuru melioracyjnemu dwie siły, mianowicie:

1) Inżynier-adjunkt Antoni Biegański, który z powodu dłuższej choroby w myśl statutu emerytalnego przeniesiony został w czasowy stan spoczynku (dekretem z d. 18. września 1894. l. 41.659);

2) Elew techniczny Franciszek Ksawery Pietraszkiewicz, który na własną prośbę uwolniony został ze służby krajowej (dekretem z d. 24. lipca, 1894. l. 33.775.)

Uzupełniając stopniowo uchwalony przez Wysoki Sejm etat osób biura melioracyjnego w granicach dotacyi na r. 1894. przyznanej, zamianował Wydział krajowy:

a) uchwałą z d. 20. lutego 1894. l. 9.682:

Inżynierami II. klasy dotychczasowych inżynierów-adjunktów: Pawła Dyrdonia, Tadeusza Gedla i Jana Haponowicza;

Zmiany w personalu
biura melioracyjnego

Inżynierem adjunktem dotychczasowego inżyniera-asystenta Sylwera Strzelbickiego;

Inżynierem - asystentem dotychczasowego ewela technicznego Jana Pizsa;

b) uchwałą z d. 18. września 1894. l. 41.659:

Inżynierem-adjunktem dotychczasowego inżyniera-asystenta Jana Haładeja;

Inżynierami-asystentami elewów technicznych: Juliana Misiekiewicza i Konstantego Wiśniewskiego:

Inżynierem-asystentem exstra statum kierownika regulacji dolnej sekcji Nowego Brnia Maryana Röhricha, którego pobory pokrywa fundusz regulacyjny.

Ukończonego słuchacza inżynierii Władysława Brodowicza, który przy pomocy stypendyum rządowego ukończył jednoroczny kurs melioracyjny na akademii rolniczej w Poppelsdorf pod Bonn, zamianował Wydział krajowy dekretem z d. 24. sierpnia 1894. l. 45.131. elewem technicznym, w którym też celu Wysoki Sejm uchwalił w Rubr. XIII. na rok 1894. potrzebne adjutum.

W miejsce ubyłych 2 sił technicznych powiodło się Wydziałowi krajowemu pozyskać tylko jednego technika w osobie ukończonego słuchacza inżynierii Władysława Zgorlakiewicza, który dekretem z d. 25. września 1894 l. 50.481 zamianowany został elewem technicznym.

W ogóle zaznacza tu Wydział krajowy, że z powodu stałej frekwencji politechniki lwowskiej napotyka w ostatnich latach na trudności w angażowaniu techników ukwalifikowanych, wskutek czego też mimo mnożących się ogłoszeń o pomoc techniczną dla melioracji prywatnych skompletowania biura w ramach uchwalonego przez Wysoki Sejm etatu musi uleść zwłoce.

Utworzenie ekspozytur
biura melioracyjnego
w Stanisławowie i Jasle

Rada oddziału stanisławowsko-bohorodczańsko-nadwórniańskiego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego odniosła się podaniem z dnia 22. marca 1894 l. 31 do Wydziału krajowego z prośbą o otwarcie ekspozytury kraj. biura melioracyjnego w Stanisławowie, do której zakresu działania należałyby także okręgi oddziałów tłumackiego i kałuskiego.

Z podobnem żądaniem wystąpiło okręgowe Towarzystwo rolnicze w Jasle w podaniu z d. 15. czerwca 1894 l. 21 popartem przez komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego o utworzeniu ekspozytury biura melioracyjnego w Jasle dla powiatów jasielskiego, krośnińskiego i gorlickiego.

Oba żądania uważa Wydział krajowy za uzasadnione, gdyż grunta w tych okolicach o glebie nieprzepuszczalnej potrzebują drenowania i z tych właśnie okolic wpływają do Wydziału krajowego liczne ogłoszenia o pomoc techniczną.

Tak Stanisławów, jak i Jasle są odpowiednimi punktami dla inżynierów eksponowanych, ze Stanisławowa bowiem rozchodzi się pięć, względnie sześć, z Jasła zaś trzy linie kolejowe, które ułatwiają komunikację i umożliwiają należyte zużycie czasu.

Gdy w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 6. kwietnia 1892 ma być stopniowo dziesięć ekspozytur biura melioracyjnego w kraju urządzonych, dotychczas zaś tylko pięć takich ekspozytur (Kraków, Tarnów, Sanok, Lwów i Kołomyja) istnieje, pozwalamy sobie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na otwarcie ekspozytury w Stanisławowie w ciągu r. 1895, w Jaśle zaś w r. 1896.

Ponieważ uchwalony przez Wysoki Sejm d. 6. kwietnia 1892 etat osób i plac biura melioracyjnego przewidziany był tylko dla pięciu istniejących ekspozytur, okazuje się z chwilą otwarcia każdej nowej ekspozytury potrzeba powiększenia personelu przynajmniej o jednego technika, tj. kierownika ekspozytury w randze inżyniera I. klasy w którym też celu przedkładamy Wysokiemu Sejmowi stosowny wniosek (pod VI).

Personal techniczny dla komasacyi gruntów.

Z uwagi, że do komasacyi gruntów dostarczać mają sił technicznych fundusze krajowe, wyznaczył Wysoki Sejm zgodnie z życzeniem JE. p. Ministra rolnictwa (wyrażonem w reskrypcie z d. 23. października 1891 l. 15.821|2.410) uchwałą z d. 6. kwietnia 1892 dwa stypendya po 500 zł. dla ukończonych uczniów szkół średnich, którzy po ukończeniu kursu melioracyjnego na akademii rolniczej w Wiedniu mają odbyć praktykę w tutejszem biurze melioracyjnem oraz przy komasacyi gruntów w Austrii dolnej, następnie zaś mają być użytymi tak bezpośrednio do prac komasacyjnych, jak i do wykształcenia dalszych sił geometrycznych w kraju.

Stypendya te nadane zostały dekretem z d. 9. sierpnia 1892 l. 32.933 Józefowi Gumowskiemu i Janowi Krudyszowi.

Gdy w miesiącu lipcu 1895 stypendyści ci kończą swe studia teoretyczne na wymienionej akademii rolniczej, Wydział krajowy zamierza ich powołać na razie na elewów komasacyjnych do biura melioracyjnego, gdzie się zaznajomią z prowadzeniem zdjęć i sporządzaniem projektów melioracyjnych, w roku zaś 1896 wysłać ich na praktykę komasacyjną do Austrii dolnej. W tym celu uprasza Wydział krajowy Wys. Sejm o udzielenie mu upoważnienia; oraz o otwarcie kredytu na rok 1895 w kwocie 500 zł. tj. w wysokości adjutów po 600 zł. na przeciąg pięciu miesięcy (od 1. sierpnia do końca grudnia 1895).

Służba dozorców melioracyjnych.

Na podstawie uchwalonej przez Wysoki Sejm d. 30. stycznia 1894 instrukcyi służbowej dla dozorców melioracyjnych zamianował Wydział krajowy w r. 1894 jedenastu, ukończonych uczniów kursu, którzy złożyli z dobrym skutkiem egzamin główny, prowizorycznymi dozorcami melioracyjnymi.

VIII. Stan obecny państwowego funduszu melioracyjnego.

Wedle zatwierdzonego przez Radę państwa preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na rok 1894. przyznane zostały z tego funduszu dalsze zasiłki dla następujących przedsiębiorstw:

Nazwa przedsiębiorstwa	Koszt przed- siębiorstwa w zł. w. a.	Zasilek z państwowego funduszu melior. w zł. w. a.
<i>1. w Tyrolu:</i>		
Przełożenie prawego wału Adygi w przekopie Kurtinig	40.000	20.000
Ubezpieczenie brzegów rzeki Eisack pod Schrambach	23.100	7.550
<i>2. w Czechach:</i>		
Uzupełnienie regulacji Mrliny	37.363 ¹ / ₂	11.209
Osuszenie niwy Załużanki	61.300	18.390
Regulacja potoku Srebrnego (Silberbach)	12.000	2.400
„ potoków Domanowickiego i Radowieńnickiego wraz z drenowaniem gruntów nadbrzeżnych	318.120	74.391 ¹ / ₂
Regulacja rzeki Iser w gminie Jablonec	9.400	2.820
„ potoku Dobrowka	207.700	62.310
<i>3. w Karyntyi:</i>		
Zabudowanie potoku Nötschbach	66.000	33.000
„ „ Loiblbach	7.500	3.750
<i>4. w Austrii dolnej:</i>		
Regulacja rzeki Ybbs w Stronzwinkel	42.000	16.800
„ „ Pittan w gminie Grimmenstein	6.000	2.400
Zabudowanie potoków Preiner pod Reichenau	120.000	60.000
Zabudowanie potoków Zöbern i Weissen pod Kirschschlag	95.000	47.500
Regulacja potoku Taschel	55.000	22.000
<i>5. w Krainie:</i>		
Odprowadzenie wielkich wód z dolin Reifnitz i Gottschee	12.000	6.000
<i>6. na Śląsku:</i>		
Regulacja Opy pod Jägerndorf	262.000	78.600
<i>7. na Bukowinie:</i>		
Ubezpieczenie brzegów Suczawy w Tratowcach	21.267	6.405
<i>8. w Galicyi:</i>		
Regulacja rzeki Bugu	594.000	178.200
„ potoku Dumego	57.600	17.280
	2.047.350 ¹ / ₂	671.005 ¹ / ₂
do roku 1893	20.668.782 ¹ / ₂	7.639.527
Ogółem	22.716.132 ¹ / ₂	8.310.532 ¹ / ₂

(z wyłączeniem pożyczek i kosztów utrzymania oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich.)

Z tego wynosi koszt przedsiębiorstw galicyjskich 7,032227 zł. (w obec 6,380.627 zł. w r. 1893.), udział zaś tych przedsiębiorstw w państwowym funduszu melioracyjnym 2,402.199 zł. czyli 28,95% zaangażowanej sumy 8,310.532¹/₂ zł. w. a. (w obec 2,206.719 zł. czyli 28,88% w roku 1893.)

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 27. grudnia, 1894. l. 68.621 o popieraniu kultury krajowej na polu budowy wodnych Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na regulację rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882. w Rubr. XIII. poz. 152. wydatków na rok 1895. następujące zasiłki:

a)	na regulację Soły	pod Cięcina	2.367 zł.
b)	" "	Skawy	" Witanowicami i Graboszykami 750 "
c)	" "	"	" Jaroszwicami i Wadowicami 1.600 "
d)	" "	Raby	" Dolną wsią i Osieczanami . 2.580 "
e)	" "	"	" Dobczycami i Niezdowem . 2.435 "
f)	" "	"	" Dobczycami 2.969 "
g)	" "	"	" Winiarami 1.000 "
h)	" "	"	" Kunicami i Gdowem 2.000 "
i)	" "	"	" Niedarami 1.352 "
k)	" "	"	" Bochnią, Proszówkami i Damianicami 4.825 "
l)	" "	"	" Krzyżanowicami 1.000 "
m)	" "	Dunajca	" Jazowskiem i Maszkowicami 2.000 "
n)	" "	"	" Witowicami dolnymi 500 "
o)	" "	"	" Zabełczem i Chełmcem 1.825 "
p)	" "	"	" Chełmcem 2.185 "
r)	" "	"	" Podehrodziem i Stadłem 1.000 "
s)	" "	"	" Drużkowem, Tropiem, Będzieszyną i Trąbkami 1.000 "
t)	" "	"	" Biskupicami i Charzewicami 1.800 "
u)	" "	"	" Stróżami 683 "
w)	" "	"	" Charzewicami 1.446 "
x)	" "	"	" Wesołowem 418 "
y)	" "	"	" Lusławicami 2.247 "
z)	" "	"	" Wróblowicami 2.144 "
aa)	na regulację Dunajca	pod Roztoką 1.900 "
ab)	" "	"	" Olszynami 3.164 "
ac)	" "	"	" Sukmaniem 800 "
ad)	" "	"	" Rożnowem 279 "
ae)	" "	"	" Melsztynem 2.000 "
af)	" "	"	" Wielogłowami 1.493 "
ag)	" "	Wisłoki	" Parkoszem 646 "
ah)	" "	"	" Mokrzcem 418 "
ai)	" "	"	" Kleciami i Skurową 429 "
ak)	" "	"	" Skurową 888 "
ai)	" "	"	" Lipinami 375 "
am)	" "	"	" Przeczycą 2.500 "
an)	" "	"	" Brzyskami i Bukową 2.000 "
ao)	" "	"	" Bukową 1.000 "

ap)	na regulację	Wisłoki	pod Pilzniczką	2.644	zł.
ar)	"	"	" Błażkową, Kleciem i Skurową	3.220	"
as)	"	"	" Skurową i Zawadką	1.000	"
at)	"	"	" Bobrową	497	"
au)	"	"	" Rzemieniem, Rzochowem i Rzyskami	2.000	"
aw)	"	Wisłoka	" Wiśniową i Cieszyną	500	"
ax)	"	"	" Dobrzechowem	1.726	"
ay)	"	Sanu	" Sośnicą i Składem Solnym	3.421	"
az)	"	"	" Wileżą i Buszkowicami	2.000	"
ba)	"	"	" Bachorzem i Letnicą	815	"
bb)	"	"	" Ruską wsią i Nienadową	450	"
bc)	"	"	" Tarnawcami i Ostrowem	2.202	"
bd)	"	"	" Ruską wsią	700	"
be)	"	"	" Ostrowem i Przemysłem	2.759	"
bf)	"	"	" Chyrzyną	2.730	"
bg)	"	"	" Jabłonicą ruską	1.479	"
bh)	"	"	" Pawłokomą	2.344	"
bi)	"	"	" Bachorzem	1.799	"
bk)	"	"	" Siedliskami i Warą	723	"
bl)	"	"	" Iskaniem	2.506	"
bm)	"	"	" Gdyczyną	442	"
bn)	"	"	" Krzemienną	2.033	"
bo)	"	"	" Muniną i Sobiecinem	2.410	"
bp)	"	Świcy i Sukiela	" Sokołowem i Łanami sokołowskimi	2.500	"
br)	"	Świcy	" Hoszowem	2.500	"
bs)	"	"	" Sulatyczami	1.012	"
bt)	"	"	" Baliczami podgórnymi i zarzecznymi	1.000	"
bu)	"	"	" Mielniczem i Dubrawką	1.000	"
bw)	"	Łomnicy	" Błudnikami i Temerowcami	3.135	"
bx)	"	"	" Babinem	1.500	"
by)	"	Bystrzycy	" Mykietyńcami i Uhornikami	1.000	"
bz)	"	"	" Uhrynówem, Jamnicą i Jezupolem	1.000	"
ca)	"	premiowanie	zawikleń odsypisk	1.000	"
bc)	do dyspozycji	Wydziału	krajowego	5.000	"
Ogółem				119.066	zł.

III. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z d. 26. listopada 1889. w Rubr. XIII. poz. 167. wydatków na r. 1895. następujące dotacje:

a)	na regulację	Czczwy	pod Strutynem	wyżnim	1.400	zł.
b)	"	"	Lubaczówki	pod Manasterzem	1.284	"
c)	"	"	Łęgu	w powiecie Kolbuszowskim	1.200	"
d)	"	na popieranie	doświadczeń z kulturą	torfowisk:		
			w Rudniku		1.000	zł.
			w Korsowie		1.000	"
			w Nowym Targu		1.000	"
Razem					3.000	"

e) na zakładanie fabryk drenarskich (w myśl uchwały z d. 6. kwietnia 1892)	5.000 zł.
f) do dyspozycji Wydziału krajowego	10.000 „
Ogółem	21.884 zł.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby na urządzenie fabryk drenarskich przyznał w r. 1895 subwencyę 5.000 zł. z państwowej dotacyi melioracyjnej.

V. Sejm wyznacza stypendyum w kwocie 1.200 zł. na wykształcenie technika melioracyjnego w kulturze i eksploatacyi torfowisk i otwiera w tym celu Wydziałowi krajowemu na rok 1895 kredyt w kwocie 500 zł.

VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do otwarcia w ciągu roku 1895 i 1896 ekspozytur krajowego biura melioracyjnego w Stanisławowie i Jasle i powiększa w tym celu personal tego biura o dwóch etatowych inżynierów I. klasy.

VII. Sejm zmieniając uchwałę swą z dnia 6. kwietnia 1892 poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby począwszy od roku 1895 udzielił właścicielom gruntów nisko oprocentowanych pożyczek na zakładanie fabryk drenarskich z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do powołania dwóch stypendystów krajowych po ukończeniu przez nich kursu melioracyjnego w c. k. akademii rolniczej w Wiedniu na elewów komasacyjnych w biurze melioracyjnem i otwiera na ten cel Wydziałowi krajowemu kredyt na 1895 w kwocie 500 zł.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do pokrywania z funduszu krajowego połowy kosztów utrzymania galicyjskiego oddziału państwowego biura hydrograficznego i otwiera w tym celu kredyt na rok 1895 w kwocie 5.000 zł.

X. Sejm uchwała załączone „|“ projekty ustaw:

- a) o regulacyi rzeki Soły,
- b) o regulacyi rzeki Łomnicy z dopływami,
- c) o regulacyi Przegnojówki,
- d) o osuszeniu bagien stojanowskich,
- e) o regulacyi środkowej sekcji Gnilej Lipy,
- f) o uzupełnieniu regulacyi Łęgu w powiecie tarnobrzeskim,
- g) o konserwacyi robót regulacyjnych na rzece Trześniówce.

XI. Sejm przyznaje na rok 1895 tytułem pierwszych rat zasiłków krajowych:

- a) na regulacyę rzeki Soły dotacyą w kwocie 47.733 zł.,
- b) na regulacyę rzeki Łomnicy z dopływami dotacyą w kwocie 63.693 zł.
- c) na regulacyę Przegnojówki dotacyę w kwocie 11.200 zł.
- d) na regulacyę środkowej sekcji Gnilej Lipy dotacyą w kwocie 19.771 zł.
- e) na uzupełnienie regulacyi Łęgu w powiecie Tarnobrzeskim dotacyą w kwocie 16.767 zł.,
- f) na konserwacyę robót regulacyjnych na rzece Trześniówce dotacyą w kwocie 500 zł.

XII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych. Rubr. XIII. na rok 1895 do końca lutego 1897 r., a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi
z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.**

Lwów, dnia 27. grudnia 1894.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Wereszczyński w. r.,

członek Wydziału krajowego.

Od pis

reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 30. października 1894 l. $\frac{16033}{2051}$
do c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Der k. k. Oberbaurath des Ministeriums des Inneren Romuald Iszkowski hat über die im Sinne des h. Erlasses vom 30. April d. J. Z. 8475 von ihm vorgenommene Besichtigung mehrerer Flussstrecken und Melorationsperimeter in Galizien anher einen Bericht erstattet, aus welchem das Ackerbau-Ministerium mit Befriedigung entnommen hat, dass die mit Unterstützung des staatlichen Melorationsfondes ausgeführten oder in Ausführung stehenden Unternehmen, insoweit sie von dem genannten Staatstechniker besichtigt wurden, im Allgemeinen sehr erfreuliche Erfolge beziehungsweise Fortschritte aufzuweisen haben.

Die Bemängelungen, zu welchen sich Oberbaurath Iszkowski in einzelnen Fällen veranlasst fand, wurden den Organen des Landesaussschusses, welche an der Besichtigung theilnahmen, bereits an Ort und Stelle mitgetheilt; das Ackerbau-Ministerium findet sich jedoch immerhin veranlast, die k. k. Staathalterei einzuladen, den Landesaussschuss speziell auf folgende Punkte, hinsichtlich deren eine Abhilfe nothwendig erscheint, aufmerksam zu machen und um die entsprechenden Vorkehrungen zu ersuchen.

Dahin gehört zunächst die bei der Inspizierung der Eindeichungsarbeiten am rechten Weichselufer zwischen Podgórze und Niepołomice gemachte Wahrnehmung, dass die deiche nicht den diessfälligen Vorschriften gemäss hergestellt sind, indem unter dem Anschüttungsmateriale Rasenziegeln und nicht gehörig zerstampfte Erdklumpen aufgedeckt wurden.

Eine derartige Bauweise ist verwerflich, weil hiedurch einerseits die so wichtige Homogenität des Dammkörpers unterbrochen, andererseits aber der ärgste Feind der deiche, nämlich der Maulwurf, welcher dem im Rasen vorfindlichen Gewürm nachgeht, herangelockt wird.

Auch bei der Bedeichung der Weichsel im Tarnobrzeger Bezirke wurde ein ähnlicher incorrecter Vorgang konstatiert, indem daselbst der mit Rasen bewachsene Grund, auf welchem der Deich angeschüttet wird, entgegen den bezügllichen Vorschriften nicht in der ganzen Basisfläche überackert, sondern in demselben blos Längsfurchen mittels Ppfluges gezogen wurden. In Folge dessen verbindet sich der angeschüttete Deich mit dem gewachsenen Boden nicht an der ganzen Basis, sondern blos mit ca $\frac{1}{3}$ tel ihrer Fläche und kann demnach nicht dasjenige Widerstandsvermögen haben, welches zu erreichen war.

Die k. k. Statthalterei wolle daher die Aufmerksamkeit des Landesausschusses auf diese Wahrnehmungen, sowie auf die Nothwendigkeit einer genaueren Beobachtung der Bauvorschriften seitens der Bauführer und einer schärferen Controlle des Gebahrens der Letzteren lenken.

Endlich wurde bei der Besichtigung der Arbeiten zur Trockenlegung der Oleskoer Stümpfe constatirt, dass die Aussteckung der Trace namentlich dort, wo sie in Bögen angelegt werden sollte, Vieles zu wünschen übrig lässt, dass die die Orientirung erleichternden Kilometermarken fehlen und dass der Bau trotz der in genügender Anzahl vorhandenen Arbeitskräfte sehr langsam fortschreitet.

Was die von Oberbaurath Iszkowski im Hinblick auf eine künftige Regulirung besichtigten Flussstrecken betrifft, findet das Ackerbau-Ministerium mit dem ausdrücklichen Beifügen, dass hieraus keinerlei Konsequenzen für die künftige Entscheidung bezüglich etwaiger staatlicher Unterstützung der betreffenden Unternehmen abgeleitet werden dürfen, — Folgendes zu bemerken:

Bei Feststellung des Projektes für die Regulirung der Mittelstrecke des Gniła-Lipaflusses (von der Reichsstrassenbrücke in Ruda bis zur Gemeindestrassenbrücke in Bursztyn) wäre thunlichst festzustellen, ob und welche nachtheilige Folgen die Regulirung dieser Strecke für die unterste Strecke des gedachten Flusses nach sich ziehen kann und in welcher Weise, beziehungsweise mit welchen Kosten diesen Folgen durch entsprechende Begradigung des Flussbettes der untersten Strecke und Vergrößerung seines Consumtionsvermögens abgeholfen werden könnte.

Bezüglich der Łomnica-Regulirung hat Oberbaurath Iszkowski seine Ansicht dahin ausgesprochen, dass das für die Łomnica im Jahre 1885 entworfene Regulirungsprojekt dem Zwecke kaum entsprechen würde.

So erscheine es vor Allem angezeigt die Regulirung des Łomnicaflusses nicht erst von Angelów, sondern schon von der ca 11 Km. flussaufwärts gelegenen Einmündung des an dieser Stelle fast ebenso starken Zuflusses Mołoda, oder wenigstens von den Ortschaften Podlutý und Kuzmieniec an zu beginnen.

Die Wahrnehmungen, welche der Berichterstatter anlässlich seiner Bereisung an anderen zum Theile bereits regulirten Flussstrecken Galiziens, namentlich am oberen Dunajec und am San in Betreff der Wirkungsart der Regulirungsbauten, ihres Widerstandsvermögens und der Bedingungen ihrer Conservation gemacht hat, führten zu dem Resultate, dass im Allgemeinen die in zu scharfen Krümmungen oder gar in zu scharfen Contrabögen angelegten Regulirungswerke nicht zu erhalten seien, oder wenigstens übermäßige Erhaltungskosten erfordern.

Im Hinblick hierauf und bei dem Umstande, als die Angriffskraft des Wassers in der Łomnica nach viel stärker sei als in den obgedachten Flussstrecken, könne die für den Łomnica fluss in dem Projekte vom Jahre 1885 eingetragene Regulirungstrace nicht empfohlen und müsse vielmehr auf die Einhaltung wesentlich sanfterer Krümmungen und Uebergänge an Stelle jener, übrigens schon durch die seit der Projektsverfassung eingetretenen Änderungen der Flusssbetteverhältnisse grösstentheils gegenstandslos gewordenen Trace dringend eingerathen werden.

Es unterliegt ferner nach den gedachten Wahrnehmungen keinem Zweifel, dass die im Jahre 1885 projektirten und dem bezüglichen Kostenüberschlage zu Grunde gelegten Regulirungsbauten zu einer definitiven Fixirung der Regulirungstrace nicht genügen würden, dass sonach die Einschaltung weiterer Werke zwischen die bereits projektirten, nicht zu vermeiden sei.

Die für den Łomnica fluss geltenden Normalbreiten vom Jahre 1885 wären nicht sofort, sondern erst dann beiderseits definitiv zu fixiren, wenn deren Zweckmässigkeit oder allenfalls die Nothwendigkeit ihrer Modifizirung, sich aus den zu diesem Ende systematisch zu verbauenden Versuchsstrecken ergeben werde. — Bis dahin wären — was übrigens sich auch auf die Versuchsstrecken bezieht — in Krümmungen die concaven Ufer mit Parallelbauten, die convexen mit senkrechten Bauten und in geraden Strecken das eine Ufer mit Parallelwerken, das andere mit senkrechten Werken zu verbauen.

Was die für die Regulirungs bauten im Projekte vom Jahre 1885 beantragten Typen anbelangt, bei welchen theils auf Faschinen und Holzbauten theils auf gemischtes Baumaterialie (Sinkwalzen, Steinkästen) reflectirt wurde, könnten dieselben wohl in dem, einen relativ sanfteren Wasserabfluss aufweisenden unteren Lauf des Łomnicaflusses und zwar von dessen Mündung bis etwa zur Mündung des Czezwawflusses, oder allenfalls überhaupt dort, wo eine beiderseitige Verlandung an diesen Werken zu erwarten ist — so namentlich für die in den abzubauenen Flussarmen herzustellenden Verlandungswerke vortheilhaft in Anwendung kommen, wobei jedoch Faschinenwerke, welche einseitig im offenen Strome liegen, behufs Hintanhaltung grosser Conseruationsauslagen in der Zukunft jedenfalls mit einem Steinmaterialie entsprechendert Art (Grösse) und Qualität zu incrustiren wären.

Oberhalb der Czezwawmündung empfehlen sich dagegen angesichts des Widerstandsvermögens, welches hier den zur Einfassung des eigentlichen Flussbettes bestimmten Werken bei der bedeutenden Stosskraft des Hochwassers innewohnen muss, sowie bei dem Umstande, dass das zu Wasserbauten verwendete zumeist dem Wechsel der Nässe und Trockenheit ausgesetzte Holzmaterialie erfahrungsgemäss nach 7 bis 8 Jaeren zu Grunde geht, wodann die Bauten erneuert werden müssten und die Regulirung des Flusses in dieser Weise eigentlich kein Ende nehmen würde, überhaupt die Verwendung des Steinmaterials unter Einhaltung der diessfalls bewährten und allgemein bekannten Typen, wie solche beispielsweise sich bei der Regulirung der Alpengewässer erfahrungsmässig herausgebildet haben.

Das Steinmaterialie, insbesondere aber dasjenige, welches sich zur Herstellung der Werkskerne eignet, sei im Flussbette in genügender Menge vorhanden und werde es blos auf die Beschaffung des zur Bepflasterung der Kronen und Böschungen der Werke nothwendigen, aus entsprechend grossen Stücken bestehenden Steinmaterials ankommen.

Zu diesem Zwecke könnten aber von Angelów aufwärts in den nahen Berglehnen mit relativ geringem Kostenaufwande Steinbrüche eröffnet werden, von welchen das Steinmaterialie zu den einzelnen Bauplätzen entweder mit Hilfe einer bei den obwaltenden Localverhältnissen ohne Schwierigkeit anzulegenden Feldbahn oder nach Massgabe der flussabwärts vorzunehmenden Concentrirung des Flusslaufes, auf dem Wasser verführt werden könnte.

Oberbaurath Iszkowski hat übrigens bemerkt, dass im Hinblicke auf die Änderungen, welchen das Flussbett der Łomnica im Laufe der relativ langen Bauzeit voraussichtlich unterliegen werde, eine endgiltige Bestimmung der Regulirungstrace dermalen kaum möglich sein undes vielmehr genügen würde bloss die allgemeine Richtung der Trace nebst den unbedingt einzuhaltenen Minimalradien festzustellen, bei der thatsächlichen Durchführung der Regulirung aber die jeweiligen Verhältnisse des Flussbettes entsprechend auszunützen.

Bezüglich des im Jahre 1885 verfassten Projektes für die Soła-Regulirung bemerkt Oberbaurath Iszkowski, dass dasselbe den an eine zielbewusste Regulirung zu stellenden Anforderungen sowohl hinsichtlich der prinzipiellen Durchbildung der Regulirungstrace und insbesondere der in Anwendung gebrachten Krümmungsradien als auch hinsichtlich der zur Fixirung dieser Trace erforderlichen Gesamtlänge der Regulirungswerke, wenn auch nicht vollständig, so doch weitaus besser Rechnung trage, als jenes für die Łomnica-Regulirung.

Indessen müsste auch dieses Regulirungsprojekt in der Erwägung, dass der Zustand des Sołafusses gleich jenem des Łomnicaflusses seit dem Jahre 1885 wesentlichen Änderungen unterlag, jedenfalls entsprechend modifizirt werden, wobei hinsichtlich der Normalbreiten und Versuchsstrecken, so wie des von der endgiltigen Feststellung der Normalbreiten und Regulirungstracen zu beobachtenden Vorganges, die für die diessfällige Behandlung des Łomnicaflusses aufgestellten Grundsätze zu beobachten wären.

Das Sołaregulirungsprojekt vom Jahre 1885 bedürfe übrigens auch in soferne eine Ergänzung, als hier ebenfalls die Einschaltung weiterer Bauten zwischen die projektirten und eine

entsprechende Abänderung der Bautypen — wenn auch in geringerem Masse als bei der Łomnica — nicht zu vermeiden sein werde.

Hinsichtlich des bei den Regulirungsbauten an der Soła zu verwendenden Materiales hat Oberbaurath Iszkowski darauf hingewiesen, dass Weiden an der Soła nur spärlich vorkommen und Weidenfaschinen für die Regulirung der unteren Strecke insbesondere aus den am nahe gelegenen Pszemsza-Flusse vorhandenen Pflanzungen bezogen werden könnten. Da übrigens auch die Waldfaschinen sehr theuer seien und anderseits besonders in der oberen Strecke Steinmateriale in genügender Menge vorhanden und auch nicht kostspielig sei, so scheine es — auch im Hinblick auf die thunlichste Ermässigung der künftigen Erhaltungskosten — empfehlenswerth, für die Regulirung der unteren Strecke des Soła-Flusses etwa von Porąbka abwärts incrustirte Faschinenbauten, in der oberen Strecke aber, soweit als möglich, Steinmateriale zu verwenden.

Der k. k. Ackerbau-Minister

Falkenhayn mp.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 68621/94.

O d p i s

protokołu z dnia 22. czerwca 1894 w sprawie regulacyi środkowej sekcyi
Gniłej Lipy.

Protokół

spisany z dnia 22. czerwca 1894 we Lwowie w sprawie regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy w powiecie Rohatyńskim.

Obecni:

1. Delegat c. k. Ministerstwa rolnictwa, p. Romuald Iszkowski, c. k. nadradca budownictwa przy Minist. spraw wewnętrznych.
2. Delegat c. k. Namiestnictwa p. Maciej Moraczewski, c. k. nadradca budownictwa.
3. Delegat Wydziału krajowego p. Andrzej Kędzior, dyrektor krajowego biura melior.

Wymienieni powyżej delegaci wspólnie z członkiem Wydziału krajowego, p. drm Józefem Wereszczyńskim i zastępcą Rady powiatowej Rohatyńskiej p. Izydorem Kowalewskim zwiedzili dnia 29. i 30. maja 1894 objęty projektem regulacyi przestrzeń rzeki Gniłej Lipy od ujścia do Dniestru pod Haliczem do mostu na gościńcu państwowym w Rudzie, niemniej też część zregulowanej już górnej sekcyi tej rzeki od mostu w Rudzie do mostu w Janczynie.

Badanie stanu rzeki Gniłej Lipy, oraz wpływu jej na kulturę gruntów nadbrzeżnych okazało, że o ile woda na przestrzeni zregulowanej odpływa nieszkodliwie w łożysku bez zatapia-
nia łąk nadbrzeżnych, o tyle gorzej przedstawiają się stosunki na przestrzeni niżej położonej, zwłaszcza między Rudą a Bursztynem, gdzie cała średnia woda ujęta jest młynówkami przy zakładach wodnych w Zalipiu, Rohatynie, Koniuszkach, Kuniczach i Bursztynie, właściwe zaś łożysko Gniłej Lipy poniżej jazów piętrzących wodę do tego stopnia zamuliło się, zasunęło i zarosło, że

ledwie minimalną część przelewającej się przez jazy wielkiej wody może pomieścić, wskutek czego po każdym dłużej trwającym deszczu następują wylewy. Komisya skonstatowała na miejscu zalew gruntów nadbrzeżnych powyżej jazu w Kunieczach i Zalipiu, oraz ślady zamulonych łąk i pastwisk w Rohatynie, Wierzbilowicach i Babuchowie. Właściciele gruntów interesowanych z zwierzchnościami gmin na czele zgłaszali się też na tej przestrzeni tłumnie do komisji z prośbą o jak najspieszniejsze uregulowanie Gniłej Lipy między Rudką a Bursztynem, w szczególności zaś właściciele gruntów z gmin: Ruda, Podgrodzie i Zalipie, dalej Rohatyn z Załużem i Babińcami, Babuchów, Koniuszki i Kunicze.

Co się tyczy dolnej sekyi Gniłej Lipy między Bursztynem a Haliczem, komisya oglądając łożysko i grunta nadbrzeżne w Tustaniu i Haliczu, w Słobódce bołszowskiej i Bołszowcach, dalej w Bouszowie i Bursztynie, nie znalazła gruntów zatopionych, ani też śladu zalewów, jakkolwiek grunta powyżej jazów i szluz położone cierpią widocznie wskutek zabagnienia, łożysko zaś Gniłej Lipy znaleziono na tej przestrzeni głębsze i lepiej wyrobione. Na tej przestrzeni strony interesowane nie występowały weale przed komisją z żądaniem regulacji, — a nawet właściciele dóbr Bołszowice z przyległościami p. Aleksander Krzczunowicz oświadczył się wprost przeciw regulacji.

Z badania stanu rzeczy na miejscu i przesłuchania stron interesujących doszła komisya do tego przeświadczenia, że regulacja Gniłej Lipy, między Rudką a Bursztynem jest nieodzownie potrzebna i nagła, podczas gdy potrzeby regulacji dolnej sekyi między Bursztynem a Haliczem na razie nie można było skonstatować a wykonanie jej lub zaniechanie dopiero po zregulowaniu środkowej sekyi może być zadecydowanem. W braku dat hydrotechnicznych a w szczególności obserwacji co do stanu wód i przebiegu wielkiej wody nie może komisya ocenić z góry, o ile regulacja dolnej sekyi okaże się potrzebną po zregulowaniu środkowej.

d. j. w.

Romuald Iszkowski mp.

c. k. starszy radca budown. w Minist. spraw wewnętrznych.

Maciej Moraczewski mp.

c. k. nadradca budown.

Andrzej Kędzior mp.

Dyrektor krajowego biura melior.

Alegat 3. a. do Sprawozd. Wydz. kraj. L. 68.621.94.

W Y K Ł A Z

budowli wodnych które przy współudziale funduszu krajowego i prywatnej konkurencyi mają być wykonane częścią w roku 1895. częścią w roku 1896.

Liczba porz.	Rzeka	Miejsce budowy	Ogólne koszty budowy		Z ogólnych kosztów przypada na				Z części przypadającej na fundusz kraj. wypada wstawia do preliminarza na r. 1895.	U w a g i	
			zł.	ct.	fundusz budowl. wodnych	fundusz krajowy	prywatna konkurencyja	zł.			ct.
1	Sola	Cięcina	7.100	.	2.366	67	2.366	67	2.366	67	Odezwą z 31.8.894. l. 44.138 przyznano zasiłek. Na rok 1895 i 1896 ma być wstawiona dotacya po 1600 zł. a na r. 1897. kwota 1770 1sza rata. Zasiłek przyznany odezwą z 17/8 1894. l. 42.775. Zasiłek przyznany odezwą z 21.8. 1894 l. 39.140. Na rok 1894 1.600 zł. na 1895. 2435 zł., na 1896. 2436 zł. 2-ga rata. Zasiłek przyznany odezwą z 29.12. 1894 l. 67.577 2-ga rata i na r. 1894 przypadało z fund. dysp. 2.968 96 zł. reszta 3.069 zł. na rok 1896. Operat będzie dopiero przedłożony. " " " " " " " " " " " " Zasiłek przyznany odezwą z 31.4. 1894 l. 883. 180 zł. z r. 1894. Zasiłek przyznany odezwą z 24.4. 1894. l. 14.175. Z dol. r. 1893 ma być wzięte 1.500 zł. do preliminar. na r. 1895. 4.835 zł. reszta na r. 1896.
2	Skawa	Władawice-Gruboszyce	750		
3	"	Jarcoszwiec-Wadawice	15.266	51	5.326	05	4.970	23	1.600		
4	Raba	Dolina wiosk-Osieciany	7.813	65	2.633	89	2.579	88	2.579	88	
5	"	Dobczyce-Niezdów	19.715	68	6.973	69	6.371	.	2.435		
6	"	Dobczyce	27.331	88	9.517	60	8.906	89	2.969		
7	"	Winiary	6.000	.	2.000	.	2.000	.	1.000		
8	"	Kuniewo-Gdów	17.900	.	6.000	.	5.950	.	2.000		
9	"	Niedary	4.674	63	1.609	55	1.532	54	1.352		
10	"	Bochnia-Prosiówka Demiańca	33.826	79	11.526	15	11.150	32	4.825		

11	"	Krzyżanowice	6.000	2.000	2.000	2.000	1.000	10	Operat będzie dopiero przadolony.
12	Dunajec	Jazowsko-Maszkowice					2.000		1-sza rata. Ogólne koszty nawet w przybliżeniu nie wiadome.
13	"	Witowice dolne	9.445 51	3.313 51	3.066	3.066	500		Operat będzie wkrótce udzielony. W preliminarzu na 1894 była dot. 1.652 zł. 2-ga rata.
14	"	Zabstaje-Chełmiec	9.476 07	3.867 08	3.651 08	1.957 91	1.825 08		Zasilek przyznany odezwą z 1817. 1893 l. 37.119. W preliminarzu na r. 1894. była dot. 1.826 zł. 2-ga rata.
15	"	Chełmiec	14.000	4.809	4.600	4.600	2.185		W preliminarzu na 1894. była dot. 1.600 zł. budowa na 3 lata. 2-ga rata.
16	"	Panewrondzkie-Stadło					1.000		
17	"	Dróżków-Troble-Bedziszyna (Trabki).	9.951 68	3.478 63	3.236 53	3.236 52	1.000		2-ga rata. W preliminarzu na 1894 było dot. 2000 zł.
18	"	B skupie-Charzewice	11.500	3.900	3.800	3.800	1.800		Operat udzielono odezwą LN. 72253 od (L.W. 50210 94).
19	"	Stroze	2.117	751 52	682 74	682 74	682 74		Zasilek przyznany odezwą z 9.10. 1894 l. 50.700.
20	"	Charzewice	4.479	1.586 04	1.446 48	1.446 48	1.446 48		Zasilek przyznany odezwą z dnia 30.8.1894 l. 41900.
21	"	Wesołów	1.290	454 18	417 91	417 91	417 91		
22	"	Lustawice	8.988	4.494	4.494		2.247		Zasilek przyznany odezwą z dnia 7.8.1894 l. 34.712 1-sza rata.
23	"	Wróblowice	8.575 82	4.287 91	4.287 91		2.144		Zasilek przeznaczony odezwą z 24.8.1894 l. 61800 1-sza rata.
24	"	Rozłoka					1.900		
25	"	Olszyny	3.295	1.167 04	1.063 98	1.063 98	1.063 98		Zasilek przyznany odezwą z 9.10.1894 l. 63437.
26	"	Olszyny	6.525	2.322	2.101 50	2.101 50	2.101 50		" " " " " " " l. 51254.
27	"	Sukmanie	5.842	2.074 86	1.883 57	1.883 57	800		Operat udzielono odezwą z LN. 70045 94. (L.W. kraj. 55210 94).
28	"	Rożnów					279		Zasilek przyznany odezwą z 24.4.1894 l. 9039.
29	"	Wielogłowy	5.119 73	1.635 83	1.493 10	1.990 80	1.493 10		
30	"	Narazy kam. k. Melity					2.000		
31	Wisłoka	Parkosz	2.000	708 64	645 68	645 68	645 68		" " " " " " " l. 15207.
32	"	Mokrzec	1.298 29	462 36	417 96	417 96	417 96		Operat kolon. zostanie wkrótce będzie udzielony.
33	"	Klecie-Skurowa	1.340	482 53	428 71	428 71	428 71		Zasilek udzielono odezwą z 9.10.1894 l. 47079
34	"	Skurowa	1.798 74	911 22	887 52	887 52	887 52		" " " " " " " z 24.4.1894 l. 11312.
35	"	Lipiny	1.160	409 20	375 40	375 40	375 21		Operat przesłano odezwą LN. 61640 94 (L.W. kraj. 60894).
36	"	Przuryca	13.786 31	4.732 83	4.501 24	4.501 24	3.500 40		Zasilek udzielono odezwą z 24.4.1894 l. 13327 1-sza rata.
37	"	Brzyaska-Bukowa	20.952 32	7.698 32	7.225 04	6.028 96	2.000		Operat udzielono odezwą LN. 83806 94. Budowa na 2 (lub 3 lata).

Liczba porz.

Rzeka

Miejsce
budowyOgólne
koszta bu-
dowyfundusz bi-
dowi wo-
dnychfundusz kra-
jowyprywatna
konkurencyjaZ części
przypadającej
na fundusz
kraj. wypada
wszystkie do
preliminarza
na r. 1895.

U w a g i

Liczba porz.	Rzeka	Miejsce budowy	Ogólne koszta bu- dowy		Z ogólnych kosztów przypadku na				Z części przypadającej na fundusz kraj. wypada wszystkie do preliminarza na r. 1895.	
			zł.	ct.	fundusz bi- dowi wo- dnych	fundusz kra- jowy	prywatna konkurencyja	zł.		ct.
38	"	Bukowa	14.210	12	4.949	78	4.630	17	1.000	
39	"	Pilznionek	3.970	.	1.392	24	1.288	88	1.288	88
40	"	Pilznionek	9.979	36	3.540	16	3.219	60	3.220	.
41	"	Białkowa-Kieja SKURWA	11.313	91	3.981	27	3.666	32	1.000	.
42	"	SKURWA-Zawadzka							496	.
43	"	Bobrowa	31.802	83	12.833	54	12.112	71	2.000	.
44	"	Rzemień Rzechoń-Kazyńska	15.260	46	4.807	87	4.479	67	5.000	.
45	Wisłok	Wisłowa-Gieżyzna	13.000	.	7.069	.	4.300	.	1.726	.
46	"	Dobrzechów	10.500	.	110.000	25	3.420	75	3.420	75
47	San	Sosnica-Skład soli	165.000	.	1.110	.	55.000	.	2.000	.
48	"	Włcze Buszkowice	4.900	.	1.670	.	1.615	.	815	.
49	"	Bochary-Słanica	4.500	.	933	.	1.450	.	450	.
50	"	Ruska wieś-Miechodowa	2.666	48	1.600	16	866	66	700	.
51	"	Ruska wieś	6.770	.	2.365	64	2.202	18	2.202	18
52	"	Tarnowce-Ostrow	8.475	54	5.716	86	2.758	68	2.758	68
53	"	Ostrow-Pizmyski	5.617	99	2.888	31	2.729	68	2.729	68
54	"	Chyżyna	2.844	99	977	66	933	67	933	66
55	"	Jabłonica ruska	7.225	56	2.538	18	2.343	69	545	.
56	"	Jabłonica ruska	5.544	75	1.947	32	1.798	71	1.798	71
57	"	Pawłokoma	2.233	.	787	.	723	.	723	.
58	"	Bachórz	5.050	.	2.543	76	2.506	24	2.506	24
59	"	Siedliska-Warn	1.861	46	478	32	441	57	441	57
60	"	Iskuń	6.250	.	2.184	17	2.032	92	2.032	92
61	"	Gdzyzna								
62	"	Krzemienowa								

Zasilek przyznano odeszwę z 84/6 1894 i 40997. W pre-
limin. 1894 było dot. 1000 zł. 2-ga rata.

Zasilek przyznany odeszwę z 21/8 1894 i. 38019

" " " z 31/8 " i. 44748.

" " " z 10/8 " i. 27505.

Opłat będzie przedłożony. Budowa na 2 latn.

Zasilek przyznany odeszwę z 25/9 1894 i. 45882.

" z 26/5 1893 i. 21067 do roku

1894 włącznie udzielono 4145 zł. 31 ct.

Zasilek przyznany odeszwę z 30/5 1896 i. 26690 dot.

1892, 93 i 94. Ponieważ nastąpi przekroczenie przeto

moleby wstawić do prelim. na 1895.

Zasilek przyznano odeszwę z 9/6 1893 i. 23741 (2374 zł.

na lata 1893 i 94). Dależy operat udzielono odeszwę LN.

76539 94.

Zasilek przyznany odeszwę z 9/10 1894 i. 48234.

W prelim. na 1894 było dot. 8000 zł. 2-ga rata

" " " " " 800 " " "

" " " " " 1000 " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

Zasilek przyznano odeszwę z 10 lipca 1894 i. 24.384

10748 udzielono dot. 1894.

Zasilek przyznano odeszwę.

Zasilek przyznano odeszwę z 3/10 1893 i. 60341.

" " " z 24/3 1894 i. 1.9440.

" " " " " i. 06522.

" " " z 31/8 " i. 38005.

" " " z 6/8 " i. 34400.

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

" " " " " " " " "

Zestawienie

wykonanych w roku 1893 przy współudziale funduszu krajowego budowli wodnych i uzyskanych przez to rezultatów.

Liczba pozątk.	Rzeka	Miejsce budowy	Powiat powiatyczny	Długość		Powierzchnia		Uwagi
				wykony- nych budowli w	zabezpie- czonych brzegów	uzyska- nych	spodzie- wanych	
				w metrach		odsypisk w hektar.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Raba	Dębowica	Bochnia	480.00	500.00	—	3.000	
2	"	Ujście solne	"	785.00	800.00	—	0.500	
3	"	Niedary	"	330.00	250.00	—	1.000	
4	Dunajec	Chełmiec	Nowy Sącz	232.00	232.00	—	0.800	
5	"	Wielogłowy	"	150.00	150.00	—	2.400	
6	"	Dąbrowa	"	30.00	60.00	—	0.050	
7	"	Marcinkowice	"	48.00	120.00	—	0.036	
8	"	Lipie	"	152.00	180.00	—	0.030	
9	"	Zagórze	"	289.00	289.00	—	0.060	
10	"	Rożnów	"	298.00	298.00	—	—	
11	"	Filipowice	Brzesko	225.00	280.00	—	4.050	
12	"	Biskupice lanckor	"	307.00	300.00	—	12.000	
13	"	Wesołów	"	49.00	32.00	—	—	
14	"	Zawada	"	100.00	100.00	—	—	
15	"	Charzewice	"	124.00	100.00	—	5.350	
16	"	Rostoka	"	169.00	300.00	—	5.100	
17	"	Olszyny	"	146.00	150.00	—	2.000	
18	"	Wielka wieś	"	466.00	320.00	—	3.000	
19	"	Dąbrowa Szczep. i Zawadzie	"	430.00	600.00	—	52.000	
20	"	Szczepanowice	"	140.00	140.00	—	2.800	
21	"	Lubanowice	"	40.00	40.00	—	0.300	
22	"	Błonie	"	60.00	60.00	—	—	
23	Poprad	Stary Sącz	Nowy Sącz	275.00	275.00	3.000	1.800	
24	Wisłoka	Błażkowa	Jasło	413.00	450.00	—	7.500	
25	"	Klecie	Pilzno	339.00	320.00	—	4.000	
26	"	Skurowa	"	131.00	109.00	—	1.500	
27	"	Dęboszyn	"	365.00	365.00	—	4.800	
28	"	Mokrzec	"	113.00	113.00	—	—	
29	"	Pilznionek	"	121.00	116.00	—	0.600	
30	"	Lipiny	"	641.00	600.00	—	6.000	
31	"	Bobrowa	"	60.00	350.00	—	3.000	
32	Wisłok	Dobrzechów	Rzeszów	155.00	155.00	—	2.750	Wskutek wykonanego przekopu.
33	San	Hroszówka - Tarnesów	Brzozów	570.00	570.00	4.000	—	
34	"	Jabłonica ruska	"	500.00	500.00	5.000	5.000	Stare koryto.
35	"	Nozdrzec	"	530.00	530.00	—	—	

Wybrano oprócz tego przekop 400 mtr. długości. Stare koryto około 15 hr.

Wskutek wykonanego przekopu.

Stare koryto.

Liczba porządk.	Rzeka	Miejsce budowy	Powiat polityczny	Długość		Powierzchnia		Uwagi
				wykona-nych budowli w	zabezpieczonych brzegów	uzyska-nych	spodziewanych	
				w metrach		odsypisk w hektar.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
36	San	Bachorzec	Brzozów	85.00	85.00	—	—	
37	"	Bartkówka	"	120.00	120.00	2.000	—	
38	"	Pawłokoma	"	282.00	282.00	4.500	5.500	
39	"	Bachorzec	"	120.00	120.00	—	—	
40	"	Sielnica	"	140.00	170.00	1.000	1.000	
41	"	Ruska wieś	"	350.00	350.00	—	2.000	
42	"	Nienadowa	"	410.00	410.00	5.000	5.000	
43	"	Bachów	Przemyśl	98.00	98.00	—	10.000	Stare Sanowisko
44	"	Chyrzyna	"	ca 300.00	1000.00	—	0.500	
45	"	Ostrów	"	250.00	250.00	—	—	
46	Stryj	Chodowice	Stryj	341.00	500.00	0.750	—	
47	Św. ca	Hoszów	Dolina	302.00	350.00	0.950	—	
48	"	Balicze podgórne	Żydaczów	159.00	700.00	0.100	—	
49	"	Mielnicz	"	208.00	2000.00	2.000	—	Przekopem odcięte zakole około 2 km, długie
50	Łomnica	Perehinsko	Dolina	881.00	3000.00	5.000	—	
51	"	Tużyłów Dolny	Kałuż	685.00	—	—	15.000	Zamknięte ramię Łomnicy pod Tużyłową
52	Bystrzyca nadw.	Nazawizów	Nadwórna	379.00	050.00	4.028	—	
		Razem		14373.00	19839.00	37.328	175.426	

Do l. Nam. 97449,7549 z r. 1894.

Lwów 15. grudnia 1894.

Ustawa

z dnia . . . o regulacyi rzeki Soły.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya rzeki Soły od Miłówki do ujścia do Wisły ma być wykonaną w ciągu lat piętnastu, począwszy od roku 1895 jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma uzupełniony w r. 1894 generalny projekt rządowy z r. 1886, preliminujący koszta budowy na 1,790.000 zł. w. a.

Administracya państwa jest jednak upoważnioną do poczynienia zmian w tym projekcie, w porozumieniu z Wydziałem krajowym, w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacyi włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Fundusz regulacyjny ma być utworzonym:

1) z datku państwowej dotacyi budowli wodnych w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów, oraz z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 w wysokości dwudziestu procent preliminowanych kosztów, które to datki państwowe mają być wypłacone z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

2) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów.

Datki konkurencyjne, do których będą pociągnięci właściciele graniczących nieruchomości lub sąsiednich zakładów wodnych w myśl postanowienia §. 51. kraj. ustawy wodnej z dnia 14 marca Dz. u. kr. Nr. 38., służyć mają na częściowe pokrycie 40% datku funduszu krajowego.

§. 4.

Wysokość i terminu płatności corocznych rat datków państwa i kraju oznaczy Administracya państwa wspólnie z Wydziałem krajowym.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzonym oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

- 1) z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uzyskanych przez regulację gruntów, jako kapitału zakładowego;
- 2) z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy;
- 3) z dochodu uzyskanego ze sprzedaży wiklin.

O ile dochody tego funduszu nie wystarczą na pokrycie kosztów utrzymania, resztę kosztów konserwacji pokrywać ma państwowa dotacja budowli wodnych w wysokości 60%, fundusz krajowy zaś w wysokości 40%.

§. 6.

Wykonanie regulacji zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Administracja państwa.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Administracja państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym, któremu przyznany zostaje odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Blizsze szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania krajowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Administracja państwa wspólnie z Wydziałem krajowym.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam moim Ministrom spraw wewnętrznych, rolnictwa i skarbu.

Alegat 5. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 68.621/94.

Ustawa

z dnia o regulacji rzeki Łomnicy z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacja rzeki Łomnicy z dopływami Czeczwą i Dubą ma być wykonaną w ciągu lat piętnastu, począwszy od r. 1895. jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacji służyć ma uzupełniony w r. 1894 generalny projekt rządowy z roku 1886. preliminujący koszta budowy na 2,388.500 zł. w. a.

Administracya państwa jednak jest upoważnioną do poczynienia zmian w tym projekcie, w porozumieniu z Wydziałem krajowym, w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Fundusz regulacyjny ma być utworzonym:

1) z datku państwowej dotacyi budowli wodnych w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów, oraz z datku państwowego funduszu melioracyjnego w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116. w wysokości dwudziestu procent preliminowanych kosztów, które to datki państwowe mają być wypłacone z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

2) z datku funduszu krajowego w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów.

Datki konkurencyjne, do których będą pociągnięci właściciele graniczących nieruchomości, lub sąsiednich zakładów wodnych, w myśl postanowienia §. 51. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kr. Nr. 38 złożyć mają na częściowe pokrycie 40% datku funduszu krajowego.

§. 4.

Wysokość i termin płatności corocznych rat datków państwa i kraju oznaczy Administracya państwa wspólnie z Wydziałem krajowym.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzonym oddzielny fundusz:

Fundusz ten składać się będzie:

1) z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uzyskanych przez regulację gruntów jako kapitału zakładowego;

2) z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy;

3) z dochodu uzyskanego ze sprzedaży wiklin.

O ile dochody tego funduszu nie wystarczą na pokrycie kosztów utrzymania, resztę kosztów konserwacji pokrywać ma państwowa dotacya budowli wodnych w wysokości 60% fundusz krajowy zaś w wysokości 40%.

§. 6.

Wykonanie regulacji zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Administracya państwa.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Administracya państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym,

któremu przyznanym zostaje odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania krajowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Administracya państwa wspólnie z Wydziałem krajowym.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, rolnictwa i skarbu.

Alegat 6. do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 68 621/94.

Ustawa

z dnia . . . o regulacji Przegnojówki z dopływami.

Za zgodą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya potoku Przegnojówki od stawu w Żeniowie do młyna w Krzywicach z dopływami ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1894 preliminujący koszta robót na 84.000 złr. w. a.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacyi włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6 ustępu 1 i §. 4 ustępu 1 ustawy z dnia 30. czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym

zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze polityczne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się skutecznie, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Do rozłożenia i ściągnięcia datków stron interesowanych w §. 3 pod c) wymienionych zawiązaną będzie przez Administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określić statut przez władzę polityczną wydać się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod a) b) i c) mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z tem ograniczeniem, że rzeczywista wypłata zasiłków kraju i państwowe funduszu melioracyjnego odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót regulacyjnych po ukończeniu budowy ma być utworzonym oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

- 1) z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uyskanych przez regulację gruntów;
- 2) z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy.

Dalsze postanowienia co do rozkładu reszty kosztów utrzymania na kraj i strony interesowane, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń potrzebnych do konserwacji wykonanych robót wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 7.

Wykonanie robót regulacyjnych i konserwacyjnych, zarówno jak i zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznanym zostaje wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie

wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

Alegat 7. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 68621/94.

Ustawa

z dnia o osuszeniu bagien Stojanowskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Osuszenie bagien w gminach i obszarach dworskich powiatu kamionckiego: Stojanów, Tetewczyce, Peratyn, Sieńków i Wolica baryłowa ma być wykonane jako przedsięwzięcie krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracji służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1894 preliminujący koszta robót na 60.000 złr. w. a. Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracją państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

- a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;
- b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu I. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. up. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;
- c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą

preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte albo też, o ile rozkład kosztów na tych podstawach nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i osiągnięcia datków stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych zawiązaną będzie przez Administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków wydziału tej spółki określi statut przez władzę polityczną wydać się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3 pod a) b) i c) mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z tem ograniczeniem, że rzeczywista wypłata zasiłków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy. Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstw. Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do rozpoczęcia i czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 7.

Koszta utrzymania wykonanych robót ponosić mają członkowie spółki wodnej według wskazanego w §. 3. pod c) stosunku.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

Alegat 8. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 68.621/94.

Ustawa

z dnia . . . o regulacyi środkowej sekyi rzeki Gniłej Lipy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya rzeki Gniłej Lipy na przestrzeni od mostu na drodze państwowej w Rudzie do mostu na drodze gminnej w Bursztynie, w powiecie Rohatyńskim, ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma zatwierdzony przez Ministerstwo rolnictwa projekt Wydziału krajowego z r. 1886, preliminujący koszta robót na 346.000 złr. w. a. Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta regulacyi włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1 ustawy z dnia 30. czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116 bezwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych zawiązaną będzie przez Administracyą państwa z porozumieniem z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut przez władzę polityczną wydać się mający.

§. 5.

Prestacje konkurencyjne mają być uiszczone w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry, zasiłki zaś krajowe i państwowe w miarę konstytucyjnego zezwolenia.

Wypłata zasiłków z państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w miarę rzeczywistej potrzeby dla programowego wykonania przedsiębiorstwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzonym oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie :

- 1) z kwoty osiągniętej ze sprzedaży uzyskanych przez regulacyjną grutów ;
- 2) z odsetek tej kwoty, jakie narosną w czasie budowy ;
- 3) z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp rzeki.

Dalsze postanowienia co do rozkładu reszty kosztów utrzymania na kraj i strony interesowane, ewentualnie utworzenia w tym celu jednej lub więcej spółek wodnych i innych zarządzeń potrzebnych dla konserwacji wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po skończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracją państwa, której podobnie jak i stronom interesowanym przyznanym będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do rozpoczęcia i czasu trwania budowy, co do terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykazaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które wyda Wydział krajowy wspólnie z Administracją państwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa skarbu i spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . o uzupełnieniu regulacji rzeki Łęgu w powiecie Tarnobrzeskim

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Uzupełnienie regulacji rzeki Łęgu od granicy powiatu Nizańskiego do ujścia do Wisły w powiecie Tarnobrzeskim, ma być wykonanem jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawą techniczną uzupełnienia tej regulacji służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1894, który preliminuje koszta robót na 120.000 zł. w. a. a mianowicie:

a) koszta ubezpieczenia i pogłębienia łożyska Łęgu na przestrzeni uregulowanej w myśl ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kr. Nr. 65, na 97.000 zł. w. a.;

b) koszta przedłużenia regulacji Łęgu od granicy gminy Krawce do granicy powiatu Nizańskiego wraz z ustaleniem i zalesieniem odsypisk na 23.000 zł. w. a.

§. 3.

Koszta uzupełnienia tej regulacji włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów wymienionych w §. 2. pod b) oraz pięćdziesięciu procent kosztów wymienionych w §. 2. pod a) razem w kwocie 50.300 zł. w. a.;

b) państwowy fundusz melioracyjny bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów w §. 2. pod a), oraz pięćdziesięciu procent kosztów w §. 2. pod b) wymienionych, razem w kwocie 40.600 zł. w. a. z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) zawiązana w myśl §. 4. ustawy z dnia 1 lipca 1886 Dz. u. kr. Nr. 65 spółka wodna resztą preliminowanych kosztów budowy w kwocie 29.100 zł. w. a., która ma być rozłożoną na uczestników spółki w myśl postanowień obowiązującego statutu z r. 1887.

§. 4.

Czas budowy, tudzież wysokość i terminu płatności corocznych rat datków państwa, kraju i spółki wodnej oznaczony Wydział krajowy, wspólnie z Administracją państwa.

§. 5.

Wykonanie regulacyi oraz zarząd funduszu regulacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Tak Administracyi państwa jak i spółce wodnej zastrzega się odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa. Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co sposobu wykonania przedsiębiorstwa, określa instrukcyja techniczno-administracyjna z dnia 18 listopada 1887 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 68.

§. 6.

Co do konserwacyi wykonanych robót obowiązywać będzie postanowienie §. 6. ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. ust. kr. Nr. 65.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia o konserwacji robót regulacyjnych na rzece Trześniówce.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z d. 11. czerwca 1887. Nr. 43. Dz. u. kr. jak następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania wykonanych robót regulacyjnych na rzece Trześniówce ponosić będzie po połowie fundusz krajowy spółka wodna, zawiązana w myśl §. 4. ustawy z d. 11. czerwca 1887. Nr. 43. Dz. u. kr.

Koszta zarządu technicznego przyznane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość rocznych datków kraju spółki na utrzymanie wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach tj. od r. 1895. do r. 1897. włącznie po 500 zł. czyli razem 1000 zł.

Wysokość rocznego datku w latach następnych wynosić będzie sumę jaka z przecięcia trzech lat ostatnich wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem roku 1894. zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 11. czerwca 1887. Nr. 43. Dz. u. kr. nie mniej też nie zużyte nadwyżki corocznych datków kraju i spółki wodnej (§. 2.) mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, wynikłych z powodu szkód elementarnych lub innych nadzwyczajnych wypadków

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków utrzymania, brakująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych datków rocznych w §. 2: ustanowionych, po połowie na fundusz krajowy i na spółkę wodną.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego sprawuje stosownie do postanowienia §. 7. ustawy z d. 11. czerwca 1887. Nr. 43. Dz. u. kr. Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry w dniu 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od stron konkurencyjnych zajmie się spółka wodna a to według miary ustanowionej w statucie spółki, zatwierdzonym reskryptem Namiestnictwa we Lwowie z d. 5. lipca 1888. Nr. 39.609.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia wykonanych robót regulacyjnych, jak: łożyska, brzegów, wałów, szluzu, przepustów, rowów i wszelkich innych urządzeń wodnych jest wzbronionem.

W szczególności wzbronionem zostaje:

a) Przejazd i przepęd zwierząt przez łożysko rzeki, wały, rowy oraz pojenie zwierząt w innych miejscach aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu i tp. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów rzeki, skopywanie, przebijanie, zaszadzenie drzewami, wiklinami, i w ogóle jakiegokolwiek rodzaju uszkodzenie wałów jakoteż ramp i ogrodzeń ku ochronie wałów służących;

d) Paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach rzeki wałów i wozów.

§. 8.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego wzbronionem zostaje:

a) wznoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakichkolwiek budowli tamujących przepływ wody tudzież sadzenie drzew z wyjątkiem wikliny, w profilu inundacyjnym rzeki;

b) kopanie dołów dla dobywania piasku, gliny i tp. zbiorników wody, studzien w odległości dwudziestu metrów od wałów;

c) oranie ziemi bliżej aniżeli na dwa metry po obu stronach wałów pół metra od brzegów rzeki i rowów.

§. 9.

W razie zagrożenia wałów ochronnych przez wielką wodę obowiązane są gminy i obszary dworskie położone w okręgu konkurencyjnym na wezwanie inspektorów wałowych, których ustanowi c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym dla poszczególnych sekcji rzeki dostarczyć bezzwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych oraz materyałów i narzędzi do obrony wałów.

Siły robocze i pociągowe mają być dostarczane bezpłatnie za materyały zaś utrzymują strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego według cen, jakie nstanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i spółką wodną.

Dalsze postanowienia mające na celu obronę wałów w czasie powodzi zarówno jak i ochronę wykonanych budowli wodnych wydane

zostaną w osobnem rozporządzeniu wykonawczem przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 10.

Wszelkie przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać popisom powszechnej ustawy kraj., karane będą według przepisów kraj. ustawy wodnej z d. 14. marca 1875. Nr. 38. oraz ustawy z d. 10. czerwca 1892. Nr. 43. Dz. u. kr. Według tychże samych przepisów oznaczonem będzie co do obowiązku wynagrodzenia szkody, usunięcia zmian własnowolnych, zaniechania rozpoczętych robót i w ogóle co do przywrócenia do pierwotnego stanu.

§. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

